

# کلیات واحد



# گلیات واحد

دو غرو لږوب چاپ ائډن

علی تبریزی

تهران خیابان خیام مقابل پارک شهر بنگاه فرد اربابی

کتابفروشی آتروپات

علی تبریزی

---

چاپ موسوی - تهران

## بیر نچہ سوز



بویوک وافتخارلی شاعریمیز علی آقا واحدین غزللرین چاپ ائلهمک تکجه بونا گوره دگل در که حتماً بوعزیز شاعریمیزین غزللری چاپ اولوب واونی بازاری بیروضعیتدن خلاص ائدک بلکه اصلی منظور بودر که بوگون علی آقا واحد، صباح افتخارلی غزل اوستادیمیز محمد فضولی، سونراسید عظیم شیروانلی و آیری ادبیات و غزلیات و شعر اوستادلاریمیزی ئوز خلقیمیزه گونی گوندن تانیش ائلهمگ ایله مقدس ملی وظیفه میزه شایسته عمل ائدیب وقیزقین محبت گوسترک .

لکن چون مقدمه واحدین غزللرینیندر بونا گوره اونون باره سینده بیر نچہ سوز دانیشلما لیدر تاریخ ۱۳۲۰ ده واحدین غزللریندن بیر قدر ایرانا گلدی اوزمان بیر آز عده دن سوای چوخ آداملار نه فقط واحدی تانیمیردی بلکه تور کجه یعنی ئوز آنادیللریجه ده اوخوماق بیلمیردیلر . بونا گوره واحدین

غزللرین هردن بیر آدم آلیردی بئلیکی ۱۳۲۹ ویا ۱۳۳۰ نجی  
 ایللره کیمی بو غزللری یاخشی ساتیلمیردی لاکن ۱۳۳۰ دان  
 بویانا غزللر خلقین ذهنینده و روحینده نفوذ ائله دی و سونرا  
 خلق واحدی تانیدی . اما بوهنوز ایشین ظاهری و ذوقی  
 جنبه سی ایدر وحله موضوع و معنویات درینلشمه میشدی  
 آنجاق گونلر و ایللر دولان دیقجا . غزللر و واحد آیری  
 بیر جنبه تاپدی لار اونلار علاوه بو که خلقین روحی و ذوقی  
 احتیاجی اولوندولار بلکه گئدی کجه ملی غزللر و ملی شاعر  
 عنوانین کسب ائله دیلر .

واحدین غزللری روحی و عاطفه نی خیال عالمینده  
 دولان دیریر ، بوتون اور کدن گئچن و امیده باغلی اولان  
 آرزولاری تجسم ائدیر ، انسان شاعرانه بیر دنیا ده قانات چالیب  
 اوچور ، غزل دنیا سیندا ابسته دیگی یئرلری گزیر .  
 گلزارلاردا بلبللرین چه چه وورمالارین ائشیدیر ، یاسمن  
 و بنفشه و قیزیل گلر یانیندا اوتورور و اونلارین عطرلری  
 ایله مست اولور ، دنیا اونا گئنیشله نیر ، بوقونتولاردان  
 آزاد اولور ، یواش یواش سئو و دیگی معشوقه سین یانیندا

گۆرۈر، سانكه بوغزللر ئوز اور گيندن چخيب و هجران  
شكايتلر ين ئوز سئو و گيليسينه سويله ير - لا كن واحد ين  
غزللر ي روحى و عاطفه نى خيال عالمينده دولاندير ير سادا  
همان عالمده دولاندير بر كه وجودى وار و درويشى و خرافى  
بير دنيا د گل .

واحد ين غزللر ي انسان غريزه سيدر ، انسان آرزو  
سيدر، همان آرزولارى كه هر ير سالم ياشايان انسان او چون  
بو آرزولار لازم و گر كدر و آدم غريزتا واقعيته اونلارا ال  
تاپايلر .

واحد حافظ كيمى دئيمير كه (نيمه شب آب حيا تم دادند)  
او بو عمر سويون همان بود نياده و همان گونده ليك  
ياشاماق دنيا سينده ايچير و ايچدير ير .

انسان بو غزللر ي ديبلله ينده ( آب حيات ) دان آرتيق  
روحلاني ير ير آرز چاليشماق ايله بو ( آب حيات ) ه ال تاپماقا  
كاملا امكان ياراني ير ، انسان اميدوار اولور . ذوقه گلير ،  
وورغونور ، قانا تلاني ير ، ايسته ديگينه - يئتيشير .

گۆز ياشى قيامته قالمير ، محو اولوب گئدمير ، بلكه

امید گلستانیندا اوندان ثمره جو جهریر، چیچکله نیر، گل-  
آچیر، میوه وئریر.

واحدین غزللری آرزو دنیا سینین آچاریدر، معشوقه-  
هجرانین امید یولیدر، وصاله چاتماقا ایماندر.

واحد درویش و صوفی بازلیق ائتمیر، گؤ گلر، قالخمیر،  
مجهول (ایکس) وجود دالیجا آواره و حیران گزمیر،  
اولمویان آرزو چؤللرینده سوسوز لهله میر.

واحد واهی ویالانچی بیز خیال عالمینده گؤزه گؤرونمز  
بیر معشوقه (بت) دوزلتمیر، مجسمه قازمیر.

اونون واقعی غزللری روح ایله دانیشدیقی حالدا او خویانی  
وائشیدن اویودور مور و سار ساخلا تمیر.

واحدین غزللری انسانی تاثیر آلتینا آلیر، آغلا دیر،  
گول دورور، متاسف ائدیر، ذوقه گتیریر، باریشدیریر،  
گوسدورور،

واحد دیننده که.

گئد گولوم گئد منه سن جان اولاسان ایسته میرم،  
عشوه لی، سئومه لی جانان اولاسان ایسته میرم.



بوتون ئوز سئو گیلیسیندن وفاسیزلیقلار گورن عاشقلر  
واحدین بوغمیندن و کوسمگیندن غملى ومتاثير اولور  
ويا . واحد دینده که .

هر کسین دهریده سن تک گوزلیم دلبری وار  
خوش اونون حالینه دنیا ده نه درد . سری وار  
ئوز معشوقه لریندن وفا گوروب و راضی اولان کسلر  
واحدین بوشادلیقندان و سئووینجیندن الهام آلیر و ئوزلرین  
واحد گوسترن دنیا ده گورورلر

واحدین غزللری دوغرو دان دوغرو یا انسان غریزه سی و  
انسان خاصیتیدر .

خرافی و درویشی غزللر ایله خوی و انس تاپان خلقلین  
حقیقه وار ایمیش که ۱۳۳۰ نجی ایللره کیمی بو واقعی  
غزللر ایله حله ده بیگانه اولسون .

بونا گوره ایدی که هنوزدا واحدین غزللری ایله ئوز که  
غزللری تانیمیر دیلار و هر کس هر نه واحد آدینا چاپ  
اندیردی و هر کس هر نه آغزینا سالیب اوخویوردی اعتراض  
ایدن اولموردی لاکن بویا خینلیقلاردا غزللرین اثری ظاهر  
اولدی، بیر چوخ کیمسه لر منه رجوع ائدیب اورگی یانان و

شرفلی بیر حالدا واحدین غزللرین اونون و بونون وهر۔  
 کسین اسیرلیقیندان چخارتماقی مندن جداً طلب ائلدیلرو  
 من که مدتلر ایدی بوایشی ملی شرف اوغروندا ئوز خیالیمدا  
 آرزو ائدیردیم جداً میدانا گیردیم که شاید بو عملیم ایله ئوز  
 ملی وظیفه مه ئوز بورجومی ادا ائله میش اولام .

عزیز اوخویانلار گمان ائتمه یوز که من او قدرت و یا  
 باجاریقین صاحبیم که بویوک شاعریمیز علی آقا واحدین  
 اوستادانه غزللرینین باره سینده نظر وئریب و اظهار عقیده ائدم  
 خیر هنوز او قدرت و باجاریق منده یوخدر لا کن فقط منده  
 اولان حس و گوج تکجه ملی وظیفه و ملی احساساتدر .

واحدین غزللرینده اولان لطف و صفا ، عشق و محبت  
 اگر گؤزه ل و اورگه سینهن بیر موسیقی ایله بیرلشه و  
 توأم اولوبوغزللری اوخویان کس اوخوماقدا و غزللرین  
 معنا و دوشونجه سین آیرماقدا وهر سوزون ئوزیئرینده هوا۔  
 سین بیله و اوستاد اولادوغرودان دوغرویا بوغرلله غولاق  
 آسان کس حتی ذوق اهلی اولماسادا ذوقه گلیب و محبت  
 عالمینده لطف و صفا دالیجا گزر .



دوغرودر که غزلدن ، موسیقیدن ، شعردن و بوتون  
گوژهل هنر موضوعلاریندان هر کس ئوز دوشونجه سی و  
شعوری قدر ذوق و الهام آلا رو یا هر کسین بیر هنردن مثلا  
بیرینین غزلدن-بیرینین نقاشلیقدان خوشی گلر لا کن شاعر  
شاعر و غزل غزل و یا هنر هنر اولسا هر بیر سالم اولان انسانی  
تاثیر آلتینا آلا رو روحلاندیرار .

البته دوغرودر که ئوز که شاعر لرین ، اوخویانلارین ،  
هنرمندلرین اختیارلاریندا اولان امکاتلارین حتی یوزده  
بیریده بیریم هنرمندلریمیزین اختیاریندا یوخدر اما بونا  
بئله گر کدر که چالیشماق گونی گوندن چوخالا و بهانه لر  
گوژ قانشاریندان قیراقاچکیله .

هر حالدا اگر بیر آز دقت اولونوب و علاقه گوستريله  
و بو موضوعلارا مجال وجوده گتیريله نه فقط واحدین  
بلکه بوتون هنرمندلریمیزین قدر و قیمتی بوندان آرتیق اولار  
عزیز شاعریمز واحدین غزل لرینین روحی کاملا ایران  
تور کلرینین روحیه و اخلاقی ایله جوردر .

دوشنده طره دلبر خیاله آخشاملار  
 محبت اهلی باتار مین ملاله آخشاملار  
 شکسته بلبله بنزر بلا چکن عاشق  
 گلیندن ئوتری ائدر آه وناله آخشاملار  
 واحدین خیالی آخشاملار ئوز جانانی اوچون ملاله  
 باتاندا اونون اوخویانلارینیندا خیالی ملاله باتیر  
 بوغزللر خلقیمیزین روحی ایله ائله اویقونلاشیپ وائله  
 شباهت تاپیب که بونلاری اوخویان وائشیدن کس خیال  
 عالمینده بئله تصور قیلیر که بوغزللر عیناً اونون ئوز اورک  
 و روح سوزلریدر - ویا مثلاً .

ای گوژوم عالم انسانلیقا محرم سن اگر  
 ساکت اول مجلس میخانه ده آدم سن اگر

ویا

ئولچودن چنما قیراقه یخار آخر سنی می  
 تو تالیم که هامودان ایچگیده محکم سن اگر  
 خلقیمیز بو اوستادانه نصحتی بوتون صمیمت و محبت ایله

آلایشلاير چونكه بويئردە ھنوز مئى مجلسينين قيمتين  
 دوشونمويەن و عرفا اوچون جنت اولان مئى مجلسينى قيمتدن  
 سالان كسلر دوشونجەلى و عارف خلقمىزى اينجيدير .  
 مئى مجلسى واحدين نظريجه تكجه گشميش و آجوم مجلسى  
 دگل بلكه سئوينج و محبت و دوستلوق مجلسيدر بونا گؤره  
 در كه واحد بو مجلسين نامحرملرينه خطاب ائديب  
 ديينده كه .

عرفا اهلى اوچون مجلس مئى جنتدر  
 قويما بو بزمه قدم اهل جهنمس اگر  
 بوتون ذوق و معرفت اهلى بواعتراضى استقبال و  
 تائيد ائدير

واحد غزل عالمينده ئوز اوخويانى وائشيدنى اوچون  
 انسانلىق درسى وئير اوئوزى ئوزون بگه نن خود نمالرى  
 محبت و صداقت دنيا سيندان قيراقا توللاير او (بت) پرست  
 اولان عاشقلره آنلاشديرير كه طبيعتين ايشيدر گونده مين  
 گؤزەل يارادير .

واحدین داهیانه نصحتی فقط بونا گوره در که بت  
پرستلیق دنیاسی دها آرادان گئد ملیدر عین حالدا واحد  
بفا اوغروندا و حقیقی جانان یولوندا جانندان گئچمگی  
بئله سفارش ائدیر

جانین ایستراول دگل عاشق که جانانندان گئچر  
عاشق اولدرمن کیمی جانان اوچون جانندان گئچر  
البتہ واحد وفالی و مهربان جانان اوچون جانندان  
گئچیر و او دیر

تمنا ائد گلیم وئریم یولوندا نقد جانیم وار  
اگر بلبلد گلسم اونندان آرتیق مین فعانیم وار  
قارا گوزلر سنی آلداتماسین بیمارم عشقینده  
علاجیم سنده در ای گل سنه آنجاق گمانیم وار

منی هر بیوفایه واحدم توتما برابر کیم  
منیمده عشق ملکنده عزیزیم آدوسانیم وار  
دوغرودان دوغرویا واحدین غزللری جان حکایتی  
وروح آهنگیدر واحدین غزللری انسانی سئومه لی بیر دنیا یه.

عشق و محبت دنیا سینا آپاریر

شراب اولامن اولام بیرده نازلی دلبر اولام  
بیرئوز گه عالمی واردر اگر میسر اولام  
صفای مجلس می مین بهشتدن آرتیقدر  
بیر الده گل توتا جانان بیر الده ساغر اولام  
اولاندا مست آچا زلفین نگار . نئشه سی وار  
عمومه ذوق وئره بزم می معطر اولام  
البته قاباقلاردا دئدیگمیز کیمی هر کس ئوز دوشونجه  
وا حساساتی قدر شعردن و غزلدن و موسیقیدن کیفیت و ذوق و  
الهام آلا و زمانلار دولان دیقجا ذوق و دوشونجه ده دگی شیلر  
و عموماً ترقی ائدر و تکامل تاپار بونا گوره اگر بیر انسان  
بوگون و احدین معنالی و شیرین غزل لریندن ذوق و الهام  
آلسا حتماً طبیعی یا شاسا گله جکده بو ذوق و کیفیت ترقی  
ائدجک و تکامل تاپاجاق بس و احدین دیوانینن قدر و قیمتی  
گونئی گوندن خلق اوچون چوخالاجاق و ملی ادبیات و  
شعر لر اوچون الهام منبعی اولاجا قدر

داهامن امیدوارم که بیرنجی نوبه ده ئوز ملی وظیفه مین  
یوزده بیرین ملی ادبیات اوغروندا ادا ائله میش اولام

وايكنجى نوبه ده عزيز او خويانلار و همدىلرده گونى گوندن  
تشويق اولوب مى هنر و ادبيات اوغروندا جان و دل ايله  
چاليشسينلار و بوگون صباحه و غيب الينه چوخدا بئل  
باغلاماسينلار

تهران - ۱۳۳۸ - هلى تيريزى

---



## عزيز او خويانلار!

بوتون تورك هنرمندلرين تشويق ائديب و ذوقلانديرماق  
هاهي توركلر اوچون واجب و حتمي بير وظيفه در بو تشويق  
ائلمك و ذوقا گتيرمك هر جور و هر وسيله ايله اولور سادا  
اولسون آنجاق بو موضوع چوخ مهمدر. كه گر ك هر ذوق و  
تشويق صميم قلب ايله اولو و گوزل نتيجه وئره

بوتون عزيز او خويانلارا آيديندر كه بوگون بيزيم  
ادبيات امكانيميز چوخ چوخ آز وحتي بير آزانصاف ايله توجه  
اولونسا گورونر كه ديليميزده بو قولماقدادر . بونا گوره  
هر بير هنرمندن كچيك بير تشويق ادبياتيميز اوچون  
توكنمهز بير خدمت و يارديمدر بونا گوره فرصتن ايستفاده  
ائديب منه بو كتابي چاپ ائلمكده صميمانه كمك ائدن  
آقاي حسن مجيد زاده دن اولدوقجا تشكر ائديب و اميدوار  
اولورام كه بوجوان شاعر كه شاعر اولدوقى حالدا طوى  
مجلسلرينده ده ئوز گوزل سسى و اوخوماقيله خلقه خدمت  
ائدير گونى گوندن خلق تشويقي ايله ئوز ادبيات خدمتين  
دالين تو توب چوخ ياخين گله جكده ملي ادبياتيميز اوچون  
بويوك بير شخصيت و مايه افتخار اولسون



## غزللەر

دیل بیلن، سۆز آنلايان بیر نازلی یار ایستر گۆنول ،  
لالەدن ، گلدن گۆزەل بیر نوبهار ایستر گۆنول .  
اعتبارین گورمە ینجە سە و سەرم بیر دلبری ،  
نازنین مەپارە لردن اعتبار ایستر گۆنول ،  
هەر قارازلفین اسیری اولمارام بوندان سورا،  
ایندی عالم ئوزگەدر، خوش روزگار ایستر گۆنول .  
اوینایوب، گولمک، دانشماق، عیش و نوش ایامیدر ،  
بلبل شیدا کیمی مین لالەزار ایستر گۆنول .  
هەر طرف گلدر ، چیچکدر بو آزاد بولمکەمز،  
دائم ئوز خوشبخت خلقین بختیار ایستر گۆنول !  
بیز سووخت خلقین حقیقتلە سئوون عاشقلاریک،  
خائنی ، ادنانی یوردومدان کنار ایستر گۆنول !  
بختور، واحد ، او کسلردر بو خوش عالمده در !  
هر زمان بوشن حیاتی پایدار ایستر گۆنول !

بیر نفر اهل وفا مین بینو فادن یاخشیدر،  
 بیر صداقت اهلی مین اهل ریادن یاخشیدر،  
 هانسی گلدر حسنده سندن گوزه لدر، سهو، گیلیم،  
 هانسی بلبل عشقه من بینوادن یاخشیدر !  
 قاشلارین چرخین هالالیندن، اوزین خورشیددن،  
 صورتین آیینه گیتی نهادن یاخشیدر .  
 بیر داها خالین گوزه للیک آرتیریر رخسارینه،  
 بیر غلط سوزدر دیمشدر، آغ قارادان یاخشیدر،  
 گوزلرین صحرای چین آهولریندن دلفریب،  
 عنبرین گیسو لارین مشک خطادن یاخشیدر،  
 صحتی بیمار عشقین کعبه کوینده در ،  
 اهل درده خاک راهین توتیادن یاخشیدر،  
 مین بلا طوفان قویسا، ذره گلمه ز عینیمه ،  
 رخنه گورمز هر بنا کیم ابتدادن یاخشیدر  
 جاهله تبلیغ عرفان ایله مملک آسان دگل،  
 زیده خفاش ایچون ظلمت ضیادن یاخشیدر،  
 واحد، انصافاً دیسین تبریزده دوستوم اعتماد،  
 گنجلرده هانسی شاعر بیر یادن یاخشیدر!..

کونول! غم چکمه، یار آچمش جمالیندن نقاب ایندی،  
 خجالتدن اوزین تورپاغه سورتیر آفتاب ایندی.  
 او سرو نازنین قامتی سانکه قیامتدر،  
 که سالمش خاطر احبابه شوق انقلاب ایندی.  
 طواف کوی جانان قصدین ایتمش عشق چاووشی،  
 بویوزدن آذری اوغلی اولوبد فیضیاب ایندی،  
 همیشه اهل عشقی بی-ریالیق نیکنام ایلد-ر،  
 نولا، عالم قیلور اهل ریادن اجتناب ایندی.  
 امید وصلینه بیر نازنین اعتماد ایتدیم،  
 بوشیدا کونلومه هجرینده ایلر مین عذاب ایندی.  
 دم اورمش یوسف شادی زلیخای محبتدن،  
 اولور معشوقه سیندن خسته عاشق کامیاب ایندی.  
 اول آهو گوزلونین گویا که گورمش زلف پرچینین،  
 قاچوب دشت خطاده گیزله نوبدر مشکناپ ایندی.  
 مرید بنده پیر مغائلم، عشق فیضیندن  
 نه ایسترسهم، اولور میخانه لبرده مستجاب ایندی.  
 من اول ساغر پرست ورنند و عیاش کهن سالم،  
 منه حرمت قیلوب تعظیم ائدر جام شراب ایندی.  
 سیزینله بیز گروشمک آرزوسین چوخدان ایتمشدیک،  
 داریخما، فطرته یاز سنده، واحد، بیر جواب ایندی.

عشقین تمام نشئه‌سی دیوانه لیکده دره  
میخانه‌نین ملاحتی مستانه لیکده دره  
جاهلر ایله عارفین اولماز علاقه‌سی،  
حال اهلینین تکاملی فرزانه لیکده دره  
لعلین خیالی کونلومه دولسا، عجب دگل،  
گیزلین خزینه‌نین چوخی ویرانه لیکده دره  
یتمه‌ز و فاسی آخره نامرد اولانلارین،  
شخصین بـوتـون دیانتی مردانه لیکده دره  
واحد! اگر چه صنعته قیمت ویریرسه خلق،  
شعرین ده قدر قیمتی دردانه لیکده دره

بلبلین ناله جانسوزینه باعث گل ایش  
 گله هم عاشق سرگشته اولان . بلبل ایش  
 من دییردیم که ، او مه مهر وفا صاحبیدر ،  
 دیمه بس مهر وفادن او ئوزی غافل ایش  
 داشا تاثیر ایله دی آهیم اودیله یان دی .  
 بیر اثر ایتمه دی اول شوخه ، نه آهندل ایش -  
 پیر میخانه سوزین شیخ قبول ایله دی دون ،  
 آدم اولادی در حقا که ، هله قابل ایش  
 یوخدر عاشق ، دیدی اول مه ، منه سندن غیری ،  
 گیزی مندن ، دیمه ، بیگانه لره مایل ایش !  
 عشقه دل ویرمز ایدیم ، بار غمین بیلسه ایدیم ،  
 نه بیلیم عشق دن عشاقه بلا حاصل ایش .  
 واحدا ، مشکل ایشه خلقدن صبر اولسا اگر ،  
 اولو تدریج ایله آسان ، هر ایش مشکل ایش .

شراب اولایا، من اولام، بیرده نازلی دلبر اولایا،  
 بیرئوزگه عالمی واردر، اگر میسر اولایا!  
 صفای مجلس می مین بهشتدن آرتقدر،  
 بیر الله گل توتا جانان، بیر الله ساغر اولایا،  
 اولاندا مست، آچا زلفین نگار، نشئهسی وار،  
 عمومه ذوق ویره بزم می معطر اولایا!  
 بساط بادهده حال اهلینین فداسی، اولوم،  
 شرابی قال ایله ایچمه، اگر پیمبر اولایا!  
 اسیر زلفنم، ای شوخ، گل آجیقلا نما،  
 اسیره حرمت ایدرلر، اگر چه کافر اولایا!  
 نه لیلی سن کیمی اولمش، نه من کیمی مجنون،  
 نه کارمدر گلوب اونلار بیزه برابر اولایا!  
 گورهنده، واحد، اوزون یاریمین اسیر کونلوم،  
 نه نوع ساکت اولار :- اود اولایا، سمندر اولایا!

غم چکمه کونول ، مجلسه جاتان ینه گلدی ،  
بو قالب . بیروحه ویرن جان ینه گلدی .

بیر نیچه گون اولمشدی گونیم تیره غمیندن ،  
شاد ایتدی منی اول مه تابان ، ینه گلدی ،

آهسته بیغوب باشینا ئوز لشگر زلفین ،  
کونلوم ایوینی ایتمگه ویران ، ینه گلدی .

سال بوینوما ، جانانه دیدیم ، حلقه زلفین ،  
گولدی ، دیدی : « دیوانه دوران ینه گلدی ! »

فرهاده دیین ، ایلمه سین داغده فریاد ،  
بو مجلسه اول خسرو خوبان ینه گلدی .

قان آغلاما ، بلبل ، دخی گلزار هوسینده ،  
ایام خزان کیچدی ، گلستان ینه گلدی .

واحد! بیلیر عالم منی اول زلفه اسیرم ،  
سن چوخ دیمه . معجنون بیابان ینه گلدی ،



سانما کونلوم بو چمنزارده خرم کیمیدر ،  
یارسز عاشقه جنتده جهنم کیمیدر .

آچیلیر زلفین آچیلدیقجا ، توتولمش کونلوم ،  
زلفینی گورمه دیگیم گون منه ماتم کیمیدر .

بیخدی مین عاشق بیچاره‌نی بیر غمزمن اوخی ،  
مرحبا گوزلرینین شستینه ! .. رستم کیمیدر ،

اوزینی قاشلارینین طاقینه بنزتمک ایچون ،  
گور ، هلالی فلکین ایندییه‌جن خم کیمیدر .

گوزه‌لیم ، لاله یاناغیندا کی تر قطره لری ،  
تازه گل یارپاغی اوستنده کی شبنم کیمیدر .

بیر فقیر عاشق اگر سه وگیلی جانانی ایله ،  
توتامی جامینی الده ، او هله جم کیمیدر .

دلبریم همدم اولوب غیریله ، واحد ، نه غمیم ،  
غم عشقی منه هجران گونی همدم کیمیدر .

یارین ره عشقینده کونول قان اولا ، خوشدر ،  
 هجرینده گوزوم هر گیجه گریان اولا ، خوشدر  
 من که ، بو قارا گوزلولر عشقینده اسیرم ،  
 سینهم هدف ناک مرگان اولا ، خوشدر .  
 سن عصر مزین ایندی زلیخاسی سن ، ای گل ،  
 عاشق سنه مین یوسف کنعان اولا ، خوشدر .  
 بیغما ، باشینا ، نازایله بیر شانه چک هر دم ،  
 کونلوم کیمی زلفین ده پریشان اولا ، خوشدر .  
 آج سینهنی گوستر منه هر صبح زمانی ،  
 گل بلبل ایچون چاک گریبان اولا ، خوشدر .  
 رخسارین اودی کونلومی یاخدیقجا سه ویننم ،  
 پروانه یوز ایل شمع ایله سوزان اولا ، خوشدر .  
 جانان نه جفا ایله سه ، واحد ،ینه صبر ایت !  
 عشق اهلی اسیر غم جانان اولا ، خوشدر .

گوزلرین قاره سینه بیر نیچه قربان دیمیشم ،  
 قاشلارین طاقینه قربان بیرینه جان دیمیشم .  
 راز پنهانیمی خلق ایچره منیم فاش ایله دین ،  
 بیوفا ، من که سنه سربمی پنهان دیمیشم .  
 خوبلر جمله گدادر سر کوینده سنین ،  
 سنه بو خوبلر ایچره مه تابان دیمیشم .  
 قاشینا تیغ دیدیم قانیمی تو کمک نه ایچون ؟  
 توت که ، ظالم ، نولا ، بو باره ده بهتان دیمیشم .  
 اینجییوب چیخسا سینه مدن یری وار پیکانین ،  
 که ، نیچون باغریما گلدیکجه باسوب ، جان ، دیمیشم .  
 واحدم ، قوبماین ، ئولدوردی او مہپاره منی ،  
 سهو ایدوب گل اوزونه مهر درخشان دیمیشم ،



سن نظردن سالماسایدین ، ای هلال ابرو ، منی ،  
 دام عشقه بونجا سالمازدی یتن مهر و منی .  
 گوز یاشیم آخدیقجا، آرتار سوز عشقیم سینده ،  
 یوخدر امیدم ، خلاص ایتسین بو اوددان سو منی .  
 اینجهلوب زلفین خیالیه وجو-ودیم ایله کیم ،  
 تار زلفیندن حساب ایلر گورهن بیر مومنی .  
 بیلمه‌دیم ، قیلدیم نظر اول زلف عنبر فامینه ،  
 سحرله سالمدی کمنده نرگس جادو منی ،  
 مجلس می‌ده نگاریم آچدی مشکین زلفینی ،  
 بیلمه‌دیم می‌نشئه‌سی مست ایتدی ، یا کیم بومنی !  
 من اسیر زلفنم . آنجاق جمالین سهو میشم .  
 فکر قیلما . ایسته‌بیر وصلمدن ئوتتری بو منی .  
 گورمه‌ینجه گل اوزین . واحد . اوشه‌لا گوزلونین .  
 ساکت ایتمه‌ز نه چمن سیری . نه بیر آهو منی .

عشقین منی دوندردی گلم بلبله سنسیز .  
 کونلوم توتولار . باخسام اگر بیر گله سنسیز .  
 زلفین اوجی گوستردی منه عشق کمندین .  
 دوشدیم ینه مجنون کیمی دیلدن -- دیله سنسیز .  
 بیر گون اوزونین هجر بیر آی اولدی گوزومه .  
 زلفیندن ایراق دوندی گیجهم بیر ایله سنسیز .  
 لیلای ایلچون، دوزمه دی بیر محنته مجنون .  
 حق عاشقی یم دوزمیشم هر مشکله سنسیز .  
 هر عاشقین ئوز یارینه در میلی منیم ده .  
 میلیم گله یوخدر ، هـوسیم سنبله سنسیز .  
 گوزیاشی ایله بسله دیگیم نخل امیدیم .  
 گلمه ز گوزلیم مین گل آچا حاصله سنسیز .  
 سن گورسه ن اگر واحدی رحمین گلر ای گل!  
 بیچاره ایدیر آه و فغان بیر بیلده سنسیز .

دیدیم -- ای غنچه دهن . کونلومی قان ایله میسن!  
دیددی: « بیچاره عشقمده فغان ایله میسن! »  
دیدیم -- انصاف ایله اینجیتمه منی عاشقینم ...  
دیددی . « گیت! سریمی دنیا به عیان ایله میسن »  
دیدیم -- آغلایما منی سرو بویون شوقینده!  
دیددی: « گوزیاشینی بیهوده روان ایله میسن »  
دیدیم -- آخر گوزه لیم ، باغ و بهاریم سنسن .  
دیددی: « سن عمرینی حسرتله خزان ایله میسن »  
دیدیم -- آز چکمه میشم گوزلرینین حسرتینی .  
دیددی: « ئوز کونلونوی یرسزنگران ایله میسن »  
دیدیم -- عشقینده اسپرم ، منه بس خیری نه در؟  
دیددی: « اولده بو سوزاده زیان ایله میسن! »  
دیدیم -- عشق آتشی نیلر منه؟ قورخان دگلم!  
دیددی: « بیچاره یانارسان! نه گمان ایله میسن؟ »  
دیدیم -- ای گل! من ازلدن ده گوزمل عاشقیم!  
دیددی: « سن روحینی عشق ایله جوان ایله میسن »  
دیدیم هرگون سر کوینده دولانما قدر ایشیم!  
دیددی: « واحد ، نه گوزمل یرده مکن ایله میسن! »

جانین ایستر، اول دگل عاشق که، جانانندان کیچر  
 عاشق اولدر، من کیمی جانان ایچون جانندان کیچر.  
 منع قیلما طره جانانندان، ای واعظ منی.  
 هانسی بیر دیوانه اول زلف پریشانندان کیچر؟  
 شیخ صنعانه مذمت قیلما ای ناصح غبت!  
 گورسه هر کس اول بت ترسانی ایمانندان کیچر!  
 خاک کوین بیلسه زاهد باغ جنت اولدیغین.  
 اویماز اول افسانه فکره باغ رضوانندان کیچر  
 خضر اگر عمرینده بیردم گورسه زلف ولعلینی.  
 ترك ایدر ظلمات سیرین آب حیوانندن کیچر  
 بونه معجزدر قیلوب حیران سراسر عالمی.  
 مامرخسارین گورمن مهر درخشانندان کیچر.  
 مائل قد ورخین. لعل و لبین آلوده سی.  
 غنچه و گل ایسته مهز. سرو گلستانندان کیچر.  
 دیشله دین لعلین کونول وهم ایله قانونندان ساقین.  
 سانما اول بیمهر رحم ایلر سنه قانندان کیچر!  
 واحدا! صراف اولان گورسه اوشوخین لبلرین  
 میل یاقوت ایله مز. لعل بدخشانندان کیچر.



مجنونە دىيەن يوخدر : «اي عاشق بيچارە ،  
 لىلىلە نە كارىن وار ، قويسون سنى آواره .  
 عشق عالمى عشاقە بىر وادى محنتدر ،  
 فرهادى سالوب داغە ، منصورى چكوب دازە .  
 پايان غم عشقى تفسيره نە حاجت وار ،  
 گور ، بىر نيجه پروانە شوق ايله يانير ناره !  
 دنيا او قدر لىلى : مجنون يتىرو بدر كه ،  
 سايسان ، نە قدر گو گدە وار ثابت و سياره .  
 هر لاله رخ عشقينده ئوز باغرىنى قان ايتمه !  
 هر دردى چكىر بلبل گل قسمت اولور خارە .  
 بيمەر گوزەل لردن عالمده وفا اومما ،  
 ميلين سالاجاق بونلار آخرينه اغيارە .  
 واحد ! بيز ئولوب گيتديك ، مەر ايله ، محبتله .  
 دنيا دونه جگ بر گون بر صحنه گلزاره !

زلفینده نه لازم ، گوزدلیم ، شانه دولانسین ؟  
 قویما او حرمخانه نی بیگانه دولانسین ؛  
 عیب ایلمه ، کوینده دولانسام گیجه - گوندوز ،  
 شمعین گرک اطرافینه پراوانه دولانسین ،  
 ساقی ! دولانیم باشینا ، می جامینی گزدير ،  
 سرمست اولوم ، باشیما میخانه دولانسین .  
 اول زلفه کونول ویرمه ، دییرلر منه ؛ ال چک !  
 او نسر نیجه بس بودل دیوانه دولانسین ؟  
 مجنون نه برابر منه ! صحرالره قاچدی .  
 عشق اهلی اودر ، عرصه ده مردانه دولانسین .  
 اغیار ایله ئوز یارینی همدم گوردن عاسق !  
 دوشسون او گرک ، ادشت و بیابانه دولانسین .  
 سرخوشلق ایله عمرینی صرف ایلمه ، واحد !  
 عازف اونا دییرلر که ، حکیمانه دولانسین .

قرار زلفین او مهر خساره ای گل، سایه بان ایتمه!  
 همالای ظلمت شبیده بولوت ایچره نهان ایتمه!  
 لبیندن دیشله دیم، قان ایله دیم سانکه، خطا ایتدیم.  
 آماندر، سن داها گل تو کمه قانیم، قانه قان ایتمه!  
 او گل روینده کی خال سیه دن احتیاط ایله .  
 بهشتین باغینا هندونسی، گوزله باغبان ایتمه!  
 غمیندن تنگه گلدیم، سرو بویلوم بویله ناز اولماز،  
 ترحم ایله کوینده گوزوم یاشین روان ایتمه!  
 آپاردی کونلومی زلفین خیالی، ظالم، انصاف ایت!  
 هیچ اولمازسا، آلوبسان کونلومی، گل قصد جان ایتمه.  
 رقیبین باشقادر کوینده گزمکدن تمناسی  
 اینانما، سهو گیلیم، هر خائنی محرم گمان ایتمه!  
 ئوزون، واحد! مقصر سن، سنه جانان نه جور ایتسه،  
 کونول ویرمه گوزه لر زلفینه، آه و فغان ایتمه!

کونلوم کیمی او زلفهینه شانه باغلانوب ،  
 جان رشته سی او زلف پریشانه باغلانوب .  
 آهسته شانه چک ، گ-وزه لیم ، 'تار زلفینه' ،  
 هربیر تلینده مین دل دیوانه باغلانوب .  
 ساقی ؛ آپارما مست منی خم آیاغینه ،  
 مستانه لر یاتوب ، در میخانه باغلانوب .  
 کونلوم اوزین غمیندن اولوب باغلی زلفینه ،  
 پروانه سانکه شمع شبستانه باغلانوب .  
 میخانه لر آچیلدی ، قد حلمرده نشئه وار ،  
 محنت بناسی - خانه ویرانه باغلانوب .  
 صنعان اگر چه باغلادی زناز ، بیلمه دی ،  
 عاشق همیشه طره جانانه باغلانوب .  
 واحد ! زمانه حوریلری کیچدی جنتی ،  
 زاهد هنوز روضه رضوانه باغلانوب .

زلفین نیه بیر آن گوزه لیم شانه سز اولماز  
 عادت بیلهدر . عشق ایوی بیگانه سز اولماز .  
 طعن ایله مه زلفیندن اوزاقلاشماسا کونلوم  
 بیر یرده که زنجیر اولا، دیوانه سز اولماز .  
 غمدن یانارام، روینی گوسترمه رقیبه .  
 بیر شمع که شوق آرتیرا، پروانه سز اولماز .  
 مخمور گوزون قویمادی بیر کونلومی راحت  
 بیردم بو ستم خانه سی مستانه سز اولماز .  
 سن شوق لب یار ایله ایچ باده ایچینده ،  
 کیمدر دیبه، می مجلسی پیمانه سز اولماز .  
 بیردابرین عشقینده بوتون دیللمره دوشیدیم ،  
 هنگامه در، عشق عالمی افسانه سز اولماز .  
 واحد می ایچیر گیزلی ، دییر لر دی ایشیتدیم  
 او، رند خراباتی در میخانه سز اولماز .

اوقارا زلف که هر دم دولاشیر شانه لره ،  
 کوستریر عشق کمندین دل دیوانه لره .  
 مهـر رخسارینی مندن کسوب اوله ماه تمام ،  
 دوشدی فرصت ینه بوندان بیله بیگانه لره .  
 یوخسا ، ای گل ، بو قدر باده ناب ایچمه زایدیم ،  
 شوق لعلین منی جلب ایله دی میخانه لره .  
 قانادونسون ، گوروم ، اول باده ، گلاگون سنسینز ،  
 بیرده ، گر رغبت ایدیم ساغر و پیمان لره .  
 حسرت چشم خمارین ، لب لعلین هوسی  
 گوستریر گوشه میخانه نی مستانه لره .  
 شون رخسارین ایله اودلارا یانمش کونلوم ،  
 ئو گره دوب شمعه یانما قلیغی پروانه لره .  
 جورین آزایت منده ، قورخوم بودو ، بیر آه چکیم .  
 ببر یانار اود دوشه باشدان - باشا کاشانه لره ،  
 واحدم ، شاعر آزاده پرستم ، نه غمیم !...  
 قیلما سام رغبت اگر مسجده ، بتخانه لره .

چشمین که آلیز ناز ایله جان ، شیونسی نیلر ؟  
 مژگانین او خونندان بیخیلان شیونسی نیلر !  
 سرو چمنه قامتین افتاده سی باخماز ،  
 محتاج تماشای رخین گلشنی نیلر !  
 سن جور ایله من یالواریم حقه ، سن اینانما ،  
 تانیریم ، گورک ، آخر سنی نیلر ، منی نیلر !  
 دفن ایله مه ، اولسام سر گوینده شهیدین ،  
 عریان گورک عاشق ، کفنی ، مدفنی نیلر !  
 جان و تنی نذر ایله مشم راه وفا ده :  
 یارین سهو من عاشق دخی جان و تنی نیلر !  
 غم پیر هنین سیل سرشک ایچره بوراخدیم ،  
 گردابده غرق اولسا گمی ، یلکنسی نیلر !  
 غوز دوستی که ، مین جور ایله دی واحده ، گیتی ،  
 قیل ایندی تصور اونا ، گور ، دشمنی نیلر !



معشوقه گرچه عاشقه ناز و عتاب ایدر !  
 عاشق شکایت ایلهمهز، هر جوړه تاب ایدر !  
 مین دفعه جور ایدوب منه بوماه پاره لر ،  
 بیر دفعه سی یازیلسااگر ، یوز کتاب ایدر .  
 من عاشقم ، دیدیم ، دیدیلر ، ای اسیر عشق !  
 بیردرده دوشمیسن که ، علاجین شراب ایدر .  
 بیر آن شرابم اولماسا ، درد ئولدورر منی ،  
 هر کیم بودرده چاره ایده ، مین ثواب ایدر .  
 داغلاردا ! لاله لر قدحی دولدی ژاله دن .  
 گلگون شرابه غملی کونوللر شتاب ایدر .  
 جانا ، لبیندن ایله بو دردین علاجینی ،  
 اغیاره سر سویله مگه دیل حجاب ایدر .  
 یا آل بو جانی ، یا که دوزلت احتیاجیمی ،  
 بو حسرت آتشی منی یوخسا کباب ایدر .  
 آلدیقدا جام می اله ، جمشیدی یاده سال ،  
 زرین پیاله چوخلاری خانه خراب ایدر .  
 واحد ، او شوخه دردینی دی ، جام وصل ایله :  
 بیر لطف گوستررسه ، سنی فیضیاب ایدر ..

تو کوب قائم روان، غیب اولدی اول سروروان گوزدن،  
بو روشن در که، قان تو کجک، اولور مردم نهان گوزدن.

کمند زلفینه باغلی چیخار جان جسم زار مدن،  
کنار اولدوقجا هر لحظه او یار مهربان گوزدن.

گوزومده طفل تک اوینار خیال چشم مخموری،  
باسوب باغرینا مردم، قویماز آنی بیر زمان گوزدن

تکی مین اوخ رضایم، سینه مه پیوسته سانجیل سین،  
منی تا سالماسین اول دلبر ابرو کمان گوزدن.

اگر بیر دفعه باغ ایچره بوقامتله خرام ایتسه ن.  
سالیر تا حشره دک ئوز سرونالین باغبان گوزدن.

ایشیتدیم غیر ایله اول لاله اوزلوم سیر باغ ایتمیش،  
خدایا، ساخلاسن اول ماه بی مهری یمان گوزدن!

ئجه سرمست ایکن. واحد، چیخیم میخانه دن هشیار،  
منی بیر لحظه قویماز بزنده پیر مغان گوزدن.

بیز خرابات اهل ییك ، میخانه لردن چیخمشیق .  
 باده لر نوش ایتمشیک، پیمانه لردن چیخمشیق .  
 آتش غمدن نه قورخاق ، کیم سمندر خصلتیک ،  
 شعلر یاندرمشیق ، پروانه لردن چیخمشیق .  
 پیریمیز پیر مغاندر ، خادم میخانه ییك ،  
 رندلر ذوقین گوروب، دیوانه لردن چیخمشیق ،  
 • ایندی بیز اکراه اولوب می دن، نظردن دوشمشیک،  
 بوخسامین - مین مجلس مستانه لردن چیخمشیق .  
 گاه ئویوب یارین آیاغین ، گاه دولانئیق باشینا ،  
 بیز پریشان زلفلر تک شانه لردن چیخمشیق .  
 بیر شعاعین ذره سیندندر، فقط رنگ ئوز گهر،  
 دیرلردن ، مسجد ویرانه لردن چیخمشیق ،  
 قدر و قیمت سیز بیزی ظن ایتمه ، واحد، عارف اول ،  
 پر بها گنجینه ییك ، ویرانه لردن چیخمشیق .

جمالین شمینہ ، جانا ، یانار پروانہ لر بیر-بیر ،  
 چکر زنجیر زلفین حسرتین دیوانہ لر بیر-بیر .  
 ایدر عشاقہ کونلین جمع ایکن آشفته هر ساعت ،  
 پریلر زلفینہ دگدیکجه ، ای دل شانہ لر بیر-بیر .  
 ینہ بیلمم نہ افسون ایله مش جادوی چشمانین ،  
 کہ دگمیش بیر-بیر ینہ مردم فرزانه لر بیر-بیر .  
 نہ می در ، گوزلرین قربانی ، بیلمم بادۂ عشقین  
 کہ ایچدیکجه تاپار هشارلیق مستانه لر بیر-بیر .  
 لبین ثویمک خیاليله دل ساغر اولوب پر خون ،  
 اول حسرتله گزر الدن-اله پیمانہ لر بیر-بیر .  
 دهانیدن اثر یوخدر ، دیمشدر ، شرطی وار ، اما  
 یتر تحقیقینه شرح ایتسه لر رندانہ لر بیر-بیر .  
 عرق درمی دوزولمش عارض آئنده سر تا سر ،  
 گل اوزره ژالہ در ، یالینکہ اول دردانه لر بیر-بیر .  
 مذاق لعلینی گورمشله دیرلر ، جام می ابچره ،  
 شرفیاب ، اول جهتدندر ، اولوب میخانه لر بیر-بیر .  
 آیلماز چهل اہلی واحد ، هرگز خواب غفلتدن .  
 مگر اهل ریادن ترک اولا افسانہ لر بیر-بیر .

نگاریم بزم عشرتده بئلینده خنجر اگلشمش ،  
 مگر نوشابه تختینده گلوب اسکندر اگلشمش ؟  
 رقیب شومینی گوردیم حوری پیکر لر میانده  
 که گویا قصر جتته گلوب بیر کافر اگلشمش ،  
 بو بزم جان فزاده آفتاب عالم آرامی  
 ویا جام می الده ، اول بت سیمینبر اگلشمش ،  
 رخی دورینده گورجک زلف پر چینین ، خیال ایتدیم ،  
 سراسر کشور دارانی توتمش لشگر اگلشمش  
 بساط اهلین بوتون جذب ایلهمشدی چشم مستیله ،  
 سانیرسان شهر بابلده گلوب جادوگر اگلشمش  
 باکو شاعر لریندن واحدا یوسفدی رحمتلیک ،  
 او گیتدیسه ، اونین ایندی یئرینده آذرا گلشمش

---

(✽) یوسف و آذر واحدین همعصری و استادی اولان  
 آذربایجان شاعر لریدر .

بیزی مردانه دوغمشدر طبیعت ابتدا سیندان،  
 عدونین قورخماز یق قانلار توکن نوک جداسیندان.  
 ئولونجه شکوهیه دیل آچماز یق اعدای بی رحمین  
 اگر یوز یول کس یلسه باشیمز تیغ جفاسیندان.  
 عدولر باغرینی چاتلاتمشیق میدان حرب ایچره  
 بیز اول فاتحلریک حقین ظفر پرور صداسیندان.  
 شرار تیغمیزدن هر زمان دشمن فرار ایتمش،  
 قاچار خفاش بدطینت نیجه شمسین ضیاسیندان.  
 شهید اولماق فقط حریت اوغروندا سعادتدر.  
 اسارتله حیاتین بی ثمر ذوق و صفاسیندان.  
 سهورسک گاوہ تک آزاده لیک، مظلوم دنیانی  
 خلاص ایتمک گرهک ضحاک عصرین هر بلا سیندان.  
 اگر مظلومی قورتارماقسا مقصد ظلم ظالمدن  
 گرهک بالمره ییخماق قلعه ظلمی بناسیندان...

ساقیا ! بیر بود گل نشئه سی پیمانہ مزین ،  
 هله بوندان سورادر لذتی میخانه مزین .  
 بیز گرك باده گلگوننی حکیمانہ ایچک .  
 پوزمایاق رونقیننی مجلس مستانه مزین .  
 آیاغین ئوپمه لیک خادم میخانه لرین .  
 بلکه جام ایچره گدرهك عکسیننی جانانه مزین .  
 زلف شوقیله اولاق مست ، بوتون عاقللر  
 قالسین ادراکینه حیران دل دیوانه مزین .  
 بیز همان رند خراباتی و بیباکلریک .  
 صحبتی ایندی ده دیللمرده در افسانه مزین .  
 درد الیندن بوقدر چکدیگمز ناله لره  
 نه گلیر یاریمیزین رحمی ، نه بیگانه مزین .  
 عشق زنجیرینه واحده گرفتار اولدی ،  
 آزدی گویا ، بیریده آرتدی بو دیوانه مزین .

سهو گيليم ! سير گلستان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 عاشقينچين باشقا جانان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 مين منيم تڭ عاشقى حيرتده قويمش گوزلرين .  
 سهو گيليم، بير سويله، حيران ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 بير دونوب باخماقلا تر آلدین، آپاژدين كونلومي،  
 اولايوب چالماقدا طرلان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 گوگ اوزين آي روشن ايتمش، حسن ايله سن يراوزين  
 نازنينيم، ماه تابان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 سن كيمي جانان ايچون جانان كيچن بير عاشقه،  
 اي گوزه لليك تانريسي. جان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 سنده وار كن نازايله گولمك، دانيشماق، اينجه ليك،  
 !طفده گلبرگ خندان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟  
 مجلسين خلوت. نگارين، واحد، الده مي توتوب،  
 گور، بو خوش عالمده سلطان ياخشيدر، سن ياخشيسان؟



یارادوب تانری، عزیزیم ، نه گوزهل یارسنی!  
 گوزله، بو حسنله آلداتماسین اغیارسنی .  
 دیشلرین اینجی، ایین لعل، اوزون گل کیمی تر،  
 خلق ایدوب منجه طبیعت در شهوارسنی .  
 عشق بیماری ساقالماز ، بونی درد اهلی بیلیر،  
 ساغالار گورسه بو تر کیب ایله بیمار سنی.  
 یاندیروب کعبه و بتخانه نی زناری آتار،  
 گورسه صنعان کیمی مین عاشق دیندارسنی .  
 سن که حال اهلی ایدین، عاشقی اینجیتمز ایدین!  
 ایندی جان آلمانا کیم ایله دی وادار سنی ؟  
 عاشقین کونلونه رحم ایت، بو قدر اینجیتمه،  
 گورمه مشدیم، گوزه لیم، بونجا ستمکار سنی .  
 مست ایدین سن بو قارا گوزلولرین عشقیله،  
 ایندی واحد! سهوینیر، کیم گورور هشیارسنی!

اجازه ویر باخیم، ای گل، اوقاره گوزلرینه،  
 وورولمیشام، نه ایدیم، آشکاره گوزلرینه !  
 غم ایتمهرم منی یوز دفعه گونده ئولدوره سن،  
 باخاندا بیرده دیریللم دوباره گوزلرینه .  
 جمالین آچما گلم، قورخورام گوروب اوزونی،  
 گون اولسون حسنیه، عاشق، ستاره گوزلرینه .  
 اولایدی قسمت، ئوپه یدیم او نازک اللرینی،  
 اورکدن ایله مشم استخاره گوزلرینه .  
 کمند آه ایله صیادلر دالینجا دوشر،  
 بو ناز ایله اگر ایتسه ن اشاره گوزلرینه .  
 گوزوم گوتورمیر، اغیارلر باخانداسنه ،  
 بیر آیری گوزله ایدیرلر نظارد گوزلرینه .  
 شکسته واحده اولماز طیبیلردن علاج ،  
 قالوبدر ایندی سنین بیرجه چاره گوزلرینه !

گوزون قاداسین آلیم، سن نه یاخشی دلبر سن!  
 دگل خلاف دیسه م، لیلی یه برابر سن .  
 بوقاش، بو گوز، بوملاحت که، سزده وار، ای گل،  
 غرض که، آفت جانسان، نه بیلسه ن ایلر سن.  
 نه مشک زلفینه بنزر. نه چشمینه آهو،  
 خطا دگل بو، دیسه م، مشکدن معطر سن.  
 او کفر زلفین الیندن محالدر قوتارام،  
 که، ذره رحم یو خوندر، سن ایله کافر سن.  
 ویریر حیات منه دمبدم لبین ذکر،  
 سنه فدا من اولوم، سن مگر پیمبر سن!  
 بشر دیسه سنه، اولماز بشر بوضورته،  
 پری دیسه م ده، خطادر، ولیک دیگر سن!  
 بو نوع ایله سنین هجران اودینا تابین وار،  
 گوزن دییه ز، سنی واحد، که سن سمندر سن.

گوزه لیم. ائل دویار آخر، منه آرقاش گوزایله !  
بیرده آلدانمارام، ئولسه مده . وفاسیز گوزه له .

آلاجه اقسان ، بیلیرم جانیمی مین نازایله ،  
چوخ گئجیکدیرمه گلیم، هر نه بیلیرسن، تزایله !

چیخ چمن سیرینه ، بلبلر ئولوردر دیندن ،  
خسته عاشقلرینین روحینی گولدور ، تزه له !

نازایله گول، بیزیم ایللر ده ده گللر گواسون ،  
سولسون اغیارین آچیلماش گلی، دونسون خزلد.

بو گوزهل ئولکه دیتیر مش بو ملاحته سنی .  
هر پر یچون بوسعادت ، بونی بیل ، دوشمه زاله .

اینجییوب مندن، ایشیتدیم. او گوزهللر گوزه لی .  
آرام-ز بلکهه بو گونلرده گمان وار دوزه له .

ده لی جیران کیمی نازایله، اوسوز گون باخیشین  
واحدین شوقینی آرتیردی بوشیر بن غزاله .

تمنايت گلیم، ویررم، یولوندا نقد، جانیم وار،  
اگر بلبلد کلسهم، اوندان آرتیق مین فغانیم وار.

قارا گوز لر سنی آلداتماسین، بیمارم عشقینده،  
علاجیم سنده در، ای گل، سنه آنجاق گمانیم وار

قبول ایتسه ن: یولوندا جانمی یوز یول فدا قیلام،  
اسیر عشقنم، سنسین بوعالمده خزانیم وار.

امانت ساخلا قلبینده همیشه عشقمین سرین،  
حقیقی عاشقم هجرینده، چشم خونفشانیم وار.

آلوب تز جانیمی، بیر دفعه لیک قورتار اذیتدن،  
باخیلسا کونلومه، عشقینده مین درد نهانیم وار.

سنی هر شئیدن آرتیق سه و مشم عالمده، ای ظالم!  
قضا ایستر سه گلسین، راه عشقینده توانیم وار.

منی هر بیوفایه، واحدم، تو تما برابر کیم،  
منیم ده عشق ملکینده، عزیزیم آد و سانیم وار.

هر كسین دهرده سن تك گوزه لیم ، دلبری وار ،  
 خوش اونین حالینه ، دنیاده نه درد سری وار !  
 قورخورام ، نازایله چوخ باخما ، یامان گوز چوخدر ،  
 هر گوره ن سویله بیر حسرتله . «عجب گوزلری وار!»  
 دوشون ئوز قدرینی ، آلماتمایا بیگانه سنی ،  
 اللی ی-ردن ، گوزه لیم ، گ-وزلرینه مشتری وار .  
 گوزلرین بیر یانا ، کیپر یکلرینه حیرانم ،  
 که ، ده لیر باغری می هر دم ، ایله بیل نشتری وار .  
 بردونوب باخماق ایله عالمی زنجیره سالیق ،  
 اوقارا زلقینین ، ای مه ، نه یامان شاگری وار !  
 بویله بیر دام بلادن نجه قورتارماق اولور ،  
 گوزلرین تك گوزه لیم ساچلارینین رهبری وار .  
 وصله یتجك ، نه ایچون سرینی اغیاره دیدین ؟  
 ایندی ، واحد ، سنی دیندیرمه سه جانان ، یری وار .

اوزونده بوسه دن ، ای گل ، ایکی نشان یری وار ،  
 بیرینده قرمز یلیقدر ، بیرینده قان یری وار .  
 گوزونده واردراوخ آتماق ، مژه نده قان تو کمک ،  
 قاشیندا ، سهو د گلدر دیسه م ، کمان یری وار .  
 ساچین توناندا عذارین ، بیله خیال ایدیرم ،  
 چمنده برگ گُل اوسته قارا دومان یری وار .  
 بلایه سالما منی ، درد محنتیم چوخدر ،  
 نه دله تاب قالوبدر ، نه ده توان یری وار  
 وفاسی اولماسادا ، یاردن ال اوزمه ، کونول !  
 گلر ترحمه بیرگون . ینه گمان یری وار .  
 رقیبه همدم اولوب ، دلبریم کوسوب مندن ،  
 بیله گمان ایدیرم ، بلکه براومان یری وار .  
 وفالی سویله دیگین چیخدی بیوفا آخر ،  
 سنین سوزونده ده ، واحد ، بیر آز یالان یری وار .

ئو گونمە چوخ گوزەلیم، چوخ دا گوزلرین قارادر ؛  
طبیعتین ایشیدر ، گونده مین گوزەل یارادیـر .

بوجانی ایستە ، ویریم ، ئوز گە بیر شئیم یوخدر ،  
من عاشقم ، نه بیم اولسا ، منیمکی آشکارادر .

سنی گورەن کیمی عالم منە بەشتە دونور ،  
او گون که گل اوزونی گورمەسم ، گونوم قارادر .

رقیبە ویرمە نشان ، یاخشی ساخـلا قـوینوندا ،  
منیمده عشقیم او بیر جوت دە ریلەمەمش نارادر .

دبسم قلنج قاشینا ، قورخورام که حـرـصلنەسن  
سوزین دوزی ، نه بیلیم . بلکه اگری آیپارادر !

اویردە که ، دلی کونلوم سنی گزوب سوروشور ،  
ئوزومده بیلەیرم چوخ زمان ، او یـر هارادر .

رقیب طعنەسی ، واحد ، منە توخوندی او گـون ،  
سز یلدایر اوره گیم ، سانکه اوخ دە گوب ، یارادر .



کونلوم سنه وابسته در، ای شوخ، بیر ایلدر ،  
نه ئولدورور عشقین منی آخر ، نه دیر یلدر .

عاشق لرینی قصدین اگر محو ایله مکسه ،  
من حاضرم ، اول منه مقصودینی بیلدر .

میلیم سنه در ، بیر سنه عالمده اسیرم ،  
ایسترایسه ن آزاد ایله، ایسترایسه ن ئولدور .

کج باخما، بوتون خلق د گر بیر-بیره، ظالم،  
زلفین گر هین آچما که ، غارتگرد لدر .

مبهوت ایله یوب عالمی آیینه رویین ،  
نه شکل شمایلدی، بونسه حسن جمیلدر !

رخسارینه اول خال سیه درمی دوزولمش ،  
یا برگ گل اوسته سپیلوب دانه هیلدر ؟

واحد، دیمه کیم، یار ایله شیریندی می ایچمک،  
زهر اولسون او عشرت که، حکیماننه د گلدر .

او اینجه ، نازلی باخیشلار ، او آتشین گوزلر .  
حزین - حزین نه باخیر ، سانکه عاشقین گوزلر .

سنین کیمی ، گوزه لیم ، نازنین گوزهل چوخدر ،  
که یوخدر هیچ بیریسینده بونازنین گ-وزلر .

سنین او گوزلرینی بیرجه یول گورهن عاشق ،  
اینان که ، سویله یه جک یوز یول «آفرین گوزلر !

سورولسامندن ، اسیر ایلین کیم اولدی سنی ،  
باخوب بو گوزلره عرضی ایلهرم : «همین گوزلر !»

وفالی اولمساسا بیر گونده ، چوخ گمان ، دوزمهز ،  
وفالی اولسا ، یوز ایل عاشقین یقین گوزلر . «

همیشه شاد اولورام انتظار وصلین ایله ،  
نئجه که ، بیر تازا داماد اولان گه لین گوزلر .

من ئوز نگاریمی ، عیب ایتمه ، گوزله سهم ، واحد ،  
که بلبل ئوز گلینی ، عاشق همدمین گوزلر .

دوشه‌نده طرء دلبړ خياله آخشاملار ،  
محبت اهلی باتار مين ملاله آخشاملار .

شکسته بلبله بنزهر بلا چکن عاشق ،  
گلیندن ئوتري ایدهر آه وناله آخشاملار .

گونوزلر عاشقه طعن ایتمه که ، گولوب دانیشیر ،  
سالار فراقین اونى گور نه حاله ، آخشاملار

دوشه‌نده زلفین اوزه قاشلارین خياله دوشهر ،  
باتانداگون ، باخار عالم هلاله آخشاملار .

شرابی یارسيز ایچسهن بر آزدا غم گتیره ،  
گل اوزلی یار ایله اول همپياله آخشاملار !

بیر ئوزگه لذتی وار عاشق ایله معشوقه  
رقیبسز اولا محرم وصاله آخشاملار .

میسر اولماسا گوندوز سنه شراب ایچمک ،  
اونوتما ، واحد ، اونى لامحاله آخشاملار !

یار ، ایشیتدیم ایده جکدر سفر ، انشاء الله ،  
 گوروم اولسون سفری بیخطر ، انشاء الله .  
 وار امیدیم ، نه قدر ناله ایدم ، بلبل تک ،  
 اولور حالمدن او گل باخبر ، انشاء الله .  
 نولا ، شب ایتمه دی تأثیر اومه آهم اودی ،  
 ایده جک صبح یقیناً اثر ، انشاء الله .  
 غیره بیر سوز دیمه رم که ، سبب آهم اولوب ،  
 دوشه ر آهمدن ایوینه شرر ، انشاء الله .  
 در میخانه نی سیندیردی کیچن شب زاهد ،  
 دوشه جکدر ، پیلیرم ، دربدر ، انشاء الله .  
 بوقرار ایله نگاریمله من عهد ایله میشم :  
 اولماسین بیرده آرادا کدر ، انشاء الله .  
 چکمیشم هجرینی ، امید وصال ایله خوشام ،  
 زحمتیم اولمایا جقدر هدر ، انشاء الله .  
 واحدا ، فرصت ایکن . هر نه ایشین وار ، گیجه گور ،  
 سحرین فکرینی قیللیق سحر ، انشاء الله .

گیتمه بو ناز ایله، گوزه لیم، بیر دایان گوروم ،  
عشقینده من یانان کیمی بیرسن ده یان گوروم .

درد ئولدوره منی سنی گر بیرده ، سهو گیلیم ،  
خائن رقیبلرله گولوب اوینایان گوروم .

چشم زمانه دن سنه آفت توخونماسین ،  
دائم او قاره زلفی گوز اوستونده یان گوروم !

نه لاله بیتمه سین، نه ده سنبل. سن اولماسان ،  
نه شاخ گلده بلبل ایچون آشیان گوروم .

مستانه گوزل-رین کیمی سن مستسن هله ،  
چوخ باخما، ناز ایله، گوزه لیم، بیر او یان گوروم !

واحد ! جهاندا هر گوزه لین دوشسم عشقینه ،  
بیر خیر گورمه سم ده ، گر که مین زیان گوروم .

گوزه‌لیم ، گوزلرینین صحبتی هر یاندا اولور  
 بو ملاحتلی باخیشلار قوزی ، جیراندا اولور  
 بیر علاج ایت منه ، ایستکلی طبییم سنسن  
 عاشقین چاره سی ئوز سه‌ودیکگی جاناندا اولور  
 بلبل ایستر گلی ، طوطی - شکری ، منده - سنی  
 عشق سوداسی بو اوچ عاشق نالاندا اولور .  
 نه طبیعت گوروب . عمرینده ، نه دنیا یتوروب ،  
 او گوزه‌لر که ، بیزیم آذربایجاندا اولور !  
 گل اگر بلبل اینجیتسه ، وفاسز دیمه یین !  
 قیزلارین تقصیری اولماز . گنه اوغلاندا اولور .  
 بو گوزه‌للیک که سنین وار ، گوزه‌لیم ، انصافاً ،  
 نه ملک ده ، نه پری ده ، نه ده انساندا اولور .  
 مبتلا کونلومه ، بیلیم ، نه اولوب هر گون ایتیر ،  
 آختاریر کن ینه اول زاف پریشاندا اولور .  
 واحدین بللی دگل مسکنی پروانه کیمی ،  
 گاه شمه دولانیر ، گاه گلستاندا اولور .

سن اولماسان، گوزه ليم گلستانه باخمازايديم،  
چمن چيچكلرينه عاشقانه باخمازايديم .

اسير زلفين اكر اولماسايديم عالمده ،  
جمالينه بو قدر عاجزانه باخمازايديم .

منيمله اولسا ايدين بر دقيقه عمرمه ،  
جهان بوتون گوزهل اولسا، جهانه باخمازايديم .

منی فراقين اودي ياخماسايدی شمع کیمی،  
گوره نده گل اوزونی، يانه-يانه باخمازايديم،

فراقينه دوزه بيلسه يدي قان اولان كونلوم،  
يولوندا چكديگيم آه وفغانه باخمازايديم .

او گل جمالينه من عاشق اولماسايديم اكر،  
فغان بلبله چوخ محرمانه باخمازايديم .

نزاكت اولماسا ، واحد ، طبيعتيمده منيم ،  
او قاره گوزلره من شاعرانه باخمازايديم :

ای گوزوم ، ع-الم انسانلیغا محرمسن اگر ،  
ساکت اول مجلس میخانه ده ، آدمسن اگر !  
عرفا اهلای ایچون مجلس می جنتدر ،  
قویما بو بزمه قدم ؛ اهل جهنمسن اگر .  
می ایچوب ، سرخوش اولوب ، ئوز گه نی تحقیر ایلهمه ،  
سن ئوز اطوارینی تحقیر ایله ، سرسمسن اگر !  
ئولچیده ن خارجه چیخما ، بیخار آخر سنی می ،  
توتالیم که ، هامودان ایچگیده محکمسن اگر .  
مست ومدهوش زمانیندا بیر آیینه ید باخ ،  
ئوزون ئوز عکسینی تصویر ایله اعلمسن اگر !  
گور ، سنی باده نه حاله سالوب ، ای خانه خراب ،  
آغلا ئوز حالینه بیردم ، نولا ، خرمنسن اگر !  
حیفدر باده یه صرف ایتدیگین اول شانلی حیات ،  
بیلیک اوغروندا اونی صرف ایله ، حاتمسن اگر !  
مبتلادر بو بلایه ، دیمه ، واحد ئوزی ده ،  
اونی دا علمله تشویق ایله ، آدمسن اگر .



میخانه مجلسینده گرهك صحبت اولماسین ،  
بیر کسده صحبت ایله مگه جرئت اولماسین .

صحبت خالفدر ، دیمیرم ، ترکین ایله بین ،  
می مجلسینده ، جهد ایله بین ، غیبت اولماسین .

سرخوشلیق ایتمه ، گوزله ، مبین احترامینی ،  
سالما آیاغه باده نی ، بیحرمت اولماسین .

می دن مراد و ذوق و صفا آلاماق ایسه گر ،  
می تک بساطه ذوق یتیر ، نفرت اولماسین .

ایچدی کجه اهل حالی ایدر هوشیار می ،  
پژمرده لنمه ، قابل اوتور ، غفلت اولماسین .

پیر مغان او شخصه ایدوب باده نی حلال ،  
ذاتینده ، شبهه یوخ ، کیم ، اونین علت اولماسین !

سن آدم اول ، ادبله می ایچ ، اویمما جنته ،  
کوثر ، جهنمه ! سنه قوی ، قسمت اولماسین !

می در خلاصه روحه غذا، بیرده موسیقی ،  
بونلاردان ئوزگه عالی گرهك نعمت اولماسین .

ظنم خطا دگل که ، دیسهه ، موسیقی کیمی ،  
صنعتلر ایچره اینجه گرهك صنعت اولماسین .

هر علمه قیمت اولدی ایگرمنجی عصرده ،  
بیریر اولورمی ، موسیقییه قیمت اولماسین!..



موسیقی مجلسینین طرفه علامتلی واری ،  
گوش قیل گور نیجه جانسوز حکایتلی واری .

موسیقی ذوقینه اول کس که ، دگلدر واقف ،  
بوساطین نه بیلیر ، کیم نه شرافتلی واری .

تاری ، بیهوده حساب ایتمه ، اگر عارفسن ،  
گور که ، مهرولر الیندن نه شکایتلی واری !

اودا بیر زلفی سیه دلبرین آلوده سی در ،  
که صداسیندا پریشانلیق اشارتلی واری .

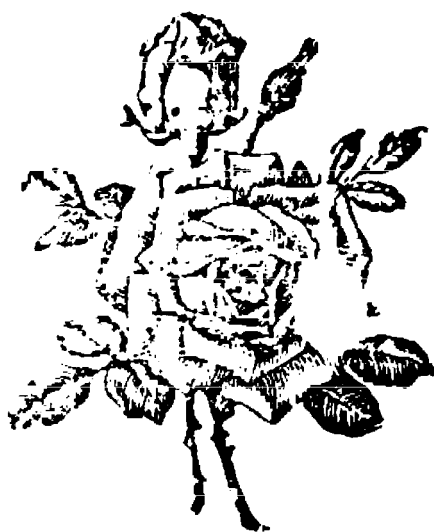
خوار ، ظن ایتمه ، ساقین ، موسیقی خادمترینی .  
اونلارین ذوقینه گیر ، گور نه نزاکتلی واری !

موسیقی غم داغیدیر ، ذوق ویریر انسانه ،  
درک قیلماز بونی اونلار که ، سفاکتلی واری .

شاعرین ، موسیقی خادمترینین ، رسامین ،  
اینجه دقتله دوشون ، گور ، نه مهارتلی واری .

موسیقی ذوقی هلاک-ولره تاثیر ایتمش ،  
اوخو تاریخی ، دوشون ، گور ، نه روایتلری وار.

بعضی نادان نه بیلیر موسیقی ذوقین ، واحد !  
چونکه جاهل دیلر ، اولدوقجا جهالتلری وار .



موسیقی نشئه‌سی مین سهو گیلی جانانه دگر ،  
اثر ناله نی عارف ایچ-ون جانانه دگر .

موسیقی اهلینه انصاف ایله قیمت قویماق  
لحن داود ایله مین تخت سلیمان دگر .

بیخبر لر نه بیلیر لهجه خواننده نهدر ،  
اهل حال اولس ، بو سوز قدرده میلیانه دگر .

پرده غم داغیلیر ، تاره دگنده مضراب ،  
طره دل-ره هر دم ، نیجه که . شانه دگر .

موسیقیله اولار هر خسته‌یه عالمده علاج ،  
بو طبابت ینه مین چاره لقمانه دگر .

بیزه بو علم حرام اولمش ایدی کیچمشته .  
یعنی شیطان ایشیدر ، رخنه‌سی ایمانه دگر .

یاشاسین قرمزی شهرتلی وطن قانونی ! . .  
بوسخاوت نیچه مین حاتم دورانه دگر ! . .

قيلدى هر يرده بنا موسيقي مکتبلرينى ،  
نغمه نين فائدمسى ايندى هر انسانسه دگر .

خلقمى موسيقي علمين اوخويور مينلرجه ،  
ئولکه مزچين بو شرف مهر درخشانه دگر .

موسيقيله منى دفن ايله سهر ، واحد ، اگر ،  
قبريمين تورپاغى مين روضه رضوانه دگر .



## عز لردن

چيخ، اى قان ايچن يرتيجى، چيخ تورپاغيمزدان!  
 خائن گوزونى چك ده ره مزدن، داغيمزدان!  
 قارتال كيمى قوننوق دوشونه، قورخ او گونوندىن:  
 قورتارماز او مردار جسدین جايئاغيمزدان!  
 بيز حيله يه آلدانماريق، اى تولكودن آلچاق،  
 بورتون بو ياخيندا ازيلر توخماغيمزدان!  
 بير بوها كيمى پارتلايا جاقدر اوره گينده،  
 هرخردا<sup>(۱)</sup> قينغيلجيم كه، قوپور چاخماغيمزدان!  
 غصب ايله ديگين يرلرى تر قايتارازيق بيز،  
 بوش يئل كيمى چوخ كيچمه بزي م سول-ساغيمزدان!  
 خلق اوردوسى بيرداغ كيمى دورمش سنه قارشى،  
 سيل تك آخا جاقدر قانيمز قورشاغيمزدان!  
 چوخ چكمه يه جك، محوا ولا جاق ظلمى فاشيزمين،  
 دنيا چيخا جاق خوش گونه آل بايراغيمزدان!

---

(۱) يعنى مور

ای وطن اولادی. بیر آنویرمه فرصت دشمنه ،  
قهرمان ضربه نله گوستر درس عبرت دشمنه !

قوی آلاو یاغسین تفنگیندن، توپوندان جبهه ده،  
ایله ئوز دنیاسینی قهر ایله ظلمت دشمنه !

سونگو تک سانجیل فاشیستین قلبینه، یارباغرینی .  
ضربه اوستدن ضربه وور خائن طبیعت دشمنه !

پارتلا سین قوی هیتلرین آچاق باشیدا بومبالار،  
هر طرفدن ویر جسارتله خسارت دشمنه .

بیخ، داغیت، یان سین جهنم تک فاشیستین جبهه سی،  
قسمت اولسون، قویما، بو گلزار جنت دشمنه !

بیلدی عالم هیتلرین خائنلیگین ، ادبالیغین ،  
یاغدیریر میلیونلا دنیا خلقی ، نفرت دشمنه !

حاضریق، واحد، صداقتله وطن اوغروندا بیز،  
هر زمان گوسترمگه قطعی جسارت دشمنه !



وفاسزدر ، کونول، هر کیم اسیر گرجانی جانانان،  
گرهك جانان یولیندا گیچسین عاشق شوقله جانان!

منیم جانان خیالی خاطریمدن چیخماز، ئولسه مده ،  
اونو تماز ئوز گلین ، بلبل جدا دوشسه گلستانان.

برابر در محبت عالمینده لیلی مجنونلا :  
نه مجنون لیلیدن دونمهز، نه لیلی آریلار اوندان.

منیمده سهو گیلیم گوزلر منی ، هجرانه صبر ایلر،  
امید وصل ایدن عاشق داریخماز درد هجرانان.

گره کدر بلبلین گلده جفاسین چکسین عشق ایچره،  
نه اوغلان قیزدان آرتیقدر، نه قیز اسگی کدر اوغلانان.

یوزایل غربتده جان ویرسه م، ینه مجنون اولان کونلوم،  
وفادان ال گوتورمهز، دونمهز اول زلف پریشانان.

مزارم داشینه آیلر منی نامرد یسازسینلار،  
وطن اوغروندامن کام آلماسام مردلیکله دشمندن.

اگر مین جانم اولسا، بیر وفالی یاره قرباندر،  
ایگیدلر مرد اولور، نامرد قور خار بیر آووج قاندان،

گیدوب جانانیمه، واحد، خبرویر، ئوالدی خائنلر،  
ئوزومده ساغ-سلامت چیخمیشام یوزلرجه میداندان!



گوزەلدەيسەن، گوزەلەم مەن، پەرىدەيسەن، پەرىم ،  
مەنى سەون ايسگىدىن مەن سەویملى دېرىم .

مەنىم ھەمىشە يەرىم پەك اولان كۈن-وللەردەر ،  
بەلىككە ، ایشە ، لیاقتە دېللەر از بەرىم .

سلاحم الەدە مەنىم علمدەر . مەعارفدەر ،  
آزادلىق ایللەرىن قەرمان بەر عەسكەرىم .

شەرفلى، سەوگىلى يۈردۈم سوۈەتلەر ئۆلكەسىدەر ،  
گونشەن آلنى آچىق خەلقىمەن مەنورىم .

ال آتسا جەبە مەنە دىشەن گوزەن اوۋارام ،  
فەشىستە سۈرە چالان مەردايسگە بەر بەرىم .

مەنىمە پەزالايسا چاق گەنج نەسلى يەردەمەزەن ،  
بەوگونكى عەرمەزەن مەن ایشىقلى اولكەرىم .

قانادلانوب اوچارام نەزەن سەمەلدەر ،  
آيەن گوزەللىگى ، اولدۇزلەرىن دازىۋورىم .

- منیم سعادتم ئوز خلقمیں سعادتمیدر ؛  
• بو بختیار وطنین من ده نازپروری یم .  
‘ همیشه عشقه بلبل گلین فداسی اولور  
• وفالی دلبریمین منده بر سمندری یم .



## شعر لر قزل اوردو یا سلام

ای شرف اوردوسی، ای قزیل اوردو،  
قورودون هر زمان بو آنا یوردو !  
ظفر لر قازانوب، گون تک پارلادین،  
یا ییلر دنیا یه شرفله آدین .  
باسیلماز قلعه سن ، قلبین بر عمان،  
یاخین دورماز سنه نه اود، نه طوفان.  
سنه کج با خانین ئولومدرسونی،  
بیر زمان قوولادیق بیز ناپولیونی .  
بیزه نیله یه جک هر آزعین یاغی !  
ای ایگیدائللرین پولاد دایاغی،  
سن بیخدین قولچاقی، ده نیکی نلری (۵)  
شرفله آد قویدین ایللر دنبری !

---

☆ قولچاق و ده نیکی - وطن داش محاربه سی زمانی  
سووه ت حاکمیتی علیهینه مبارزه آباران عکس انقلابچی  
چار گنراللاری.

ازديكجه دشهني سن توزپاق كيمي ،  
آرخاندا دورمشيق اوجا داغ كيمي !

بو گون ايگرمي دوردايلين قهامدر ،☆  
بختيار خلقمه بويوك بايرامدر .

بو بايرامشاد ايدير بو گون هر كسي ،  
سني تبريك ايدير سوووت ئولگهسي !..



---

☆ شعر ۱۹۴۲ نجى ايلده يازيلمىشدر .

## سه و گيليم

سه و گيليم قاشلارين چاتوب باش - باشا  
حسنينه ايتمگه هرگون تماشا ،

!فقلردن چيخير هر سحر قوشا  
گونش بيرطرفدن ، آي بيرطرفدن

چو خداندر کسميسن مندن نظرين  
يانيرام عشقينه ، يوخدر خبرين ،

چکييدر قصديمه جلاد گوزلرين  
کمان بيرطرفدن ، ياي بيرطرفدن .

سن پيري ، آر خانجا زلفين سورونسين ،  
سنبللر آل - ياشيل دونا بورونسين ،

گونش جمالين آچ ، آشکار گورونسين ،  
بهار بير طرفدن ، ياي بير طرفدن .

حسرتین یاندریر پروانه لری ،  
قویما کنارینه بیگانه لری ،

آچما زلفینده کی دیوانه لری ،  
باغلا بیر طرفدن ، سای بیر طرفدن.

اوخونسون ایلیمین ظفر نغمه سی ،  
واحدین غزلی ، خانین خوش سسی ،

ینه ده بزه سین بیزیم مجلسی ،  
شربت بیر طرفدن ، چای بیر طرفدن





## صابره

صابر! ای محترم بویوک شاعر!  
شعرده ، نظم و نثر . ده ماهر !

یازدیغین داهیانہ مضحکہ-لر  
گوستریر خلق ایچینده معجزه-لر .

بللیدر منجه هر کسه هنرین ،  
او خونور هر بیر ئولکه ده اثرین .

داد ایدردین همیشه: « حریت! »  
او اسارتده گوردیگین ملت

ایندی آزاده عمر ایدیر خرم ،  
بیتدی مظلومی آغلاداق ماتم ...

ایندی بیردربدر اوشاق یوخدر ،  
اونلارین زحمتین چکن چوخدر

ناخلف بیلمه یوکسلهمن آیلینی ،  
قوردولار هر طرفده هیکیلینی .

بیرده سیزلارمی قلب مجروحین؟  
بیزی البته سیر ایدیر روحین .

بو تفاخر سنه کفایتدر ،  
ملتین ایسته‌ینجه راحتدر .



ئولدىن ، افسوسلار، كەبى حرمت !..  
وېرمە دى وارايىلار سەنە قىمەت .

گر اولايدين سوووت زمانيندا  
شرفين چوخدى كتلە يانيندا .

سەنە قىمەت قوياردى جمعيت ،  
ياشايدىن ھەمىشە بەي مەنت .

نېجە شاعر لار ايندى خوش گذران  
كچيريرلار . گونش كيمى خندان

بو بيزيمچون بويوك سەادتەر ،  
شانلى ، تاريخى بير شرافتەر .

## بیزیم یر

آی عاشق! صحبت آج، گلدن، چیچکدن:  
چمنلر زینتی بیزیم یرده در .  
بلبللر ذوق آلیر گللریمزدن ،  
بهارین لذتی بیزیم یرده در !  
چال ، اوخو شور ایله چوبان بیاتی،  
سازیندا تعریفله بو شن حیاتی ،  
عطرلی گللری ، باغی ، باغاتی،  
گوزه للیک خلقتی بیزیم یرده در !  
ایلیمدن ، آرخامدان، غم اوزاقلاشیر،  
ذوقیمز ، نشئه‌مز قایناییر ، داشیر ،  
خلقیمز فرحله گولوب اویناشیر ،  
انسان سعادت بیزیم یرده در !  
سازین ، کمانچانین، قارمونین، تارین  
او خویوب چالانین ، گلین ، بهارین ،  
ادیبین ، شاعرین ، هر صنعتکارین ،  
ان بویوک قیمتی بیزیم یرده در!

## کیم گوریب - او . دئسین ؟

صفای مجلس جانانی ، کیم گوریب - او . دئسین ؟  
بالای محنت هجرانی ، کیم گوریب - او . دئسین ؟

اینا نمیرام منه هر کیم ، دئیر کی جنت وار  
گوزیله روضه رضوانی ، کیم گوریب - او . دئسین ؟

منیم گلیم ، چیچه گیم ، جنتیم ، گوزلر در  
بهشتی ، حوری غلمانی ، کیم گوریب - او . دئسین ؟

کمند عشقده ، مجنونی گورمه یه ن ، نه بیلر  
اسیر زلف پریشانی ، کیم گوریب - او . دئسین ؟

من آغلادیقجا نگاریم ، گولردی گؤز یاشیما  
گولر کهن ، اول گل خندانی ، کیم گوریب او دئسین ؟

چمنده هر سحر . عشق اهلینین ، تراندسی وار  
فغان . بلبل نالانی کیم گوریب - او . دئسین ؟

منیمده «واحد» ئوزایسته کلیمین ، گوزل لیگیدر !  
بهار زمانی . گلستانی ، کیم گوریب - او . دئسین ؟

## بیز، سیزه-گلدیک

فکرینده می، بیرگون. گوزلیم، بیز-سیزه گلدیک؟  
سیزدن قاییدیپ، صونرا برابر بیزه گلدیک؟  
گلدیک، و دانشدیق. گئجه نی صبح آچئلنجا  
بیرغنچه گل اوستینده، سیزینله سوزه گلدیک  
کئف چکدیگیمیز. خاطرهلر، وارمی یادیندا؟  
گلمشده بیرآیدین گئجه ده، اوز، اوزه گلدیک  
خیلی دولانوب. سئیرا ئله دیک گللر-ایچینده  
بیر-بیرمیزه. چوخ عشوه لی. چوخ بامزه گلدیک  
بیزکی. گوزلیم، جان دییه رک. جان ائشیدردیک!  
بس ایندی. نه اولدی بیزه، یوخسا گوزه گلدیک!!  
نەسنده وار. اول - مهر و محبت، نه ددمند  
سؤندیک ایشئق اولدوز کیمی، سون منزله گلدیک  
«واحد» او گئچهن گونلری، بیرمره. اونوتدیق  
لیکن. یعنی دنیا یه، بیز ایندی. تزه گلدیک

## بی وفالر عشقینده

چوروتدیک ، عمریمیزی . بی وفالر عشقینده  
بونازلی ، غمزساتان ، مهلقالر . عشقینده .

صداقتیله وفا ، عالمینده . جان قویدوق .  
وفادن . ال گوتورن ، آشنالر . عشقینده .

خیال وصلیله ، زنجیر - ظلمه باغلانندیق .  
رقیبه ناز ائلییهن . دل - گشالر . عشقینده .

بو کولدی بئل ، باش آغاردی ، قوجالتدی غصه ییزی  
بو سرو بویلی ، بو زلفی . قرالر عشقینده

بزیم نوایه گلن ، نی دن ! عشقمیز چوخدر  
بیز ایندی ده ، گزیریک بی نوالر عشقینده

بلای عشقله ، هر جوره . دوزمیشیک «واحد»  
بوداش اور کلی اولان ، دل ربالر عشقینده

## تللرینه شانہ سئو گیلیم

وورما اوقاره . تللرینه شانہ سئو گیلیم  
اٹتمه منی بلاکش . دیوانه ، سئو گیلیم

یاندیردی حسرتین منی ، گوستر جمالینی  
کونلوم اولوب. او آتسه - پروانه ، سئو گیلیم

بیر دفعه . ائیلهدیمسه ، تمنای وصلینی  
یوزدفعه . یاندیم - آتش هجرانه ، سئو گیلیم

گزمه رقیبله . منی غیرت هلاک ائدیر !  
سالما بلالی عاشقینی ، قانه سئو گیلیم

گوسترمه قاره خالینی . کونلوم فغان ائدیر  
قوش، دهن. گورنده. تئز گلیر، افغانه سئو گیلیم

یوزللیلی گورسه . حسنینی مجنون اولار، سنین  
عشقینده ، اوزتوتاردی ، بیابانه سئو گیلیم

انصافی اولسا ، چرخ بو بیچاره «واحدی»  
حسرت قویارمی، سن کیمی جانانه سئو گیلیم؟



## رعناسی سان

سویله ای دل. هانسی باغین، سن گل رعناسی سان؟

هانسی گلزار بهشتین، سروی سن، تو باسی سان؟

آچما زلفین عطریله بیهوش ائدر سن عالمی

چونکه سن دشت خطائین، عنبر ساراسی سان

ناذنین جانان گوزلر، قارشی دورماز رویینه.

جمله سینسن سن گوزل سن، هامی نین اعلاسی سان.

باغبانین، کیملر اولمیش، گوزلرین حیرانی یام

سن مگر گلزار حسنین، نر گس شهلاسی سان

گورمه بینجه گل یوزون، جسمیمده قالماز طاقتم

روحی سان گویا بو مسکین عاشقین، اعضاسی سان.

من کیمی میندرجه مجنونلار، اسیر و ندر سنین

سویله یاریم، دوغری سویله. سن کمین لیلای سنان

اینجیمه ز (واحد) او گل آه و فغانیندان ستین.

سن گوزلر باغی نین بیر بلبل شیداسی سان

## جان ایسته بیرم

گلدن آرتق سنی ای، جسمیمه جان، ایسته بیرم  
گوند یوزیول. ائده سن، باغری می قان ایسته بیرم  
آشکار آغلاسام. هجرینده، گلر بیگانه!  
خلقدن من سنی کونلیمده نهان، ایسته بیرم  
اینجیمه. گرسنی اولده. دئدیم ایسته بیرم  
قئلما دیم سیری می اغیاره عیان، ایسته بیرم  
آیریلق دردی قوجا الدیب منی، غمدن ئولیرم  
یئنه ده من سنی ای. تازه جوان ایسته بیرم  
نه اولور. بیرده آلایدیم یئنه آغوشه سنی  
ائله بیر فرصتی چوخ. خیلی زمان ایسته بیرم  
گل کیم ی بیر دفعه. ئوپم کله قزارتدیم اوزونی؛  
دئم، گل منده ئوپوم. کی قانا قان. ایسته بیرم!  
«واحدین» قلبینی اینجیتمه، سئنا شاعر در  
جان دان آرتق سنی ای— غنچه دهان ایسته بیرم!

## هوشیار دولانسین

قویما گوزلیم . کویینه اغیار دولانسین  
انصاف می گلزاری گلیب ، خار دولانسین ؟  
راضی دگیلم . ئوز گه اولا . محرم وصلین  
گلزار بهشتی . نهیه کفار دولانسین ؟  
کونلوم قوشی دائم . دولانیر ، شوق رخونله  
البته گرگی . کعبه نی زوار دولانسین  
اکراه ائلمه ، قامه تینه . زلف دولاشسا  
سرو اوستینه ، بو رسمدی . شاه مار . دولانسین  
رحم ائت . گونیمی ائیلمه زلفون کیمی قاره  
قویما یوزونه . ترره - تررار دولانسین .  
سالدی منی پیوسته . قاشین فکرینه ظالم !  
دائم بئله قوی چرخ جفا کار دولانسین  
مخمور گوزون ، فتنه اندیب ، عالمی بیهوش  
«واحد» نجه بو شوقیله هوشیار دولانسین

## بیلمه یه جکسن

عشقین ائلهسه، عالمی قان ، بیلمه یه جکسن  
یوزدفعه دئسم، مطلبی قان ، بیلمه یه جکسن

باخ سینمه ، مین یاره ووروب - تیر نگاهین  
افسوس که ای قاشی کمان ، بیلمه یه جکسن

آخر کی قوجالتدی منی ، دردوغم و عشقین  
پیر اولماسان ، ای تازه جوان، بیلمه یه جکسن

بی مهرسن ، عالمده ، رخ آینه حسرت-  
وئرسدماگر هجرینه ده جان، بیلمه یه جکسن

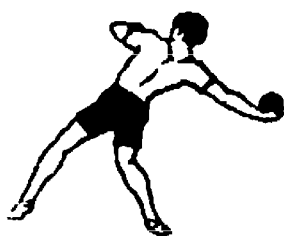
مجنون کیمی ، زنجیر سر، زلفینه باغلی  
اولسام داخی؛ رسوای جهان، بیلمه یه جکسن

توتسام گوزلیم دامنینی ، اینجیمه مندن  
نیلیم که دئسم گتیه دایان . بیلمه یه جکسن

کویینده گوزیم یاشینی ، یوزیول ستمیندن  
اقتسم یوزه‌ای سرو، روان بیلمه یه جکسن

سر ، لبینی دالده نهان ساخلادیم - ائلدن  
فاش اولمایا ، بوراز نهان ، بیلمه یه جکسن

شوق دهنین «واحدی» محو ائیلهسه هر گاه  
اوندان یئنه بیر نام نشان . بیلمه یه جکسن !



## بیر دلبریم اولسا

ئولمزدیم اگر سن کیمی بیر، دلبریم اولسا  
بیر آفت جان، شوخ ملک، منظریم اولسا  
هر گون دولانیب باشینا، قربانین اولاردوم  
پروانه صفت، اوچماقا، بال و پریم اولسا  
منده، سئویلیردیم، بوتون عاشقلر ایچینده  
آهولری، مجنون ائلییهن. گوزلریم اولسا  
شوقیله نثار ائیلرم، هر بیر قدمینده  
دریا قدری. الده، در - و گوهریم اولسا  
کویینده منه قوی نه بیلیر، ائیله سین اغیار  
البته جزا سین چکر. «الله کریم» اولسا  
بیگانیه من، بیر بئله منتمی، ائدردیم؟  
کونلوم کیمی بیر - یار وفا پروریم اولسا  
«واحد» دئمهرم. دردیمی من باشقا نگاره  
یاریم بیلیر عشقینده، نه دردو سریم اولسا!

## چم خم ائلر

کیمده واردور گوزلیم، سنده اولان جاذبه لر  
سنه دنیا ده مگر، عاشق اولان دا ، غم ائلر

بسد، تولدرمه یه جکسن، گوزلیم دنیا نی  
هر یوزی گویچک اولاندا، بو قدر چم خم ائلر

اینجیمه گوزیاشیم، آخسا، سنی گوردو کده گولوم  
گل گورو کده کده، بهار فعلی - بولود شب نم ائلر

ناز و غمزمن، یئریشین، شوخ باخشین، عالم دیر  
بیرده زلفون اوزه تو کسدن، اودا بیر عالم ائلر

حیف سن، گزمه ییارا شمار سنه، بیگانه ایله  
او آچیب سرینی دنیا یه سنی، محرم ائلر

«واحدم» عمریمی من عشق له صرف ائیله میشم  
عشق یا تولدیرر، آخر منی یا، آدم ائلر

## باد، بیر برده

دون اولدیم، ذوق میدن، ائيله کیم، افتاده-بیر برده  
ئوزوم بیر برده دوشدوم، مست قالدیم، باده بیر برده  
بساط - میده سوزیوخ بو، دئیر لر حال اولور. اما  
«اولا گر باده بیر برده . نگار ساده بیر برده»  
ینه زاهد، اقلا بیر صفاوار، سفره ی میده .  
نه گوسترمیش کدورتدن سوای سجاده، بیر برده؟  
آلوبدر کونلومی، حیرتده یهم کی، گوز لرین فکری  
نئجه بیر صیدا اولوب قسمت؛ ایکی صیاده. بیر برده  
اسیری من کیمی مینلر جه وار، اول سرو رعنائین  
نه بیر دم تولدیریر. نه ائيله بیر آزاده. بیر برده  
منیم بو، داغلار کی. سینه مه، اول لالارخ چکمیش  
که هر گز ائتمه میش شیرین، اوننی فرهاده بیر برده  
مقام و شانین ایسترسهن، اوجا السین «واحد» عالمده.  
چالش تا خدمت ائت، تکمیل اولان استاده بیر برده



## بودرد غمی من

سئومه سیدیم، اگر اول زلف، خم اندر خمی من  
بیردم، عمریمده، چکر دیم می، بودرد غمی من،  
باشقا بیر دلبره، اولسایدی محبت منده  
بو قدر آه ابله، یان دیرماز، ایدیم عالمی من  
سنین حسنیندی، منیم عشقیمی: افزون ائله یدن  
بئله رسوالیقه: باعث: همی سن سن همی من  
من: سن اولسایدیم اگر: غیره کونول: وئر مز دیم  
قویم ازی دیم یئتیشه، و صلیمه نا محرمی من،  
ایندی دنیا گوزلیم، گئت گئده بیر جنت در،  
سن سن. حواسی بو گون. عصریمزین آدمی من  
اهل فقرم، منه ئوز جام شرابیم - بسدی -  
نیله رم، کاسه ی فغفور یله جام و جمی من  
«واحد» ئولسم، او کونول چاه زرخدانیندان  
ایسته رم کعبه ی، اولیاده، اولان زم زمی من

## ای گل دیل زار یمدا نه وار

حیف بیر . بیلمه دیم . ای گل دیل . زار یمدا . نه وار  
عشقمین . سری ندر . ائیلییه بیلمه م . اظهار  
قانه دونمیش اور گیم ، آختاریر هر یرده سنی  
امتحان ائتمک ایچون ، سینه می آچ قلبیمی بار  
قورخورام شانده یهر ، کونلومه زلفونده گزیر  
عشق سر گشته سینه ، قویما توخونسون اغیار  
ترله میش . گل کیمی گوردیم ، سنی بیگانه ایله  
خسته در . کونلوم او گوندن . گوزلیم . لیل ونهار  
عاشقین گورمه سه ، رخسار بنی باخماز چمنه  
نقدر لاله و گل - آچسا ، مین ایل ، اولسا بهار  
ایلدیریم سرعتی وار . تیرنگاهیندا مگر ؟  
مایل عشقین اولان ، حسنینه باخدیقجا یانار  
«واحدم» نازیله گل . بیر بئله اینجیتمه منی  
نولا بیر دفعه ایک آل . جانیمی غمدن قورتار

## مردانه لیگمدن

اؤل دوشدی بوتون، حیرته، دیوانه لیگمدن  
سرین دئمدیم بیر کسه مردانه لیگمدن  
خاکستر عشقم، منه تحقیر ایله باخما،  
مین گنج چخار ظاهره ویرانه لیگمدن  
مجنون کیمی من، بارگه عشقی بیه ندیم  
گئچدیم بو تمنا ایله، شاهانه لیگمدن  
مخمور گوزون فکری ایله، باده چوخ ایچدیم  
بیر کیمسه ضرر گورمدی، دیوانه لیگمدن  
هر ماه روخون، شمع کیمی عشقینه یان دیم  
بیر لحظه خبر توتما دی پروانه لیگمدن  
دیوانه ی عشق اولماقا، هر کیم هوس ائتسه  
اولجه، گرک درس آلا، زندانه لیگمدن  
«واحد» من اوخاکم، یئنه میخانه ده بیر گور  
بیر ذوق یئتر عالمه بیمانه لیگمدن

## ئوزى بىلسىن

من ئۇر مىش، ئوز كۈنلۈمى، يارە ئوزى بىلسىن  
اىسترا ئىلدسىن، ھجرىلە، يارە ئوزى بىلسىن  
بىلمىش نە بلالار، گتيرىپ باشىما زلفى  
تو كمىش يەنە اول ماھ عذارە، ئوزى بىلسىن  
يوزيول دۇدۇم اغيارىلە گزمە بۇنە گزدى  
ئولسم دۇمرم بىردە، دۇبارە ئوزى بىلسىن  
اول گون. منى خوار ائىلدى، بىگانه يانيندا  
ھىچ بىلمەدى چوخ، ائتدۇم اشارە. ئوزى بىلسىن  
بىمارىيم اول نر گس مستىن، ئوليرم من  
قوى ائىلەمەسىن دۇدۇم، چارە ئوزى بىلسىن  
ھەردۇر دۇمىن، من چكىرم، دام آلان ئوز گە  
رحم ائىلەمەسىن، قوى دل زارە، ئوزى بىلسىن  
«واحد» منى پروانە تىك اول شمع جماليم،  
ياخسىن داھى بوندان سورا نازە، ئوزى بىلسىن

## سوزلریمیز، ائوده قالیب

دئدی اول یارمنه ، دفتریمیز . ائوده قالیب  
عشقه دایریازیلان. سوزلریمیز. ائوده قالیب  
نازیله . قاش گوزیله . جان آلیق عاشق  
ائویئخان-قان آخیدان، خنجریمیز، ائوده قالیب

بو گوزل لیکله کی بیز، نازیله میتن جان آلیق  
هله بیزدن ده گوزل دلبریمیز. ائوده قالیب  
چشم جادومیز. حیران اولان عاشق، چو خدر  
فته لر . یا غدیران، آفتلریمیز ائوده قالیب

بیز اسپرائیله میشیک ، زلفیله بیچاره لری  
نچه مجنون وفا ، پروریمیز . ائوده قالیب

«شیخ صنعان کیمی عاشقلری یولدان چخاران  
دین و دل. غارت ائدن، کافریمیز. ائوده قالیب»

ایندی من « واحدی یم » آذربایجانیمیزین  
آتش عشقه یانان، آذریمیز ، ائوده قالیب

## گویا نظر دَن. دوشمیشم

خاك پایینه، اوماهین. دَن سحر دَن . دوشمیشم  
ذره رحم ائتمهز . مَزه ، گویا نظر دَن . دوشمیشم  
اولموشام مجنونی، اول گوندن که اول لیلی و شین  
ائیله رسوایه‌م. که خلق ایچره ، ده‌یه‌زدن . دوشمیشم  
اول هلال ابرویه . دیل ، آچسام‌دا باخماز ناله‌مه  
ساناسان بیر ، پاسلی شمشیرم ، کسردن دوشمیشم  
مندن اول سرویم او گوندن کیم . کسیبدرالفتین  
ائیله بیل کی . بیرن‌هالم ، مَزن ، ثمر دَن دوشمیشم  
رحم قیل . جورائتمه ، آهی‌مدن یانارسان عاقبت  
سانما بیرسونمیش چراغم ، من . اثر دَن دوشمیشم  
اولما همدم . غیریله ، غیرت هلاک ائیلر منی  
چو خداپیرم ای گوزل، سانما هنر دَن . دوشمیشم  
«واحد» آذر خوش دئمیش، اود، دور وجودی عاشقین  
آذر، عشقه‌م ، گمان ائتمه‌ه شر دَن ، دوشمیشم

## مهلقالری

ای دل . اونوتما ، ظلم ائلیهن . مهلقالری  
اونلار در . عشق اسیری ائدن . بینوالری  
زنجیر ظلمه . ائتمه هوس . ای اسیر عشق .  
چوخ گوز میشیک ، بودامه دوشن . مبتلالری  
حسن اهلینین بو عادتی در ، بی وفا اولار  
چوخدا مذمت . ائيله مهیین ، دلربالری  
هر شوخه وئرمه ، کونلونی باغلانما ، زلفینه  
چونکه چکیب ، بویولدا باشیم، چوخ الالری  
دیوانه ائتمه بینجه، گوتورمز، یا خاندان ال  
چوخ چکدیم . امتحانه بوزلفی ؛ قرالری  
آلدانما رحم سیز ، بو وفاسیز ، گوزللمره  
دائم اندرلر ، عاشقه . جور و جفالری  
«واحد» جهاندا طعنه بیگانه با خشمه  
«پورید دیا» گورونجه . بودوست آشنالری

## مستانه لر گلسون منه

آخر آغلاندین می . بیگانه لر گلسون منه  
شمع تڭ ، یاخدین منی . پروانه لر گلسون منه  
منده یالورارم . گوزون یادیله . پیر - میکده  
ائیله مست ائتسین منی ، مستانه لر گلسون منه  
پرتو . خورشید رویین ، جام می . ایچره گوروب  
آغلارام . قوی دوریده . پیماه لر گلسون منه  
قورخورام ، سر . دهانین ، می ایچیپ . فاش ائیله می  
مست اولام کیم عارف ، میخانه لر - گلسون منه  
باغلا اول . زنجیر زلفونله ، من . سرگشته نی  
قویما ، کیم . صحرانشین . دیوانه لر گلسون منه  
لیلی وش ، زلفوندن آیری ، ایسته رم مجنون اولام  
قوی ائشیتسین بوسوزی . فرزانه لر گلسون منه  
یئخایلمه زدی فلك ، اولسایدی ، یئخدی هجریار  
«واحد» قوی ساکن . ویرانه لر گلسون منه



## نگاریم، مه جمال اوسته

تو کو ب چین چین. سیه زلفین؛ نگاریم مه جمال اوسته  
سانیرسان سایه سالمش ابر، ظلمتدر، هلال اوسته  
گوزاوسته اوینادیر ابرولرین، مصری قلجلارتنک  
مثال لشگر، هندو؛ دوروب جنک و جدال اوسته  
نگاه تند له ائیلر جهانی محو سر تا سر  
توتار آفاقی گردش، قالار امر و محال اوسته  
ملامت داشلارین چوخ آتما سنمیش شیشه تنک کونلوم  
نه حاجت داش آتیرسان، هجردن سنمیش سفال اوسته  
فلکده، یا بولوت آلتندا، اولدوزدر، خیال ائتدیم  
ویا، یاریم تو کو ب کیسولرین. اول قاره خال اوسته  
گهی کونلوم چکر. جانان غمین، گه ئوز گه دن منت  
نه محنت در یا غیر بو بینوانین، دال بادال اوسته؟  
خیال وصل دلبرله. یئتیرره، عمریم یی باشه  
جهاندا راضی یام «واحد» ئولوم بیله خیال اوسته

## بو غصه دن اولدی

ای گل ، سنی آخر ، بیلیرم : ئویره دن اولدی  
سالدین منی هجرانه . بوبیلمهم ، ندن اولدی  
دوزدیم . نقدر زحمته هر نازینی چکدیم  
کونلوم . غم عشقینه . اسیر محن اولدی  
سن بئيله وفا سیزدا ، دگیلدین بیلیرم من  
ظنیمجه سنی ، بوایشه تحریک ائدن اولدی  
رسوای جهان ائیلدین ، آخر منی گئتدین  
ایندی منه بیگانه گلیب . طعنه زن اولدی  
بیر وقت ، پشیمان اولاجاقسان ، بو عملدن  
سندن بو ایشین ، بلکه حسابین چکن اولدی  
گزدون گوزلیم ، غیريله من دردینی چکدیم  
گلدی نه بلا باشیمه ، بو غصه دن اولدی  
« واحد » او کونول وصلینه بیگانه یئتیشدی  
دردیم چکن عالمده ، بیر آنجاق « حسن » اولدی

---

« حسن » واحدین قدیم کی دوستی ایدی

## بوتون دنیانی من

چوخ گوزلر. گوردوم، آختاردیم بوتون دنیانی من  
تاپمادیم. عالمده ئوز. کونلوم، سئون جانانی من  
بی نوا پروانه لرتک. یئتمه‌دیم مقصودیم  
عشق سوداسیله، یان‌دیردیم. بوشیرین جانی من  
نازنین، آهو باخشلی. چوخ پری لر گور میشم  
سئومه‌دیم، ئوز سئو گیلیمدن باشقا بیر جیرانی من  
بلبل نالانی یم من. بیر گل‌اوزلی دلبرین  
نیلرم هر لاله اوزلی. غنچه‌ی خندان‌ی من  
هر گلین بیر عطری وار. هر غنچه‌نین بیر نشئه‌سی  
اولموشام چوخ نازنین لر. باغی نین باغبانی من  
وار امیدیم. وصل جانانه یئتیشین تیز. الیم  
آهیله سوندوررم آخر، آتش هجرانی من  
«واحد» بیمار عشقم، غیردن یوخ منتیم  
دردیمه جانان الیه، ائیلرم درمانی من

## حال پریشانیمدان

ای یئوخان کونلوم ائوین، قیل حذر افغانیمدان  
ائوین آباد اولالا . ال چک . دل ویرانیمدان

منی مجنونیله ، فرهاده ، برابر توتما -  
من، اولاردان دا ، هنرله . گئچهرم جانیمدان

بیرجه، گل گور، نه جفالر چکیرم زلفوندان  
خبرین یوخدی . سنین ، حال پریشانیمدان

ظعن الدیر ائل منه « یارین نه وفاسیز چخدی؟ »  
ای وفاسیز دئمیرم من بونی ، ئوزیانیمدان

سانکه باشندان باشا ، بیر شعله آهیم گئجه لر  
شعلر ، اودلانیر ، آه و دل سوزانیمدان

نیلرم من گلی ، یا لاله نی انصافیم وار  
اونلارین هانسی گوزلدر ، رخ جانانیمدان

« و اخدم » عصریمزین ، ایندی کی فرهادی منم؟  
کیم منی آیری سالار . خسرو خوبانیمدان

## بیرده جوان اولماقیما

بیر سبب یوخ ، دئمه رسوای جهان اولماقیما  
غنچه آغز بن کیمی ، خلق ایچره نهان اولماقیما  
منی ، صدحیف قوجالتدی ، بو گوزل لرستمی  
یوخدر امید داخی ، بیرده جوان اولماقیما  
قامه تین ، جلوه سی چشمیمده گزیر وجهی اودر-  
چشمه تک ، هریانا ای سرو ، روان اولماقیما  
موم یانین هوسی ، غنچه دهانین فکری  
سبب اولدر ، بئله بیر ، نام و نشان اولماقیما  
انتظارم کی وئرم جانیمی ، گورجک اوزونی  
نولای گل . بیر علاج ائت ، نگران اولماقیما  
یانیرام عشق او دینا ، «ثابت» اینان مجنون تک  
لیلی اولسا ، یانا جاق شعله فشان اولماقیما  
«واحد» درد و غم ، غربته تابیم یی-وخدر  
وار امیدیم ، ینه ئولکمده هیان اولماقیما

## گزیب. اودلارا، یانسیین

گوستر. گوزلیم گل اوزینی، گورسین اوتانسیین  
پروانه سورا قیندا ، گزیب اودلارا یانسیین

بسدربو قدر . مست گوزون ، فتنه تور تدی  
باخمامنه چوخ نازیله ، قوی فتنه دایانسیین

زلفون، عجب آهسته یاتیب ، در سینه ن اوسته  
ترپنمه، خطا باش وئره جک، قویما اویانسیین

کونلومده - نه لر وار ، سنه نیلیم دئمک اولمور  
یوخ بیر ائله حال اهللی ، دئییم دردیمی قانسیین

جنت کی . دئییر لر . اوناییر کیمسه اینانماز  
سن گوستر او گل چهره نی، قوی عالم اینانسیین

بختیم کیمی، بیگانه لرین، عمری گوده لسیین  
ای گل، تکی عالمده، سنون زلفون اوزانسیین

چو خدان، اوقارا گوزلریوون. حسرتیم من  
آلسین، گوزلیم جانیمی، چوخ قویما یو بانسین

نیلیب سنه بیلمه م ، بوفلاکت زده کونلوم  
بیچاره نی ، بیر قویما دون ، آسوره دولانسین

«واحد» دئمه عشقینده جفا چکدیم، اوشو خون  
تاپ ، بیر ائله عاشق، که بوسوداده، قازانسین



## دیوانه‌ی دورانم من

دلبر! آتش . عشقین ایلله . سوزانم من  
بانیرام . رحم‌ائلله - قویما . بوالودا یانم من  
باغلا یوبسان . منی زنجیر، سر . زلفون ایلله  
اوسبیدن . بئله ، دیوانه . دورانم من  
رحمه گل . تو کمه ناحاق، قانیم یوز عاشقینم  
گنجه ، گوندوز - سر کویینده نگهبانم من  
بیرده گر . کویینه جنت دئسم عاشق دگیلم  
ای جفا پیشه ، بیویر سهوه پشیمانم من  
بیر نگاهیلله . گوزون عالمه مین . فتنه سالیب  
بونعجه . فتنه و جادودی که . حیرانم من  
ای گل غنچه ، جفا و ستمیندن دائم  
بلبل آسا . چمن . عشقده گریانم من  
«واحد» امید . وصالیلله . خوشام جانانین -  
تا ، او گوندن که ، اسیر غم و هجرانم من



## درن غمه توش ائتدی

بونه می در که، ایچر کدن. منی بیهوش ائتدی؟  
خاطریمدن، غم واندوهی. فراموش ائتدی  
تا پمادیم چاره، یانان کونلومه می دن غیری  
منی عشقین نقدر، دردو غمه توش ائتدی  
گرالیم یئتسه، ایاقیندان ئوپردیم ساقی  
خم می تک، می ایچر کهن، بدنیم جوش ائتدی  
جنت اهلی او آدامدر کی، دونوب واعظه دن  
پیرمیخانه، نصیحت لرینی، گوش ائتدی  
می اگر، لعل و لب، دلبره آسوده دگیل  
بس ایاغینه «سوراخی» نییه (کورنوش) ائتدی؟  
عشق بیر شعله چکیب، یاندی وجودیم یکسر  
گؤر کی بیر آه، بوشمعی نئجه خاموش ائتدی  
تو کدی «واحد» ینه یاریم اوزونه تللرینی  
جمع کن، خاطر محزونیمی. مغشوش ائتدی

## گرک اود دا ، یانا

دئمه‌ای گل . ئولیرم گئتمه گوزیمدن اویانا  
گرک عاشق دوزوب ، هر جورینه ، یارین دایانا  
عالم عشقه . قانون محبت بیله . در ؟  
بلبل حسرت گله ، پروانه گرک اوددا . یانا  
منده هجران غمینی ، قسمت اول . چکدیررم  
سنین او گل یوزینه ، کونلومی حسرت قویانا  
عاقبت آتش آهیمله ، رقیب ، اود . دوتا جاق  
ئوز جزاسین چکه جک ، قاچسالیمدن هایانا  
بیر مبارزایگیدم ، قویمادیم اغیاری ، گولوم  
جنت کویینه یول تاپسین ، او گوندن بویانا  
یارا یچون عاشق اودر . شوقیله جاندا گئچسین  
کیم وفا بسلییه جک ، دوستونا . جان قویمایانا ؟  
سند «واحد» وطن او غروندا چالیش مرد کیمی  
اینجه قلیبنده بویوک ، حس محبت اویانا

## اوزلف سیاهیله

گئچسیدی . خوش گونیم، گراوزلف سیاهیله  
هرگز شکایت ائتمز ایدیم ، سوز آهیله

آه و باخشلی . گوزلرینین مبتلاسیم  
چوخ باخماسئو گیلیم ، منه سوز نگاهیه

رو بین یانیندا ، ذره جه گلمز خیالیمه  
«مشکل ، گدا - برابر اولا پادشاهیله»

زاهد. سوزیله، یاخشی گی می. تر کین ائتمه دریم  
بسرثواییم ، عشقه . بیر بو گناهیله

بیلمز جمالینی ، مه خورشیده بنزدهن  
چو خدر تفاوتی ، گوزلیم . مهر و ماهیله

محرابی، ایسته یرمی؟ سئو هن کج هالالینی؟  
اشدا نه ذوق وار . بیر اولا ، قبله گاهیله

زولفون دوشنده رویینه ، آرتار ملاحته  
گل باغلاناندا قیمتی آرتار . گیاهیلده

» ثابتله « چوخ مباحثه اولدی بوشعرده  
» واحد « قالیب بومسئلهمیز اشتباهیلده



## مجلس میخانه ده گوردوم

دون دلبریمی مجلس میخانه ده گوردوم  
عکس -- رخ جانانیمی ، پیمانده گوردوم  
یانددیدی منی ، شمع جمالیله نگاریم  
بو حالتی نه شمع ، نه پروانه ده گوردوم  
قئلدیم نظر اول شوخین ، ایکی ، چشمینه ناگاه  
مین فتنه . من اول بر گس . مستانه ده گوردوم  
مشاته ووروب ، طرره ی ، دلداریمه شانه  
آشفته لیگیم ، سانما پریشانه ده گوردوم  
اغیاره قئلیر لطف . منه ج-- وورو جفا سین  
دائم اومهمین . میلینی بیگانه ده گوردوم  
گل سویلمه زاهد ! منه اوصاف بهشتی  
جنت چیچه گین ، من رخ جانا نه ده گوردوم  
شوخیله . اوشوخه ، نه دئدیم اینجیدی مندن  
«واحد» دی ، مقصر . ئوزوم آیا نه ده گوردوم

## انتقام آلیرمندن

فلک بوکوب . بئلیمی ، انتقام آلیرمندن  
عدونی گور . که بو حالتله ، کام آلیرمندن  
منیمله دائم ، او کس لر کی . همپیا له ایدی  
نه جام لطف ، ائدییر ایندی نه جام آلیرمندن  
غروره مایل اولوب ، بعضی همدم ناقص  
نه بیر سلام وئریر ، نه سلام آلیرمندن  
سورون کی ، نیله میشم . من او مپرسیز «ملکه»!  
نه وارسا صبر و قراریم ، تمام آلیرمندن  
نظام گردش چرخون ، نظام دان دوشسون  
نظام عشرتیمی ، بی نظام آلیرمندن  
منیم بو حالیمی گوردو کجه ، شاد اولوردشمن  
سانیر قصاصه چاتیپدر ، مقام آلیرمندن  
مطاع شعريله « واحد » همیشه خوشحالم  
وطن اوغول لاری ، شیرین کلام آلیرمندن

## هر نه ائيله سن دوزرم

نه عیبی وار. گوزه لیم، هر نه ائيله سن دوزرم  
یولوندا حسرتيله، عشق چوللرین گزرم

بوقانلی چشمیم ایله. هجر داغی سینمده  
چمن. چیچک لرینی، لاله لر کیمه به زرم

رقیب لرد گیل، ئوز بخت میز. آبیردی بیزی  
دوشونجه سیزد گیلیم، اینجه مطلبی سه زرم

جهانی بوغسادا طوفان، منی او. قورخوتماز  
نه نوع جوش ائله سه، عشق دالقاسین اوزرم

اینانما «واحد» اوشو خه، وفاسی یو خود را ونون  
«ملك» ده اولسا، من اوندان امیدالین اوزرم

## سالدی ینه زنجیره

مایل زلفونم ای مه ، گونوم اولمش تیره  
منی دیوانه لیگیم ، سالدی ینه زنجیره

ابرتک ، زلف توتوب ، ماه جمالین دورین  
آی توتولجاق ، بلی عادتدر . اولار شب تیره

آهوگوزلیم ، ینه بیردام قویوب . زلفیندن  
سانکه ، صیاد قوروب دامی سالا ننجیره

خالدرمی ، اوایکی قاشون آراسینداوشوب ؟  
یا که . هندو بچهدرمی . ال آتیب شمشیره

عهدقئلمیشدی . نگاریم که ، تو که قانیمیزی  
بیز کی ! حسرت چکریک ، سالمیش ئوزی تأخیره

ایستهرم یاره یازام ، هجرده حال و دیلیمی  
« واحد ! » نطق گلیرمی ، بوچتین تحریره ؟



## ای ماه پاره . بیردنه سن

گوزلر ایچره ، سن ای . ماه پاره بیردنه سن  
گوزلرین . گوزی سن . زلفی قاره بیردنه سن  
گون اوزلی ، نازلی صنملر ، دوشردم لرینه  
بوچشم مست ایله ، قئلسان . اشاره . بیردنه سن  
سن اولماسان ، منی هجران غمی ، هلاک ائیلر  
شکسته کونلومه ، عالمده چاره . بیردنه سن  
زمانه اهلینه . مشهورسان ، گوز للیک ده  
بوسر ، گیزلی دگیل ، آشکاره بیردنه سن  
رقیبی قویما یاخین ، وصلینه خیانت ائدر  
که ، قورخورام سنی چکسین ، کناره بیردنه سن  
او ذوقی ! دولت دنیایه ، وئرمهرم هر دم -  
من فقیره ده قئلسان ، اشاره بیردنه سن  
گوزل حیاتیمنی « واحد » فنایه صرف ائتمه  
سنی زمانه ، یئتیرمهز دو باره ، بیردنه سن

## گوزەلیم ، سەندە بۆشەرسەن

بیر گون گوزلیم، قەبریمین، اوستەن ئوتوشرسەن  
دردیندن . ئولەن ، عاشقینی ، باشە دوشرسەن  
ائتمز « ملک » اولسا ، بوقدر ناز . کریشمە  
انصافە یاخینلاش ، گوزلیم . سەندە بۆشەرسەن  
نازیلە گلرکن ، قەدیم قوی ، گوزیم اوستە  
قویماقوری بىر اوستینە ، بىردن سور و شرسەن  
بیگانه ایله ، گزمە دئدیم . قەلبینە د گدی  
جانان! نە بیلیم، سەن بوقدر. د گمە، دوشرسەن  
بىر سالما دین ، ئوز عاشقینی . یادینە ظالم  
اغیار یلە اما ، گئدی ب هر گون ، ئوپوشرسەن  
الچک ، مەنە ای دل . دئمە زلفیندن اوماهین  
بیر گون بو کەندە ، سەن ئوزوندە . ایلشیرسەن  
رحم ائیلەمە دین « واحدە » ظالم دیر یلیکە  
ئولدی کە، مزاریملە. گئدرسەن، گوروشرسەن!

## بیرده پریشان زلفون

خبرین یوخ، گوزلیم . کونلوم ائدیپ قان . زلفون  
ائیلمه گل یوزونه ، بیرده پریشان . زلفون

یئتمه سین کامه . وصالیندن ائدن ، عاشق لر  
راضی یام: کونلوم ائوین، ائیله سه . ویران . زلفون

الووراندا ، سن اونا ، نازیله . کونلوم اوزولیر  
نازنینیم ، داها ترپتمه . صابادان . زلفون

دائماً مست گوزون ، فتنه لر . ئویره تمیش . اونا  
اوسبیدنیر ائدیپ ، عالمی حیران . زلفون

سنه بیردفعه . باخان ، عاشقی ، مین درده سالیر  
عادت ائتمیش بوجفا، ائتمه یی . چوخدان . زلفون

ایستدیم بیرده تماشا ، ائلله ییم گل یوزونه  
گور ، نه ظالمدی منه ، وئرمه دی امکان . زلفون

دردلی ، «واحد» کیمی ، هر گون، دلی . دیوانه اولار  
گورسه گر . بیر دفعه هر . عاشق ، نالان . زلفون

## پریشان . ائیلدین ، گئتدین

منی ای تازه گل ، هجرینده گریان ائیلدین گئتدین  
مثال بلبل شوریده ، نالان ائیلدین . گئتدین

منی مجنون کیمی ، زنجیر زلفه باغلادون محکم  
خیالیم جمع کن . آخر ، پریشان ائیلدین . گئتدین

قئلیب عشق اهلینی ، غم بسترینده . روزشب خسته  
رقیب سنگدل ، دردینه درمان ائیلدین . گئتدین

منی آغلالتدین هجرینده ، بلای عشقله ظالم  
ولی بیگانه لر . کونلوننی ، خندان . ائیلدین گئتدین

گلیب ، نه «واحدی» غمدن خلاص ائتدین ، نه ئولدیردین  
ونه ، مشکل اولان دردیمی ، آسان ائیلدین ، گئتدین !

## منه هجران، گورونور

گل اوزنده . گوزلیم ، زلف پریشان . گورونور  
باغ ایچینده . ائله بیل ، سنبل ریحان گورونور

بلبل هر لحظه فغان ، ائيله سه گر . گلشنده  
گل گوروب . بلبلین احوالینی ، خندان گورونور

سجده ائتدیم ، گوره رهك . چاك گریبان او گله  
صبح دیر . ساندیم اودم ، مهر درحشان گورونور

منه چوخ مشک گل اولور ، درد وغم وهج-رانین  
ولی بیگانه باخیر سا ، اونا آسان گ-ورونور

وصله یئتجك ، دئ-دیم ای مه . یئترم مقصوده  
یئتمه میش وصلینه ، وصلین منه هجران گورونور

لیللی وش . بیر صنمین ، عشقی ایله « واحد » زار  
یئنه مجنون کیمی ، سرگشته دوران گورونور !

## شانہ نیلہ سین

زلفون داغلق عادتیدر ، شانہ نیلہ سین ، ؟  
یارین وفاسی اولماسا ، بیگانه نیلہ سین ؟

پروانه عشقی وار ، دولانیر شمع باشینا .  
شمع ایسه . یاندریر . اونی ، پروانه نیلہ سین ؟

زلفونده ناله ائیلہسه اینجیتمہ کونلومی ،  
زنجیره تاب قیلماسا ، دیوانہ نیلہ سین ؟

معشوقین ئوز گہلر لہ گزیر . او مہا خلقدن  
بیر . ائو کی ؛ گئتدی غارتہ ، ہم خانہ نیلہ سین ؟

گل غنچہ لیقدان ، عادت ائدیب بی وفالیقی  
دونمیشہ بلبلین ، اورگی قانہ نیلہ سین ؟

بیخدی رقیب کونلوم ائوین . وصل یار ایچون  
دشمن منم بو ظالمہ کاشانہ نیلہ سین ؟

میخانه نین شرافتینی ، آنلا باده ایچ  
سر خوشلیق ائیلدین، بونا میخانه نیله سین؟

سئندیر طبیعتینده اولان ، چهل شیشه سین  
سئندیر مامست اولان کیمی. پیمانہ نیله سین؟

«واحد» دئییر سه خلقه حکیمانہ باده ایچ  
همدم فساد اولاندا ، حکیمانہ نیله سین؟



## وفاسيز آشنالردن

دلا ؛ منت چکينجه بو وفاسيز آشنالردن  
ياخينلاش در گه حقه ، اوزاق-لاش بي وفالردن

هر آهو گوزلنين زنجير زلفين مشك ظن ائتمه  
اسيري اولما ميش جهدا ئت ؛ قوتار جانين خطالردن

اياق توتدوقجا وار ، قاچ . هر دني خصلتله يار اولما  
صداقت ، مرحمت . اومه ، بومسلك سيز گدالردن

زمانه اولسا رأيينجه ، سنيمله يار اولور عالم  
يامان گونده بوتون ، اوز دوندري لر ، بينوا ئردن

خطا درايندي هر نا اهلله ديل وئر مهك ، رفيق اولماق  
گداليق در ديانت گوزله مك . هر بي ادا لردن

بوتون اوضاع عالم . خلق ايچون بير درس عبرت در  
گرك در امتحان آلاماق ، تو كنمز ماجرا لردن

اگر جنت اولاء عالم ، صفا و ذوقدن « واحد »  
بيزي طالع آييرماز ، بير زمان محنت سرا لردن



## بلبل شیدایہ گورہ

قاچدی صحرالره مجنون . دئمہ لیلا یہ گورہ  
عشقہ دوشمیش اودا بیر . باشقا دئمہ یہ گورہ  
هره بیر دردیلہ ، آلودہ در ائیلر نالہ  
من ، سنین حسنینہ ، بلبل ، گل رعنا یہ گورہ  
بوتمنارہ ایدیم ، وصلینہ ای گل یئتیشم  
سئندی مندن اور گین . تزبوتمنا یہ گورہ  
یوسفین عشقی زلیخانی شرفدن سالدی  
اودا زندانہ دچار اولدی زلیخا یہ گورہ  
باشقا مہ پارہ لر عشقونده ، گوزیمدن دوشدی  
قطرہ گوزدن دوشر . البتہ کی دریایہ گورہ  
گل ایچون بلبل شیدا ، گیچیرئوز جانیندان  
گل ، نہ ییندن گئچہ جک بلبل شیدایہ گورہ  
عمریمیز ایندی کی «واحد» بیله سرعتله گئچیر  
ممکن اولدوقجا ، بوگون گور . ایشی ، فردایہ گورہ

## ((مستانه لرین))

گۆردیلر تا او گلین نرگس مستانه لرین  
سالدی ساقی لر ؛ حسدن یره پیمانه لرین  
بیلمه سیدی لبینین ذوقونی میخانه چیلر  
یوخسا چوخدان قاپا میشدی هامی میخانه لرین !  
یئقدی رخسار تماشا سینا عاشق لرینی  
شمعه باخ گور نئجه جمع ائیلدی پروانه لرین  
بیرق زلفین او شوخ آچدی داغئتدی اوزونه  
فکری وارتو پلایا ئوز باشینا ؛ دیوانه لرین  
من جفاسین چکیرم ، سن بو وفاسیزلارا باخ  
مندن آرتیق سئویر اول گل ، یئنه بیگانه لرین !  
گوردیلر شانه نین آیریلما دیقین زلفوندن  
خوبلر رشگیله سندیر دیلار ئوز شانه لرین  
وئرمه رم دلبریه مین بیرسر کویین «واحد»  
وئرسه لر کل جهانین ، منه کاشانه لرین !

## گل عنبر دن

گوزلیم گل یانا قون . قرمزی درمخوردن  
دوداقون . لعل دن آرتقدی . سینهن مربردن  
گلدن، وارسا نه گوزللیک. گوزلیم سنده ده وار  
دی گورک بیر، نیین اسکیکدی گل احمر دن  
دهنن غنچه، بئلین اینجه، اوزون گل کیمی تر  
ساچلارین سنبللی آواره سالیب چوللردن  
اهل عشقه بوقدر، نازائلمهک یا خشی دگیل  
بسدرا نصاب ائله ال چک بویامان شا کردن  
نئجه اغیاره باخیرسان . گوزلیم، قان اولماز.  
گوز اوجیلا، بیزده بیر نظر ائتسهن هردن  
عشق زنجیرینه یوز دفعه گرفتار اولسون  
منه هر کیم دئسه ال چک بوقارا گوز لردن  
بویری چهره لر عشقینده، گوزل در «واحد»!  
غزلی سن دییسهن، من اوخویام از بردن

## چوخ صفاسی وار

گرچه محبت عالمین چوخ صفاسی وار  
هرقاره زلفه میل ائده نین مین بلاسی وار  
عاشق شکایت ائیلمز هر جورده صبر ائدر  
پروانه ، سانما آتشه یانسا نواسی وار  
هرآشینایه ، سئولمهك اولماز وفاسی یوخ  
چك امتحانه بلکه بیر اهل وفا سی وار  
قوبما قدم . دیار محبت بلالی در  
نه ابتداسی وار ، نه ده کی انتهایی وار  
صبر یله گون، گیچیرده. گرك. اهل عشق اولان  
هر درد اولورسا. آخری بیر گون دواسی وار  
بیر داش اور کلمی دلبره چوخدان وورولموشام  
نه رحمی وار نه دوستلوقی وار. نه اداسی وار  
شاعر لر ایچره ، سانما هنر سیزدی. «واحدی»  
«واحد» نه اولسادا ! یئنه بیر ادعاسی وار

## فرصت اولمادی

گلدیم وصال . یاره یئتم فـرصت اولمادی  
بیردم دویونجه صحبت ائدم . قسمت اولمادی  
جورون چکوب . همیشه بوزلفی قرالارین  
دیوانه کونلومد . یئنه بیرعبرت اولمادی  
جنت دی مجلسیم ائله کی گلدی . دون رغیب  
مجلس جهنم اولدی . منه ، جنت اولمادی .  
آزاولسا باده نین چوخ اولور . روحه لذتی  
حددیندن آرتئق اولسا بویر لذت اولمادی  
سرویم دئینده سینما . قیامتدی قامه تین  
محشر کی قوپمادی . سنه بیر تهمت اولمادی  
فرهادی ، فضل صنعتی . سئودیردی شیرینی  
شیرینی عشقه جزب ائلبه ن سرعت اولمادی  
عشقینده ئولمک حسرتی ئولدیردی «واحدی»  
چوخ یاخشی اولدی . ایسته گینه حسرت اولمادی

## فاضل در بندینین

دوغرودر . هر بیر کلامی . فاضل در بندینین  
اهل دل، یانیندا زردور . قیمتی هر بندینین  
بئله یارمیشدیز، بو حضرت بیر حدیث معتبر!  
بیر گدن آت مینسه قاجسا. صدقیله هر کیم اگر!  
جانب بزم عزادن . قئلسا سرعتی گزرا!  
هم اوشخصین ئوزیری . عالی در . هم فرزندینین .  
دوغرودر . هر بیر کلامی فاضل در بندینین .  
سالسا دایشطان کیمی . دنیا یه یوزمین اغتشاش  
ائویخیب قانلازتو کوپ، قولدر لیق ائشه کسه باش  
غم دگیل تو کسه بو عاتمه اگریر قطره یاش  
عف اولور هر بیر خطاسی خاطر خرتندینین  
دوغرودر . هر بیر کلامی فاضل در بندینین  
تو کسه بیر شیغه اگر . دنیا ده دریالار جا قان  
ائشه صحرالار قدر . بی کس لره ظلمین عیان

ماتمه میل ائتسه گر. شکسنیز اولور جنت مکان  
 ئورتولیر ماتمله چو نکه. اوستی هر بیر فندی نین  
 دوغرودر هر بیر کلامی فاضل دربندی نین  
 بیله بیر شخص گرگی، تقدیر قیلماق پیشه سین  
 گورنجه اسلامه چالمیشدر سعادت تیشه سین  
 ایله بیر محکم اکیبدور سنی. شیعه. ریشه سین  
 ایندی ده آثاری واردور. وئردئقی پیوندینین  
 دوغرودر هر بیر کلامی فاضل دربندی نین



## قسمت او گلزار منه

وعدۀ وصل . وئریب در ، یئنه اول یار منه  
گورور . امانه ائدیم ؟ هجری سزاوار ، منه

آیریلیق دانه سینی ، کیمسه اکیب دنیاده  
گوروم اولسون الی شیل، چون اودی. غدار منه

رحمه گل غملی گونیمده ، منه یار اول گوزلیم  
طعنه وورسا ، یری وار . ایندی گر ، اغیار منه

ساچی سنبل- گوزی نر گس- لبی غنچه- اوزی گل  
وارا میدیم ، که اولا ؛ قسمت او گلزار منه

یترم وصلینه یارین ، یاشارام « عزت » ایله  
خلقیم آزاد اولا . ئولکمهده ، مددکار منه





## (اولا)

ایستهرم من ، او گلی . ئوز گل خندانیم اولا -  
اودا ئوز ، کونلوننی وئرسین منه ، جانانیم اولا!  
تک جانانیله ، بیر یئرده - گونیم خوش گئچسین -  
آرزو ، ایله مرم ، باغ گیلستانیم ، اولا!  
قییمایان جانینه ، عاشق دگل ئوز ، یاری اوچون -  
من فدا ایلییهرم ، یاریمه مین جانیم اولا!  
گوننده ، یوزیول ائدرم ، جانیمی قربان او گله -  
اودا بیر یول دولانئب ، باشیمه قربانییم اولا!  
بوپری چهره لرین ، بیرجه . گوزللیک لری وار ،  
سه و مهرم ، هئچ بیرین الده اکر امکائیم اولا -  
نیله بیم کونلومه بیر ، قویمادی آسوده ، اولام؟  
گوروم ای کاش که ، ویران - دل سوزانیم اولا!  
« واحد! » هر شوخه ، ایناندیم سا وفاسیز چخدی ،  
بو گوزه للرله ، منیم - حشرده دیوانیم اولا !!

## (پیر ویدر)

منیم ایستکلیم، او. اوچ، نازلی گوزلدن بیریدر ،  
همی گویچک، همی- اون یئددی یاشندان ایریدر-  
بئله بیر دلبر اوچون ، جان وئرن عاشق ئولمز-  
بخته وردر . او - بودنیا- یاشا دیقجا- دیریدر !  
نه جفا، ائتسه گوزه لیر ، منه عیب ایله مه بین -  
اومنیم ، قانه دونن . کونلومین ئوز تقصیری در !  
جان فدار ، ائله جانانه . وفا اهلی اول-  
بی وفا . اولسا گوزهل ! عاشقین عمرین چورودر !  
بیلمه دیم ، یار اوچون اغیاره گئدیپ یالواردیم ،  
دگدیم ، ای دل. دونه سهن قانه بومنت یئریدر !  
ائل یقیلدی ، او. کونول باشینه ، پروانه کیمی  
ائله بیلدیم ، گوزه لیم . عشق - محبت پیریدر !  
ساده دیلده بوقدر ، اینجه غزل لر کی یازیر ،  
بویئتر «واحدین» حقیقنده کی «ائل شاعریدر» !

## (عذارينه)

ای گل ، داغتما ، سنبل زلفون عذارينه  
آهسته شانه چك ، كه تو كولسون كنارينه!  
بسدربو قدر نازيله ، ئولدوردون . عالمی -  
دنیا و ئریلمه ییب ، گوزه لیم اختیارینه !  
میدن ، زیاده نشئه و ئریر - خسته كونلومه .  
هر دن باخاندا ، نر گس مست - خمارینه !  
کویینده خوش گئچر گونوم ، اغیاره باخماسان ،  
ایندی بوایش قائب ، سنین ئوز اعتبارینه!  
بیگانه گوردی ، لذتینی ، لاله روپنین ،  
بیر رحمین . اولمادی ، بودل داغدارینه !  
هر کیم که ، عاشق دئدی . «منصور» تک سنه ،  
دوشدی ، کمند سلسله ی ، تابیدارینه ؟  
«واحد» بیز ئوزنگاریمیزین . مبتلاسی ییک ،  
سند چالش کی . كونلونی وئر - ئوزنگارینه !!

## (فكرينى)

چكەمك ايستىرمن كيمى، ھەر كيمسە جانان فكرينى ،  
ئوز جانيندان، ال گوتور سين چكەمسىن جان فكرينى .

اولسا اول شوخيله گر ، بير گوشه مىخانهده ،  
بيرده نامردم چكرسم ، باغ رضوان فكرينى !

اى گون اوزلیم. گر توتا ، ظلمت سراسر عالمى،  
ائيله مز روپين گورنلر ، ماه تابان . فكرينى .

وورسان اى مه سينه مه تير خدنگين راضى يام ،  
سينه ده پيكانيں اولسا ! چكەمەرم جان فكرينى !

بى گناه قانلار تو كيرسن ، رحم سيز جلاد تك ،  
بيل توتار آخرسنى ، اى چكەمەين قان فكرينى .

اولدى «واحد!» خاطریمده ، جمع كن آشفته ليك،  
متصل چكەمكەن، اول . زلف پريشان فكرينى !

## ( مَن )

دل وئرمه سیدیم ، اول صنم مه «لقایه» من ،  
آسوده یرده دوشمهز ایدیم مین بلاینه من .

هر شب ستاره تک ، تو کرم اشک دیده دن ،  
تا صبح اولونجه بیلدیرمهم ؛ حالیم آیه من !

شاید ئوپم اوماه رخین خاک پایینی ،  
دوشدیم ایاقلار آلتینا مانند سایه من !

دوشدوم کمند زلفینه بیر آهو گوزلینون  
سالدیم بلالی بلشیمی یوزمین بلایه من

سنسیز گونوم قارالین اگرقاشلارین کوروب  
باخسام فلک ده گردش ائدن تازه آیه من

بیچاره کونلومی گری آسام هئچ ئولمهرم  
زلفون گوریده وئرمیشم اول دلربایه من !

مه پاره لردن آه نه لرچکمه میش کونول !  
«واحد !» اینانمیرام داخی هر بی وفایه من !

## (باخدیقجا)

کونوللر قان اولور سنسین، گل حمرايه باخدیقجا ،  
گوزل لریاد ائدیر خورشید رویین ، ایه باخدیقجا .  
اگر گل لپ لریین ، می مجلسینده گئچسه خاطر دن ،  
الیمده قان اولور بادهم ، می مینایه باخدیقجا !  
فضای عشقده دیوانه لیک دن پاشقا شئی یو خدور ،  
بیلر افسانه در «مجنونیلر لیلایه» بدخدیقجا .  
منیم عاشق لئقیم مجنوندان آرتئق در بیلیر عالم ،  
اونو یادایله مزهر کیم من رسوایه باخدیقجا!  
طبیعتده نه گیزلین ، پسرلار وار ایندی ظاهر در ،  
قالیر حیرتده انسان هر بت زیبایه باخدیقجا .  
سنی گلزار ایچینده گل گورر کن یاداندر ائلر !  
منی خاطرلا یارلار - بلبل شیدایه باخدیقجا ،  
محبت سیز . گوزل سیز ؛ گون گئچیر مک منچ نه در واحد ؛  
یئنه سهووموگ ، سهویلمهک ، یاخشیدیر دنیا یه باخدیقجا !

## ( گورنده )

دل ناله اندر ، اول گل خنداني گورنده ،  
بلبل گلر افغانه - گلستاني گورنده .

گورجك او گلي ، لب لرينه رغبتيم آرتير ،  
طوطي هوس ايلر ، شكرستاني گورنده !

زنجيري سه وير گورنجه ديوانه دي كونلوم ،  
ممنون اولور اول ، زلف پريشاني گورنده ،

شاد اولسادا ، وصلين ايله هر دم دل عاشق .  
البتة دوشر - محنته !! هجراني گورنده !

عشق اهلين آرتار ، گوزه ليم . درد ملالي ،  
اغياريله ئوز ، سه وديگي جاناني - گورنده ،

گورجك سني عالم سه وينير ، اقاش قارا لاندان ؟  
ائلر - سه وينير لر . مه تاباني گورنده ،

«واحد!» سن اوگون درديني ياره ديه جكدين .  
لال اولدي ديلين ، بس نيه جاناني گورنده ! ؟

## (ایستہ میر ۵۰م)

گند گلیم گنت، منہ سن جان اولاسان. ایستہ میرم ،  
عشوہ لی، سہو گیلی، جانان اولاسان. ایستہ میرم ،  
بیردہ گوزیاشی تو کو ب، کوپینہ گلیم گوزہ لیم، ؟  
گوروب احوالیمی خندان اولاسان ، ایستہ میرم!  
بی وفا لئقدا بوتون ، عالمہ مشہور اولدون ،  
سن اگر «حوری غلمان» اولاسان ایستہ میرم .  
وور موسان سینمہ ، مبن یارہ کفایتدی منہ ، ؟  
بوسئق کونلومہ درمان . اولاسان ایستہ میرم .  
بی وفاسن ، دگلم راضی ئولندن ، صونرا ،  
قبریم اوستیندہ نگہبان اولاسان ایستہ میرم .  
پیس گونیمدہ منی سالدون ، نظریندن گتدون ،  
یاخشی گوندہ منہ مہمان، اولاسان ایستہ میرم .  
«واحدین» قیمتینی، بیلمہ دین. اینجیتدین اونی ،  
ہلہ کی! اولدی ، پشیمان ، اولاسان ایستہ میرم .



## ( منہ )

سمسيز يئر ييم بهشت اولا ، غم خانه در منہ ،  
کيم آشنا دگل سنہ ، بيگانہ در منہ ،  
هر کس که ، پای بند سر زلفون . اولماسا ،  
يوز عاقلهم ، دئسه يئنہ - ديوانہ در منہ ،  
شووق رخينلہ شمع کيمي يانديم هر گئجه ،  
همدم شرشک چشميله ، پروانہ در منہ !  
آب حياتي بير بئلہ ، زاهد که وصف ائدير :  
لعل و لبين يانيندا ، بير افسانہ در منہ .  
زلفونلہ . اولسا ، ايله مز - آشفته کونلومي ،  
دشمن او زلف ايچنده گزن شانہ در منہ !  
عشق عالمينده بونجا - بلالر که چکميشم ،  
مقصد ، طواف - عارض جانانہ در منہ !  
«واحد!» جهاندا باقي قالان عشق ملکی در ،  
اوندان قالان نہ وارسادا - ويرانہ در منہ !

## ( اولسون )

یارین سر کویینده ، گنرک مسکنیم اولسون ،  
جنت آدی چکسم، منه تاری غنیم اولسون .

دیر لر ، منه معشوقین اولوب غیر یله همدم ،  
انصاف می ، یار ئوز گه سینین ، آد منیم اولسون !

حال اهلی اگر اولسا ، رقیبم توتارام دوست !  
من ایسته رم حال اهلینی . خود دشمنیم اولسون .

من ایسته مهرم ، لعل و لب یاردن ئوز گه ،  
دنیا ده نه دولت ، نه ده بیر - معدنیم اولسون !

سن اولماسان ای گل منه هر دمه خزاندر ،  
سنسین نه بهاریم ، نه گلیم ، گلشنیم اولسون !

وار ئوز گه صفاسی ، اولابیر گوشه ی خلوت ،  
بیر تک من اولام ، بیرده اوسیمین تنیم اولسون !

«واحد!» ، بو تمناده یم عهد ائتمیشم ئولسم  
جانان یله بیر یئرده گرگی ، مدفنیم اولسون !

## نئی وار

کونول، بونا زائلیه. مه، «لقالرین» نیی وار؟  
جفادن ئوز گه ، بوزلف قرالرین نیی وار؟

بیر آزجا، غم داغیدان، بونلارین گوزل لیگیدر،  
بودا گر اولماسا، بو بی وفالرین نیی وار؟

یئنه تسلی وئرن ، عاشقه گوزلر در ،  
که، یوخسا غصه چکن، مبتلارین نیی وار؟

شکسته (نی ی) کیمی یم، باشقا همدیم یو خدور،  
هوای عشقه دوشن ، بی نوالرین نیی وار؟

امید مهر و وفا ، اومما . آشنالردن ،  
ئوزونده فکر ائله گور، آشنالرین نیی وار؟

صدای موسیقی ائتسین گرك کونوللری جزیب،  
اورك سئخان، یولی خارج. صدالرین نیی وار؟

اوزونده ، دلبریمین . تره لر – تعجبی یهم .  
خزینه اوسته بو کج اژدها لرین نیی وار ؟

رقیبی . قویما بئنیز کوی یاره یول تاپسین ،  
بهشت ایچینده بوخائن گدا لرین نیی وار ؟

عمومه خدمت ائله قورخما «واحد!» آرتارسان ،  
ئوزی، ئوزی، بهیه نهن خودنما لرین نیی وار؟!



## سیاہینی

یاریم تو کنده گل یوزه . زلف سیاہینی ،  
ساندیم کی ، گیزلہ دیب فلک ، ابرایچره . ماہینی .

گر گؤرسہ باغبان ، اومہین . زلفی رویینی ،  
تا عمروار ، خزانہ وئریر ، گل گیاہینی .

گلسین ، جمال دلبریمہ . ایلہ سین نظر ،  
کیم گؤرمہ بیبسه ، صنعت فیض الہی نی .

صیادلر ، دالینجا دوشوب . حسره تین چکر!  
گؤرسہ : نگاریمین ، اگر آہو نگاہینی ،

بیہودہ سانما ، نالہی ، عشاق دن ، ساقین ،  
ای مہ ، یئتیرمہ گؤیلرہ عشاقین آہینی !

ہر گون دوشوب ایاقلارینہ ، گون اوشووقیلہ؟  
بلکہ ، اولور کہ ، بیر گون ئوپہ خاک راہینی !

« واحد » قاپئندا اولسا ، مقصر امید ی وار ،  
بیر لطفلہ . ئوزون ، گئچہ جک سن . گناہینی !

## زن جیره

لین ، ریموزی ایچون ، چوخ باخئلدی تفسیره .  
گلنده شرحینه دیل ، عاجز اولدی تقریره ،  
بهشت کویینه یول تاپسائییدی ، واعظ اگر .  
اینان کی ، عاشقینی ، باشلامازدی تکفیره ،  
نه لیلی سن گوزه لیم ؟ قئلدین عالمی مجنون ؟  
ساحین خیالی چکیب ، کایناتی ، زن جیره ،  
توکنده ماهی-م اوزه ، زلف پر خمین ، گویا .  
گونش توتولدی ، جهان اولدی ، سربسر تیره ،  
بلای عشقه ، دوشهن . عاشقه علاج اولماز .  
اجل کی گلدی ، نه بیر - احتیاج - تدبیره ،  
قاشین خیالی چکیب ، عاشقینی محرابه .  
قویاندا ، سجده یه باش ، راست گلدی شمشیره ،  
نه « واحدہ » نه ده کیم ، « شرقیہ » وفا قئلدین ،  
که حرمت ایله مه دین ، نه جوانه ، نه پیره !

## ((ایدیم))

بیر زمان ، منده اسیر - ره میخانه - ایدیم .  
هوس باده ایله ، عاشق پیمانه - ایدیم ؛  
بیردقیقه ، یئر دوشمزدی - الیمدن باده ،  
گوژلرین شوقی ایله-ائیله کی مستانه ایدیم ؛  
بوتون عمریم گنجیب، عالمده شراب ایچمه گیله  
باده دن ، خالی اولان . یرلره بیگانه ایدیم ؛  
ایندی، تکلیف شراب، ایله مک آرتتقدی منه،  
منکه میخانه ده ، بیر خانه سی ویرانه ایدیم ؛  
شمعه پروانه یانیردی، گنجهلر صبحه کیمی،  
منده ئوز، سه و گیلی مین، شمعینه پروانه ایدیم ؛  
چالئشردیم، ساچئنن فکری باشیمدان چئخسون،  
گورمه سیدیم، سنی بیر گون. دلی دیوانه ایدیم ؛  
منی «واحد» بویری چهره لر ائتمیشدی اسیر،  
منده، مجنون کیمی دیل لرده بیر افسانه ایدیم ؛

## اوزون

ائتدی پنهان، زلف ایچینده. اول ملک سیما اوزون ،  
گیزله میش، ابرایچره، سان - مهر جهان آرا اوزون.  
لیلی ساچلی بیریری ، مجنونه دوندر میش منی .  
رحمه گلمز توتسادا ، آهیم اودی دنیا اوزون ،  
یوز گؤزل ئوز، سهو گیلیمدن باشقا آچماز کونلومی.  
شبهه سیز مجنونه، گوسترسین گرگ لیلا اوزون ،  
یارسین ، گل اوزلی جانان سیز - بساط باده ده .  
قان اولور کونلوم کوزوم گورسه، می ی حمرا اوزون  
یوز کونول، مین نازیله باخدیقجا قان ائتسین گرگ  
گوسترینهجه عاشقه بیردم او گل رعنا - اوزون ،  
بیرمنیم کونلوم دگل ، دیوانه سی مه ؛ رولرین .  
من کیمی مینلرجه «مجنونلار» توتوب صحرا اوزون؛  
زلف دن ، دیوانه دن در . هر سوزون «واحد» یئنه  
گرسترر. بیرگون سنه. عارف لر استهزاء اوزون .



## اولماز

هر گل آچيلا . اول گل رعنا کيمي اولماز .  
هر عاشق اولان ؛ بلبل شيدا کيمي اولماز .

مينلرجه بو دنيايه ، گوزالمر گله - بيرده .  
من سهوديبيم ، اول شوخ دل آرا کيمي اولماز ،

گلدن ، اوتمناني کي ، بلبل قئلير هر دم .  
مين باشقا تمنا ، بو تمنا کيمي اولماز ،

فيخر ائتمه سين ، نوز سهوديبی ليلا سينه مجنون ،  
مين ليلي اگر ، گلسه بوليلا کيمي اولماز !

«واحد!» دئمه چوخ ، عطرلي گللر يئتيشيدر ،  
هر عطر گليب ، عنبر . سارا کيمي اولماز .

## (میخانه لرین)

لبینه بنزه مهسیدی، می . میخانه لرین .  
لاله رنک اولماز، ایدی. چهره سی پیمانده لرین،  
اولماسایدی گؤزه لیم، شمع جمالین شوقی .  
بیری دوشمزدی یاخین، آتسه پروانه لرین ،  
توپلا زلفون، کیمی ییق دورینه عاشق لرینی .  
قویما قالسین بئله ئوزباشینا دیوانه لرین ،  
سمت- میخانیه ، نفر تله اوزاق دان باخما .  
گل یاخیندان نظرائت، دوقینا مستانه لرین،  
عاشقین دردینه بیر آز، یئنه میدن دیر علاج .  
یوخسا کیم صبر قئلار جورینه بیگانه لرین ،  
اهل عشقین بوقدر کونلونی، اینجیت مزایدی،  
روحی اولسایدی، بوزلق ایچره گزن شانه لرین،  
«واحد!» هئچ اولماسا، درد یارد، عالمده یئنه  
بیزه رحم ائیلهسه، میندن بیری جانانه لرین،!

## ( افغانيميزا )

گلسه هر کیمسه، بیزیم دیده ی . گریانیمیزا .  
دوشسون عالمده گوروم . حالی پریشانیمیزا ،  
عشق چوخ، دلبز . بی مهره - اسیر ائتدی بیزی .  
بیری رحم ائیلمه دی ، ناله و افغانیمیزا ،  
دوست ساندیق ، گوروب هر شوخی بلسین چکدیک  
دشمن اولدی ، یئنه - آخردا بیزیم جانیمیزا  
ذوق آلا ر عشقده، بیزدن گوروب احوالیمیزی .  
هانسی دردا هلی اگر ، گلسه بیزیم یانیمیزا ،  
زلف زنجیرینه ، عقليله اسیر اواما معشوق .  
عشق دیوانه سی بیک ، باخما بونقصانیمیزا ،  
گلدی گل فصلی بیزی ، ساقی نظر دن سالدی .  
پیر میخانه . گر گدر . باخا دیوانیمیزا ،  
دم غنیمتدی می ایچ ، « ثابتی » « واحد » باشا سال .  
بیر علاج اولسا اودور ، درد فراوانیمیزا !

## (یو خدور)

سنیسز ای شوخ منیم. خوشگذرانیم یو خدور  
سنکه یو خ سان ائله بیل، جسمده جانیم یو خدور،  
عشق پروانه سی یم، غم اودینا تا بیم، وار  
خسته بلبل کیمی، هر لحظه فغانیم یو خدور!  
بویامان گونده منیم، بیرجه امیدیم سن سن،  
سنسبز هئچ بیر کسه، عالمده گمانیم یو خدور.  
زلفینه باغلی اولاندان بری - مجنون کیمی یم،  
ائله سر گشته یم، هئچ یئرده - مکانیم یو خدور!  
صبر آرامیمی الدن، غم هجرانین آلیب  
بیرده غم چکمگه، جسمیمده - توانیم یو خدور  
حاضرم جانیمی، عشقینده فدا ائیلمه گه .  
قسم اول جانینا، بیرزره یالانیم یو خدور،  
«واحدم» آتش حسرت بوروییب - دوروبریم .  
یانیرام، حالیمه بیر، قلبی یانانیم یو خدور!

## (اولايديم)

من سه و گيليم ، عشقينده ، گرك بلبل اولايديم .  
مرمر سينه ن اوستونده ، قئزل بير گل اولايديم !

زلفون تك ، اوجالديق جا ، ئوپه يديم آياقيندان ،  
سن 'سئيره چئخان يرده ، دونوب سنبل اولايديم !

امديكجه او -- گل لبلريني ، نشئه له نئيديم .  
سرمست گوزون تك ، گئجه ، گوندوزلول اولايديم ،

اغيارايله هر گون ، سني بير يئرده . گورونجه ،  
هجران اودونا ، كاش يانايديم ، كول اولايديم !

«واحد» منه چوخدان ، بوباش آرتق لق ائديردي .  
اي كاش ، اونى دا . ياره وئريب . يونگول اولايديم !!

## (يالوارديم)

دئديم اغياريله گزمه ، سنه چوخ يالوارديم .  
ايندى دينجل گوزه ليم ، منده ئوليپ - قورتارديم !  
بیر صداقت لی گوزه ل ، تاپمادیم عالمده غرض ،  
بو آزعمریمده ، چوخ اطرافى گه زیب، آختاردیم !  
جان هانى منده ؟ منى عشقدور ، ايندى ياشادان ،  
اونى جانان ، منه وئرميشدى . يئنه قايتاردیم !  
كونلوم آلداتدى منى ، حسنینه . مه پاره لرين ،  
سانمايين من ، بو وفاسيزلارا ، بئل باغلاردیم !  
فلکين ، قددى بو كولميشسه ، من اوندان قوجايام .  
اوندا كى ، يوخدو- نه دنيا ، نه فلك . من واريدیم !  
سنى من ، ايسته ديگيم گونلر ،! ئوليرديم ، سن سيز ،  
عشقمين ، سرينى . كونلومده ، نهان ساخلاردیم !  
«واحدم» عشقده من ، ايندى ده « ثابت » قده مهم .  
وارام ؛ ئوزياريم ايله من ؛ نئجه اول واريدیم

## (د ئیلم)

گوزه لیم سن گورن اول - عاشق نالان د گلم .  
او - خمار گوزلره بوندان صورا ؛ خیران د گلم ؛  
ایندی گت ، حسرتینی . باشقابیر عاشق چکسین  
بیرده سه وسه م سنی ، سوز و ئرمیشم ، انسان د گلم !  
گهز ، دولان سیرایله ، ئوز سه و دیگین - عاشقلریله !  
اوره گیندن ، نه کچیر . ائیله پشیمان د گلم .  
سنده ، بیر آرجا گوزهل لیک ، ایکی قاش ، گوز واردر ،  
بی وفا سن ، دئمیشم عالمه ، قورخان د گلم  
گوزله مه کدن یولونی ، یاخشی قوتاردیم ئوزومی  
ایندی هئچ بیر . گوزهل عشقینده ، نیگاران د گلم  
کونلومی ، گوجلله . خلاص ائیله میشم زلفوندن .  
داها ، خاطر جه مهم ، عشقونده پریشان د گلم !  
«واحدم» ایندی صداقت لی ، گوزهل لر . سؤیرم .  
هر وفاسیز گوزهلین ، حسنینه قربان د گلم !

## (گولسون)

گوسترای گل ، اوزونی بلبل شیدا گولسون.  
گوزلرین، شوقی ایله. نر گس شهلا گولسون.  
چخ چمن سیرینه، بو حسنیله - بوقامت ایله.  
گل، سئوینسین گوزلیم، سرودل آرا. گولسون،  
آچ، داغمت - نازیله، لیلا کیمی زلفون - اوزونه .  
دردلی عاشق لرینین ، عشقینه صحر ا گولسون!  
گزمه بوندان بئله، بیگانه ایله. قورخوم اودور.  
بی وفا ، سویله ییب عالم ، سنه دنیا گولسون ،  
سئو گیلیم، ایندی جسارت گونی مردلیک گونی دور.  
فویمائوز عاشقینه ، هر یئتن ادنا گولسون ؛  
آغلاماق. عشقده، عاشقلر ایچون نقصان دیر .  
کی، گرک . یوسفین عشقینده، زلیخا گولسون ؛  
«واحد» عاشق ایسه، مجنونه دئیین آغلاماسین .  
گل سین، ائتسین، بو گوزل شوخه تماشا گولسون



## (پناهی نه در)

جان آلان ، نه بیلیر ، عاشقین پناهی نه در ؟  
اونا . بو حسنی و ئرن ، قدرت - الهی - نه در ؟

صفاسین ئوز گه ، گوریر - من بلالرین - چکیرم .  
منیم بوقانه ، دونهن . کونلومین ؛ گناهی نه در ؟

داغئتدی ، زلفین اوزه دلبریم . کیچنده - دئدیم !  
- « بونون یانیندا ، بهشتین ، گلی . گیاهی ، نه در ؟ »

بوقاره ، گز لولرین ، اولما یینجا ، - « مجنونی »  
جهاندا ؛ کیم بیله جک ، عشق - بار گاهی نه در .

گئجه گونوز ، ائدیرم . آه - ناله ، کویینده ،  
سوروشماییر - بوقدر ، بیر فقیرین - آهی نه در ؟

کل اوزلی ، نازلی - کوؤل لر میش ، ایندی من بیلدیم .  
محبت اهلینین ، عالمده . قبله ، گاهی - نه در ؟

تاریندا « واحد » اگر « قربانین » ملاحتی وار ،  
دایان بیر ایندی گورک ، « زلفی » نین سه گاهی نه در !

## (دهلی در)

دئمہ «مجنونہ» دهلی ، بلکہ دہ - لیلا، دہ لیدر ،  
عشق اولان 'یردہ بوتون' ، عاقل و دانا، دہ لیدر !

سالدی یوسف کیمی ؛ ئوز سہو گیلی سین، زنجیرہ،  
قویدی 'رسوالتقی' . عالمده، - زلیخا - دہ لیدر !

عشق زنجیرینین، افتادہ سی ، بیرمن - د گلم  
هوس ، سلسلہ ی - عشقلہ ، دنیا - دہ لیدر .

ساریلیر، چیگنینه؛ گاہ بوینونا، گاہ قامہ تینہ  
ازدھالار، کیمی اول - زلف چلیپا ، دہ لیدر !

بیرو فاسیز، گل ایچون - نالہ سی دنیانی دوتوب ،  
وادہ ی، عشقده «وامیق» دہ لی «عذرا» دہ لیدر !

ال گو تورمہ ز - بوقارا، گوزلولرین، زلفیندن  
هر ئوتہن، ظن ائلہ بیر «واحدی» گویا دہ لیدر

## (ترانه گرگ)

اینانمایا دیدیم ، ازهلدن اوجان آلا نه گرگ  
اونوسئوینجه، بو کونلوم-دونیدی، قانه گرگ

عبدالر، ایندی اوشوخه . دیسون وفا سیزدر ؟  
اونو . ازهلده ، چکه یدین . بیر امتحانه گرگ

من عاشقم دئمه ، تا- یانمایینجه عشق . اودونا  
حقیقی عاشق اولان ، کسده بیر نشانه، گرگ،

باخاندا، نازيله مین . فیتنه قالدئریر چشمین  
بوفتنه نی ، یاتیران . مردم زمانه - گرگ .

اسیرونم دئدیم ای گل - ایناندی گؤزیاشیمه  
وصاله یئتمهك، اوچون الده - بیر بهانه گرگ .

نگارینی گؤرن عاشق ، فراقه صبرائیلر ؟  
بهاری . ایسته سه بلبل، دؤزه - خزانه گرگ .

بیزیم زمانه نی «واحد» گول اوزایلر- بورودی  
همیشه ائتمه لی ، بلبل کیمی . ترانه گرک .

## (بیلیدیم)

- وئرمه زدیم ، اگر کونلومی - اول یاره بیلیدیم .
- یار اولمئیا جاق میش • من ناچاره - بیلیدیم .
- عشقینده وطن تر کینی - ائتمه زدیم - اوماهین .
- غربت ده گونوم - ایلویه جک قاره بیلیدیم .
- وصلینده . ینه ، دردیمه بیر چاره ائدردیم .
- هجرینده منه ، اولمئیا جاق چاره • بیلیدیم .
- هرگز بوقارا گونلره - دوشمه زدیم ، ازه لدن ،
- بی مهر ایمیش اول ، دلبر مهپاره ، بیلیدیم ،
- « واحد » یقین ئولمز دیم ، او بی مهر نگارین .
- هجریندن اگر ، جانیمی • قورتاره بیلیدیم ،



## (کونلوم)

گلیبدر تنگه، ای ظالم، ستملہقان اولان کونلوم  
ہمیشہ باغ وصلیندہ، گلوب خندان اولان کونلوم

دوشوب-مجنون کیمی، صحرا یہ-بیر لیلی فراقیندا  
بوتون عاشقار ایچرہ. منبع عرفان اولان کونلوم.

نہ اولدی بیللمہدیم دوشدی. جدا گلزار کوییندن  
ہمیشہ، خوان وصلین بزمینہ. مہمان اولان، کونلوم

کیمہ بیللمہم، گندیب اظهار قیلسین محنت عشقین.  
دونوبدور، قانہ ہجریندہ. غمی پنهان، اولان کونلوم

نہ چارہ ایلہ سین، بیللمہم. خلاص ائتسین ئوزون غمدن  
اسیر محنت و، پابستہی، ہجران اولان کونلوم

اولور می. بیر زمان خرم، یئتیشہ وصل جانانہ  
غم ہجرینلہ، افغانلار چکیب، گریان اولان کونلوم.

منم فرہاد! عصرین، سئودی بی «واحد» گوزہ الہرد  
اودور کی لالہ داقین گوستریر. ویران اولان کونلوم

## ( پروانه من )

اولموشام، ای گل جمالین، شمعینه پروانه من.  
عشق تر کین قئلما رام، اود، ایچره یانه، یانه من  
چوخ خیال زلفیله، «مجنون» اولانلار گورمیشم.  
گوزمه دیم. عالمده ئوز، کونلوم کیمی - دیوانه من!  
بیلمه دیم بیگانه لر، ای گل، نه «سحر» ائتدی سنه.  
دوشمیشم گوزدن، یانیندا، اولموشام بیگانه من!  
شوشه تک، سینمیش ائشیتدیم خاطرین مندن گواوم.  
سویله دیم، گزمه رقیبیمله، سنه ارك یانه من .  
کونلومی سن زلفیله ، من آهیمیمله سهو گیلیم .  
دارتئر ئق . دیوانه تک. بیر یانه سن. بیر یانه من .  
نازه نین. گل اوزلی، جانانلاردر. عشقین لذتی.  
نیله ییم، بس. گلمه ییم بلبل کیمی افغانه من  
دل گشا مه پاره لر. زلفیندن آلسام کونلومی  
وئر مه رهم «واحد!» او گوندن، باشقا بیر جانانه من

## ( شافه سی مندن )

سن زلفینی آچ، توك اوزونه، شانه سی مندن .  
زنجیری نشان وئر. منه ، دیوانه سی مندن.  
سن عاشقی یان دیرماقا ، من یانماقا ماییل .  
سن شمعینی گوستر، منه ، پروانه سی مندن  
زلفون قدری ، عاشق اولان وار . سناه ای گل،  
سن سویله، او. مجنونلاری، افسانه سی مندن  
سرمست گوزون ، فتنه لبین ، نشئه لی باده !  
ایچ دیر منه ، اول باد نی-پیمانه سی مندن .  
سن نازیله گل. کی، صدفین، قیمتی آرتسین  
گوزیاشی کیمی، اینجیسی . دردانه سی، مندن  
مردم گوتور، اوزدن . گوزه لیم، افعی زلفین.  
چك ظاهره ، گنجینه نی- ویرانه سی مندن  
«واحد!» می، ترك ائتمك اوچون-پیرمغانین  
رنجیده اولوب ، بیر نئچه . مستانه سی مندن

## ( نه گوزهل سن )

نه گوزهل سن گوزه لیم ، هر کس اولور حیرانین ؟  
یئخاجاق سان . بو گوزهل لیک له ، ائوین دنیانین .  
ساچلارین . رایجه ی مشک ی ، نظر دن سالد ی  
گوژل-رین واله اندیب ، گوزلرینی حیرانین !  
ظالم انصاف ائله ، جان قویمادین عاشق-لرده .  
گونده یوز من کیمی ، بیچاره اولور ، قربانین .  
خسته دور کونلوم او گوندن بری ، زلفون گوره لی  
حسرتیندن ئولورم ، اولماسا گبر « درمانین »  
باشقاییر فکریله ، هر کیم سنه کج باخسا گولوم ،  
ایتی خنجر کیمی ، باتسین گوژینه ، مثرگانین  
نازه نین لر ، سنی کوردیکده خجالتدن ئولیر ؟  
وای اگیر ، تیو کسین اوزه ، زلف سپه افشانین  
« واحد ! » امید وصال ائلمه ، بیچاره سنین !  
بو خیالاتیله ، آخیر - چخاجاقدیر - جانین .



## (جاندا پاشاریق)

سئویرهم بیرسنی ، یاریم . گوزهلیم ، ئوز گه نی یوخ  
سنده انصاف ائله باری - منه ناز ائیلمه چوخ

ئولکه مین سئو گیلی ، شفقتلی ، گوزهل بیر قئزی سان  
گلجک نسلیمین . ان پارلاییجی اولدوزی سان

سئومه مک لیک ، نه روا سن . کیمی زیبا گوزه لی  
حسن اخلاقی گوزهل ، صحبتی شرین - مزه لی

وارلیقیم ؛ هستیم ، حیاتیتم . هوسیم بیر سن سن  
سن منیم روحیم اوچون ، بیر ابدی گلشن سن

گون توتولسا ، اگر آی باتسا ، ضیالر سونسه  
یا افق لر ، منه بیر ظلمته سن سین دونسه

ینه قلبیمده خیالین « مله کیم » نور سا چاچاق  
طالعیم یوکسلجک ، گو گلره ظلمت قاچاچاق

بسلم دائه ی ، آغوش م - را میمده سنی  
باسارام باغریما ، شوقیلله اون ازاك بدن ی

محرمانه ، يئترىك . وصله . گلوب اوينايارىق  
ساده بيرپاك محبتله ؛ جهاندا يشارىق

يا قبول ائيله ويا ، رد جواب ائت ، نه ديرم  
» واحد « بلکهده يياريم . سنه لايق دگلم .



## (چاره‌سی وار)

تہ درد، اولسا غلط دور، دیبلدہ، چارہ سی وار  
علاجی اولماز او شخصین کی «دیبلدہ» یارہ سی وار

فغان و نالہ می، ای مہ - یئتیرمہ افلاکہ  
کی، یاندیرار، سنی بو آتشین، شرارہ سی وار

فغان عاشقی ای گل، دوشونمہ بیہودہ،  
کہ عشق - گلشہ نینین، من کیمی ہزارہ سی وار،

بونوع، قانیمی تو کمہ زدی، تیرمژ گانین،  
بوایشده قاشلارینین، چوخ گمان اشارہ سی وار!

منور ائیلیہن آفاقی آہیم، آتشیذر  
بوچرخ کج رویشین، سانما کیم، ستارہ سی وار!

بو عشق بحرینہ «واحد» او نوع غرقم کی -  
نہ بیر نجات امیدیم، نہ بیر کنارہ سی وار

## (قالماز)

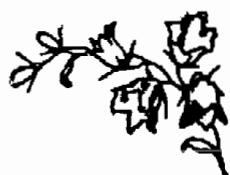
دائیم بو گوزهل ليک اوجفا پيشه ده قالماز  
تندا ولسا ، آخار. قانی مئمين، شیشه ده قالماز

شيرين سوزون ، اول لاله رخين. گر گوره فرهاد  
داغی چالار . ئوز باشينه ، بير تيشه ده قالماز

بير ذره اگر ، مهريني گور سيديم . او-ماهين  
ئولسمده نه غم ، روحوم او اندیشه ده قالماز

مژگانلاری قانلارايچر ، اول مردمی چشمين  
کیم دير کی ، اثر بر گه يئتر ، ریشه ده قالماز؟

«واحد» بو غزل دور کی ، دئييب «گنجه لی شوقی»  
«گل غنچه ده» ، سؤز قلبدہ ، می شیشه ده ، قالماز



## (گنج گلدی)

بو بزم عشرتہ ، ساقی پیالہ گنج گلدی  
گوزون فداسی اولوم، سال خیالہ گنج گلدی

توتوبدی غم ، اورہ گیم ، وئر پیالہ پی در پی۔  
کی نفع ذوق وئرہ ، بومالالہ گنج گلدی !

یتیر منی . خم ایاقینہ ، توت الیم ساقی  
خلاص۔ حسرت، اولوم. لامحالہ گنج گلدی.

بو آہ نالہ می ، سانماعبت، کی قور خوم اودور.  
یئترسنہ، من ائدن آہ و نالہ گنج گلدی

قاشون خیالینہ. دوشدیکده. ای کمان ابرو،  
قدیم مثال دونوبدور، ہالالہ گنج گلدی .

گونوم قارالدی منیم ، بادہ تئز. گہ تیر ساقی  
کی آزقالوب یئتہ عمریم؛ زوالہ گنج گلدی

مروت عالمی دور ، « واحدہ » فراقیندا  
یتیر امید الیمی ، بیروصالہ گنج گلدی

## (کنار اولماز)

کونول مرغی. سرزلفیندن ، ایگل بیر کنار اولماز  
اسیر عشق اولانلار تک ، اونا بیر رهگزار اولماز  
اادر بدمست لیک دائیم ، خمار آسا. سیه چشمین  
تؤ کوب عشق اهلینین قانین که بیر آن هوشیار اولماز  
وورارلار، طعنه داشیله. منی بیگانه لرسن سیز  
اودور کی بو. سئنئق کونلوم. یرینده برقرار اولماز  
جمالین شمعینه ای مه ، یانار شام و سحر کونلوم.  
نه پروانه یا نار من تک ، نه روین کیمی نار اولماز  
گلیب طعن ایلیر سن سیز منه. بیگانه گوردیکجه.  
تعجب دور ' منیم حال و دلیمدن . شرمسار اولماز  
سر کویینده مدت دور ، دولاننام زار و سرگردان  
فراقوندا ، - تن زاریمدا . بیردم . اختیار اولماز  
بوسؤز ضرب المثلدر خلق ایچینده سویله نیر « واحد »  
« وفا او مما گوزه لردن - گوزلده اعتبار اولماز! »

## (کباب اولدوم)

لایین شوقیندا، ای گل . مایل جام شراب اولدوم  
اولوب مستومی عشقین، عجب خانه خراب اولدوم

چکیپ تیغین، دمام، تۆ کمه قانیم قهریله، رحمت  
یئتر بونجا، من ئوز قانیمله، ای ظالم خضاب اولدوم

نه ئولدیم قورتاریم، بیر دفعه لیک اندوه هجریندن  
نه ده بیر ائیلده، جام - وصلین ایله، کامیاب اولدوم

دگلدیم درد عشقینله، مکدر کیم بو روشن دور  
اودور، غم کیم. قارازلفین، غمیندن پیچ تاب اولدوم

گؤزیم یاشینه تسکین وئرمه دین، بیر لحظه کویینده  
توتوشدوم، آتش عشقینله، یاندیم دل کباب اولدوم

یئتیشدیم، جنت وصلینه: اول. حوری وشین «واحد!»  
جهنمدن قورتاردیم، ائیله بیل اهل صواب اولدوم

## ( ایله میشم )

سنیله من گوزه لیم ، آشنالئق ایله میشم  
سنی و فالی بیلیم ، جان فدالئق ایله میشم ،

رقیبه همدیم اولوب ، سالموسان منی گوزدن  
هاچانکی گون ، سنه من . بی وفالئق ایله میشم ؟

سنیله یار اولانی ، بیر زمان اوزوم گولمه ز  
کی بیلیمیرم سنه ، نه بی ( ادالئق ) ایله میشم ؟

جفانی ترک ایله ، مه پاره لر جفا ایله مه ز  
نه مدت ایدی ، قاپوندا گدالئق ایله میشم

گونوم قارالیدی ، سر زلفنین خیالیندان  
تعجبیم ، که نه . اوزی قرالئق ایله میشم .

کسیب ، امیدیمی « واحد » من ئوزنگاریمدان  
صفالی ، عیشی می ، آخر فنالئق ایله میشم



## (پار هوسینده)

من عالمه ، منت چکیرم . یار هوسینده  
یاریمسا ، گزیر . شوقیله اغیار هوسینده

بیلمه ، بونئجه سرددور ، حکمتدور ، از لدن  
بلبل گله مایل ، گل اولور . خار هوسینده

می اوخشاماسا . لب لرینه ، قرمزی لئقدا  
بیر کیمسه تا پئلماز ، می گلنار هوسینده

هر گون اوزونی ، گورمه گه ، حسرت چکیر عالم  
گل فصلی اولار ، ائل هامی گلزار هوسینده

بیلمه ، نه گوروب زلفده مجنون کیمی کونلوم  
سر گشته دور ، اول تره ی - ترار ، هوسینده

عاشق سهویر اول شوخی ، تعجب لی بودور کی ؟  
یوزلرجه ، گؤزل لرده اونون وار هوسینده !

« واحد » ینه قیمت چوخالیب ، یوسف . شعره  
گوهر ، ساتیلار اولسا ، خریدار هوسینده !

## (دل آرادوربو)

سنی گورجك-دئدیم ای دل، نه دل آرادوربو؟

بو قدر، جازبه وار، بوندا، زلیخا دوربو؟

جان وئیر نازیله . مین جان آلیر عاشق لردن

گونده مین، معجزه وار بوندا، مسیحادوربو؟

بیرجه مجنون ایدی. لیلی نی، سهویب عاشق اولان

بونامین عاشق اولان وار . نئجه لیلا، دوربو؟

عشق دردین. چکه ن عاشق می ی ناب ایچمه لیدور

پیره ی خانه ئوزی، وئردیگی فتوا، دوربو؟

زلف سوداسی منی. گور نئجه باشدان چخادیب.

بیرجه من، بیلمه دیم آخر که، نه سودا دوربو؟

گوزه لیم عالمه؛ مینلرجه گوزه للر گله حک.

چو خدائوز، حسینه فخر ایلمه، دنیا. دوربو؟

منه یوزدفعه، و فاسیز لئق . ائدن بیر گوزه لی  
سه ویردم من !!، یئنه گور بیر، نه معما، دور بو ؟  
سن تماشا ایله « واحد » بویری چهره لره  
فرستی فوت ائلمه ، یاخشی تماشا، دور بو !!



## آهو منی

سن نظر دن سالما سایدین ، ای هلال ابرو منی  
دام عشقه بونجا سالما زدی یتن مهر و منی  
گوز یاشیم آخدی قجاء آرتار سوز عشقیم سینهده  
یو خودور امیدم ، خلاص ایتسن بو اودان سوو منی  
اینجه لوب زلفین خیاليله وجودیم ، ايله گیم  
تار زلفیندن حساب ایلر گورن بیر مو منی .  
بیلمه دیم ، قیلدیم نظر اول زلف عنبر فامینه ،  
سحرله سالدی کمنده نر گس جادو منی .  
مجلس می ده نگاریم آچدی مشکین زلفینی  
بیلمه دیم می نشئه سی مست ایتدی ، یا کیم بو منی !  
من اسیر زلفنم ، آنجاق جمالین سه و میشم ؛  
فکر قیلما ، ایسته بیر وصلمدن ئوتتری بو منی .  
گورمه ینجه گل اوزین ، واحد او شهلا گوز لونین  
ساکت ایتمه زنه چمن سیری نه بیر آهو منی

## پریشان توتسون

قویماای مه اوزونی زلف پریشان توتسون  
نیه بو حسن ایله عالم سنه نقصان توتسون

اعتراض ائیلمه روخسارینه خط گلمگ اوچون  
که گرگی موروملخ ملک سلیمان توتسون

تو کدی مستانه گوزون قانیمی یوزنازایله  
گوروم ای شوخ خطا دیده سنی قان توتسون

نه آتارسان دل سوزانیمه طعن اوخلارینی  
بونجا پیکانی گر کمه زمی مگر جان توتسون

دوشدو گومچون ره صحرالره عیب ائیلمه یون  
اصلی دیوانه گرگی سمت بیابان توتسون

واحدم ناله و فریادیمه رحم ائیله گولوم  
قورخورام که سنی بو ناله و افغان توتسون

## احترامینى

عارف اودر كه گوزله ميه احترامينى  
رسواى عالم ائيليه ئوز ننگ و ننامينى

گلدی گئدرله ثابتى تشخص قيلمايـا  
فرق ائتميه رغيب ايله يارين مقامينى

يوزايل بيزيله همدم اولوب دوز چوركـيه  
بیر گونده يوزايلين پوزا حق و سلامينى

خلقه نشان وئره ئوزونى خادم وطن  
اما دوشو نميه وطنين احتشامينى

حال اهلى ظن ائده ئوزونى روز و شب ولى  
قال ايله متصل گئچيره صبح و شامينى

هر كج نگره له همدم اولوب دوز حساب ائده  
نئى كيمى سوزدل ائده رستمـله سامينى

بحث کمال و عقل ائده ناقص ایکن ئوزی  
چرخین هلال ظن ائده ماه تمامینی  
خود کاسه لیس اولاسانا احبابی کاسه لیس  
گونلوم کیمی شکسته ائده جمشید جامینی  
وارلی گورنده سجده قیلا بت پرست کیمی  
یو خسول گورنده دونه ره هجوه کلامینی



## هاله کیمی

داقیتما گل اوزه زلفون آی اوزره هاله کیمی  
شراییدن بیر اثر وارلینده لاله کیمی  
قیزارمیش عارضینه ترعجب گوزهل یاراشیر  
نه یاخشی گورسه نیرای گل، گل اوزره ژاله کیمی  
لبین خیالی ایلده کاش مجلس می ده  
گزه یدیم الدن اله بیر سینیق پیاله کیمی  
گورنده قامتینی گوزیاشیم اولور جاری  
چمنده پاینه سروین آخان شالاه کیمی  
پیاله م الدن دولی سوز آچیلدی لعلیندن  
منی بونئشه گوتوردی منی دوساله کیمی  
هوای عشق ایله گویا که بیر شکسته نئی م  
سز یلدایر بدنیم هر نفسه ناله کیمی  
حدیث زلفینی واحد هاچانکی شرح ائله دیم  
اوزاندی مسئله مجلسده بیر رساله کیمی.



## اینجه سن

گل اینجه درسه سن گوزه لیم گلدن اینجه سن  
اینجه نزا کتین قدر اینجه دوشونجه سن  
هر اوینا داندای خم قاشینی قان اولور گونول  
سانکه بوفکر ایله ال آتیرسان قلینجه سن  
ظالم همیشه گونلومی اینجیتدی فرقتین  
عمر و مده قویما دین منی بیر لحظه دینجه سن  
آینه لر خجالت اولور گورجک عکسینی  
ناز ایله شانه زلفینه هر دم چکینجه سن  
گوزدن کناره گئدمه بو درد ئولدور رمنی  
بیلم نه نوع صبر ائده بیلم گلینجه سن  
غم گوشه سینده اگری قاشین قبله در منه  
ای عشق تانریسی منی اگدیرمه گنجه سن  
واحد اوزاتما مسئلهنی عمرودن گئدیر  
اول قدر زلفه دردینی بیریول دینجه سن

## عرش برینه

آهیم شرری یئتسه نولور عرش برینه  
صبر ائتمک اولور می وطنین درد سرینه  
جمشید جمه گور که زر آخیر نه لرائتدی  
ای فخر ائلیهن صبح مسا سیم وزرینه  
بیلمه ز وطنین قدرینی اول کس که دنی در  
صراف تانیر گوهری- ئتجک نظرینه  
زاهد نه یاتیبسان هامی ملت لر اویانندی  
غافل گوزون آچ اویما جهالت سفرینه  
جنگاهیده دشمندن هر اس ائیلمه ز اصلا  
بیر مرد که مغرور اولا دائم هنرینه  
بیر کعبه اهلی عرفا در وطن ای دل  
شان و شرفی- ئتمیش اونون عرش برینه  
واحد دن او موب شعرینه ناقص دئمه زیرا  
بی تجربه در گورمه میش عصار و قرینه

## گوزی سن

بو حسن ایله گوزه لیم سن گوزه لیرین گوزی سن  
نه وقته تکه سالاجاقسان فراقینه بیزی سن

دئیر دیلر که ملک وار اونا اینان مازایندیم  
سنی گورن تکه اینانندیم دئدیم که سن ئوزی سن

قاشین گوزون یئرشین قیامتین قیامتدر  
گوزه للگینده تمامسان غرضکه هر دوزی سن

رقیب ایله منی بیر گوزده گورمه انصاف ائد  
گرک ئوزون بیله سن ایندی اگرینی دوزی سن

نظر دن عاشقینی سالما باخما ئوز گدلره  
اینانما آلمما حسابنه آماندی هر اوزی سن

اؤوین یخاندا اودر واحدین بیلیر سن ئوزون  
آتیرسان هر دم اونا ناز ایله بوقاش گوزی سن

## شانہ د گندہ

اولور شکفته گونول زلف یارہ شانہ د گندہ  
نئجہ کہ اووچی اولور شاد اوخی نشانہ د گندہ

فرحله نیر اور گیم هر زمان کہ اول قاشی یابین  
خدنگ غمزہ سی بو چشم خونتفشانہ د گندہ

زمانہ اہلی اولور جمع خالینین نظارہ سینہ  
بہار زمانی چخار خلق سیرہ دانہ د گندہ

ستارہ لر یانار اول ماہہ ذرّجہ اثر ائتمہز  
ہاچانکی آہیم اودی طاق آسمانہ د گندہ

گلندہ گوردشہ الدن آلیہر عنان طاقتمی  
او شہسوارین الی ہر زمان عنانہ د گندہ

دوبارہ جان وئریر انسانہ واحد اول پری گویا  
بیرئوز گہ نشہ سی وار تیرنازی جانہ د گندہ

## اولماسادا

يانيندا دلبريمين اعتباريم اولماساد  
يئنه غمين چكرم غمگساريم اولماساد

بدنده ياري جانيم قالمايب گئديب ياريم  
گرك دوزهم غم هجرانه ياريم اولماسادا

گونوم كه تار اولوب اول زلفاليندن اي تاري  
ترنم ائيله سني تانري تاريم اولماسادا

اوزون خيالي بسيمدر بهشت گوينده  
يوز ايل خياليمة گلمهز بهاريم اولماسادا

لييله مست گوزون هر دوشنده خاطريمه  
شرابه رغبتيتم آرتير خماريم اولماسادا

منيم بير آهيم ايله شمعلر يانير گئجه لر  
توخونما شعله اي عشقم شراريم اولماسادا

كمند زلف ايله واحد ئوزوم شكار اولدوم  
منيم او آهو باخشلي شكاريم اولماسادا

## آی کیمی

دون گئجه آچدی نگاریم اوزونی آی کیمی  
گوردوم اون ماهین اگیلمیش قاشینی یای کیمی

صورتی تیر نگاهین ائلہ تصویر ائلہ دیم  
کہ گلیر سینہمه شصت ایلہ تیراموای کیمی

عشق بازارینین عالمده منم حمالی  
آلمیشام چیگنیمه غم یو کلرینی تہای کیمی

سالدی گوزدن منی اول سرو روانیم گئددی  
گوزومون یاشی فراقیندا آخیر چای کیمی

گوردوم همصحبیت اولوب غیر ایلہ شیرین-شیرین  
بو حسد قیلدی اثر گونلومه ازوای کیمی

واحد اقالدین هامندان گئری چوخ عاجز سن  
جدو جهد ائلہ کہ لاپ اویمو یاسان زای کیمی

---

زای همان ضایع معناسیدر

## نئیلییه بیللهم

طالع منه یار اولماسا من نئیلییه بیللهم  
ذوقومجا نگارا اولماسا من نئیلییه بیللهم  
بیر آهو باخیشلی گوزه له چو خدان اسیرم  
آهیمله شکار اولماسا من نئیلییه بیللهم  
میخانه ده همدم منه منی جامی الینده  
بیر لاله عذار اولماسا من نئیلییه بیللهم  
مردلیکله صداقتله گوزه له دوست یولوندا  
بیر جان که نثار اولماسا من نئیلییه بیللهم  
یون ایل یاشایب بیر جه گون عمر و مده فلکدن  
کامیمجه مدار اولماسا من نئیلییه بیللهم  
من بیر گول او چون یا الواریرام خاره همیشه  
گلدن او کنار اولماسا من نئیلییه بیللهم  
مهپاره لرین جورونی چکم کلیگه واحد  
گونلومده قرار اولماسا من نئیلییه بیللهم

## ائڏڪ مدام

مملڪ جهاندا ايسترايسهڪ عمر ائڏڪ مدام  
مظلوم عصرى قور تار ايسم ظلمدن تمام

زحمت چڪيبيده جان و دل ائتمڪ گرگي فدا  
دنيا اوزونده ايسترايسهڪ عذو احترام

آزاده ليڪ بناسى بنائسى عظيمه در  
مملڪ جهاندا يوخدر هيچ اوندان گوزل مرام

مقصد يولوندا ئولمه لييك ايسته سڪ نجات  
يوخ ئوزگه چاره بيزه مختصر كلام

بالمره محو قيلمال ييق قان ايچنلرى  
هر بير زماندا آلمالى دشمندن انتقام

فضل و كماله جهد قيليب سعى قيلمالى  
ايلمرجه قالمشيق يئتيشر علميسز عوام



پارلار شعاع عالمی معارف بیر عصر در  
جهد ائيله فوته گئدمه لیدر ظلمت-ظلام

علم ايله حاکم اولمالیق جمله عالمه  
بونجایئتر کیم اولموشوق هر نا کسه غلام



## پروانه ايله

گوزه ليم توتما برابر مني پروانه ايله  
او اكر شمع يانير من رخ جانانه ايله  
قورخورام ائل دوشوب آردينجا اولاحير انين  
احتياط ايله داقيت زلفين اوزه شانه ايله  
بوندان آرتيق غمي هجرانينا تايم يوخدر  
ئولرم بيرده گورم گرسني بيگانه ايله  
بو قدر گوزه گوره زلفينده اسير اولمازايديم  
ممکن اولسايدى باچارماق دل ديوانه ايله  
من دورار كن يئنه ائل صحبت مجنون ائله ير  
نه زماندر گئچيرير عمريني افسانه ايله  
توبه جامين نئجه سدير مايم انصافيم وار  
دلبريم ساقى اولوب مئي وئره پيمانه ايله  
من اكر باده ني ترك ائيلمه سيديم واحد  
چورويوب محو اولاجاقديم ره ميخانه ايله

## پر خمه

پابسته اولما سایدیم او گیسوی پر خمه  
دیوانه لیکده شهرتیم ارمه زدی عالمه  
هر دم دوشنده روینه اول زلف پر خمین  
بنزر خزینه اوسته دوران مار ارقمه  
لعلین دیر یل دیر، ئولدورور عشاقی ای صنم  
یوخ احتیاجیمیز داهایسی و مریمه  
بیردانه الچین ائتمه زایدی ترک جنتی  
خالین خیالی باعث اولوب دئر لر آدمه  
زاهد بیلر می؟ سرینی غنچه دهانین  
واقف اولار می؟ نابلد اسرار مجعمه  
ذوق حیاتیمیز ره میخانه لرده در  
وئردیک بهشتی بیز سنه زاهد جهنمه  
واحد زمانه ایچره تاپیلماز بیر اهل دل  
سانما وفالی باغلاما بئل یارو همدمه

## افغانيميزين

اولسا ایدی اثری ناله وافغانيميزين  
يښه پير رحمی گلردی بیزه جانانيميزين  
آغلادیق صبح آچلینجا گنجه لر گوینده  
اوزی گولسون بیزه بلکه مه تابانيميزين  
بیزه هجران گونی ظلمت گنجه گوندوز کیمیدر  
ائيله روشندی چراغی دل سوزانيميزين  
نازنین حوری لقار بور ویوب دنیانی  
بوندان آرتیق نه ی وارروضه رضوانيميزين  
خم ابرولرین اوخشاتماق هلاله اوهمین  
قدرو قابل دگل عالمده بونقصانيميزين  
چکدیک افسوس عبث زلف سیاهلار فکرین  
سببی بیرده بودر حال پریشانيميزين  
بوتفاخر منه واحدیئرئولسمده اگر  
منده بیر شاعریم آذربایجانيميزين

## توتوب

سنبل و گل اويله کیم زلف و رخونلا خو توتوب  
گل اوزوندن عطر آلیب سنبل ساجیندان بو توتوب  
گوشه ابرو لرینده خالیدر می بیلیمیرم؟  
یا قلینجلار در الینده بچه هندو توتوب  
ای هلال ابرو دگل خورشید هر گون صبحدم  
چرخ عکسین گورمگه گو گدن یئره گوز گوتوتوب  
چشم مخمورین مسخر قیلدی جان و گونلومی  
گورنجه صیادی ماهیر در ایللی آهو توتوب  
انتظار قامت و روئینله او لموش مضطرب  
سرو گل باغ ایچره مد تدر کنار جو توتوب  
آی با تیب یا گون توتو لموش ابرظلمتدر مگر؟  
یوخسا یارین گل اوزون گیسوئی عنبرمو توتوب  
ناز ایلله واحد یئنه قان توکمک ایستر خاطرین  
تیرمثر گانین الینده اول کمان ابر و توتوب

---

گوزگو همان آئینه معناسیدر

## اویانا

دئمه ای گل ئوله رم گئدمه گوزومدن اویانا .  
گرك عاشق دوزوب هر جورینه یارین دایانا  
عالم عشقه قانون - محبت بئله در  
بلبل حسرت گله - پروانه گرك اوددا یانا  
منده هجران غمینی قسمت اولا چکدیره رم  
سنین اول گل اوزونه گونلو می حسرت قویانا  
عاقبت آتش آهیمله رقیب اود توتاجاق  
ئوز جزاسین چکه جك قاجسا الیمدن هایانا  
بیر مبارزا گیدم قویمادیم اغیاری گولوم  
جنت کوینه یول تاپسین او گوندن بویانا  
یارا چون عاشق اودر شوق ایله جانندان گئچسین  
کیم وفا بسلییه جك دوستونا - جان قیما یانا  
سنده واحد وطن اوغروندا چالیش مرد کیمی  
اینجه قلبینده بویوک حس محبت اویانا

## دوشدی

زلفین گوتوراو زدن دئدیم اول مه شکه دوشدی  
آئینه کیمی گونلومه گوردوم لکه دوشدی  
ابرو لرینه تیغ دئدیم قانیمی تو کدی  
قان ائیلیم میش گورنه بویوک معرکه دوشدی  
بیلدیم که منی ئولد ورجک نازایله اول شوخ  
بو واهمه دن قلبیمه مین سک سکه دوشدی  
جور ائتمه دئدیم عاشقینه رحم ائله ای گل  
چوخ ظلم ائدن آخیرده گلیب پیس کو که دوشدی  
زاهد منه ترک ائيله دئدی باده نابی  
بیر سوز دئدی یوز دفعه باشیندان یئکه دوشدی  
کاه گونلومی ایستر آلا غمزن گهی چشمین  
بیچاره نی گور بیر نئجه چکها چکه دوشدی  
واحد نقدر اینجه غزل لر دئمیش اما  
با شدان با شابو بیر غزلی مضحکه دوشدی

## اٲشیتدیگمه گوره

دلبریم یار اولوب اغیاره اٲشیتدیگمه گوره  
گل گئدیب همدم اولوب خاره اٲشیتدیگمه گوره  
بـوقارا گوزلورین عشقینه هر کیم دوشسه  
زلف الیله چکیلر داره اٲشیتدیگمه گوره  
دوزمه دی جورینه مجنون بو پری چهره لرین  
قاجدی صحرا لر بیچاره اٲشیتدیگمه گوره  
هـوس سلسله عشقه دوشن عاشقـلر  
باغلانیر طره طراره اٲشیتدیگمه گوره  
یخما ای گل نظریندن دوشن عاشقـلرینی  
تئزدوشر توپراقا فواره اٲشیتدیگمه گوره  
گوزلرین خسته سیم گل بیر ئوپوم اعلیندن  
مئی وئرر صحت بیماره اٲشیتدیگمه گوره  
یارا گراولماسا واحد مئی ناب ایچمییـه جـک  
آند ایچیب باده گلناره اٲشیتدیگمه گوره



## باشمندان

جوش ائدیب سیل غم از بسکه آشیب باشیمدان  
اول که واقفدی بیلر حالیمی گوز باشیمدان  
بوتمنا ایله حسرت چکیرم پیوسته  
که یئته سینمه بیرتیر او کمان قاشیمدان  
ساقی سرمست قیلیبدیرایاق ایله منی  
نولا هر ساعت آشارسا ایا قیم باشیمدان  
تن سوزانمین ایستر که چکه تصویرین  
دمبدم اود تو کولر خامه نقاشیمدان  
چشم مستین نولا قانیم تو کوب هر لحظه منیم  
هذرائتمه زمی عجب دیدی خون پاشیمدان  
طینتیم خاک محبت ایله تمیز اولونوب  
بیتر الفت گولی ئولسمده مزار داشیمدان  
واحد! مهر و وفا اومما بومهر و لردن  
خوب رولردن وفا گورمه میشم باشیمدان

## گوزوم اوسته

نازایله گلر کن قدمین قوی گوزوم اوسته  
قویماقوری یئر اوستونه بیردن سوروش سن

بیگانه ایله گزمه دئدیم قلیبینه دگدی  
جانا نه بیلیم سن بو قدر دگمه دوش سن

اغیار یئتیر وصلینه اما منه دئیر سن  
سن دوشمه بو خیالارا اومسو نماشیش سن

بیر سالما دین ئوز عاشقینی یا دینا ظالم  
اغیار ایله اما گئدیب هر گون ئو پوش سن

الچک دئمه ای دل منه زلفیندن اوماهین  
بیر گون بو کمنده سن ئوزونده ایلیش سن

رحم ایله مه دین واحده ظالم دیر یلیکده  
ئوادو کده مزاریمله گئدر سن گوروش سن

## خارايله

گورسم ای گل ئوله رم بیرده سنی خارایله  
اول ئولدور منی گئد سونرا گزاغیارایله

عهد قیلدین که وفاسیزلیقی ترک ائیلییه سن  
وارسان احسن سنه ئوزائتدیگین اقرارایله

سنبل زلفینه چوخدان وورولوب باد صبا  
گئجه - گوندوز گئچیریر عمرینی گلزارایله

تا پیا میشدر حله بلبل سنه بنزر بیر گل  
باغدان باغا گزیردیده خونبارایله

قامتین سرو گوزون نرگسی گوزدن سالدی  
دهنین غنچه نی لال ائيله دی گفتار ایله

دل گوزون فکرینه چوخ دوشدی خیال ائيله مه دی  
راحت اولماز قوشولان مست خطا کار ایله

دولتیم سیم وزیریم اولماسا واحد خوشدر  
گنج طبعیم دولودر گوهر اشعار ایله

## گونلومی

قیلدین اسیر طرہ طراره گونلومی  
زنجیره باغلادین بو گونی قاره گونلومی  
قیلدیم خطا جمالینه بیر ائیلهدیم نظر  
سالدین کمند زلفینه بیچاره گونلومی  
آتدین همیشه سنک جفاشیشه گونلومه  
سیندیردین آلمادین اله یوزپاره گونلومی  
سینه‌م برابرینده ئولومدن که قورخمورام  
ائيله نشانه بیر به بیر اوخلاره گونلومی  
زلفین سالیب کمند منی دستگیر ائدیپ  
منصورتک گر کدی چکه داره گونلومی  
قانیم تو کنده خنجر و تیر نگاه ایله  
بیرده دوباره یاره لمه یاره گونلومی  
عاشقلر ایچره عشق بساطینده واحد  
زلفین خیالی ائیله یب آواره گونلومی

## رخسار عدالت

اظهار اولاً گر پرتوی رخسار عدالت  
دنیانی توتار بوسبتون انوار عدالت

جان نقدینی بازار جهاندا تیوتیارالده  
شوق ایله اولاً کیم که خریدار عدالت

جان بخش ائدر امواته مثال دم عیسی  
هر بزمده کیم ذکر اولاً گفتار عدالت

ضحاک کیمی هر کیم ائده ظلمده طغیان  
فوت ائیلر اونى کاوه احرار عدالت

هر کس که دیلر دفع قیلا دشمن خلقی  
آلسین الینه تیغ شرار بار عدالت

غرق ائیلر اونى نیلده موسی الهی  
هر کیم ائده فرعون کیمی انکار عدالت

خورشید عدالتله جهان اولسامنور  
ظالمیره اظهار اولار عصار عدالت

سانجیلسین عدالتله ترازوی صداقت  
تا گرم اولا بوندان بئله بازار عدالت

خلقین ائوی برباد اولاماز بیل بونی واحد  
هر گاه اونی تعمیر ائده معمار عدالت



## جفادر

باللهی وفاسیزدئمک اول شوخه جفادر  
یـوزدفعه منه قیلسا جفا عین وفادر

مشک ختن اولماز سر زلفین کیمی خوشبو  
هر کیم دئسه چین زلفینه گر مشک خطادر

منع ائیلمه عشق اهلینه میخانه نی زاهد  
میخانه منیم روحیم اوچون دارشفادر

کیم دردئدیم آشفته قیلان زلفینی ای مه  
نطقه گلیب اول شوخ دئدی باد صبادر

واحد یـانا جاقسان بیلیرم نار فراقه  
وردین دخی بوندان سورا آه ایله نوادر

## جفاسین و ئرسین

لبین باده نه شئیدر که صفاسین و ئرسین  
اوزونون گونده نه جرئت که ضیاسین و ئرسین  
اولماسا شربت لعلین دل مجرو حمیزین  
میده یوخدر او لیاقت که غذاسین و ئرسین  
ئوز گه معشوقه سینی ایسته مرم حوری اول  
ریم هر عاشقین ئوز ماه لقاسین و ئرسین  
مین بلایار یولوندا منه چکدیردی رقیب  
غیر بیر سوز نه دگیم تانری بلامین و ئرسین  
فلگین جاهینه گوز تیکسم اگر نا مردم  
عشق فیضی منه قوی فقر لباسین و ئرسین  
شور سالمیش چمنه بلبل اگر عاشقدر  
بیر کره ناله مین عمرینده نواسین و ئرسین  
واحدی گوشه میخانه ده دفن ائیلهسه لر  
مست اولانلار ائشیدیب خیر و دعاسین و ئرسین



## گریان ایستر

گوزه لیم گوزلرین عشق اهلینی گریان ایستر  
گونده یوزمن کیمی بیچاره نی قربان ایستر  
نه اولار چوخدا گوزه لسن ئوزون انصاف ائيله  
هانسی کل عاشقینی سن کیمی نالان ایستر  
منده باخسام اولب لعلینه قان اولماز که  
بلبلین عادتیدر غنچه خندان ایستر  
ییلمه میشلر دهنین سرین حله ایندیه جن  
کشف قیلماق بومعمانی چوخ امکان ایستر  
نکته بیلسین او آداملیق هانی زاهد لرده  
لعل نابین وار ایکن چشمه حیوان ایستر  
اوقارا زلفین آز چکمه میشم حسرتینی  
مبتلا گونلومی هر لحظه پریشان ایستر  
واحدی جاذبه عشقین ائدیب مجنون تک  
یوخسا دیوانه لیگی هانسی بیر انسان ایستر

## شکوه غمیندن

ائتمم گوزه لیم کیمسیه بیر شکوه غمیندن  
یانسامدا یاخیلسامدا توکنمه زستمیندن  
دنیا ده ساناردیم ابدی عمرومی خوشبخت  
ئوپسه دیدیم اگر بیر ده مبارک قدمیندن  
دونسون منه بیرظلمته چرخین یئنی آئی  
دوتسام اگر آرتیق اونی ابروی خمیندن  
بو فخر یئترکیم منه افتاده ای عشقم  
سال باشیما بیر سایه همائی کرمیندن  
زاهد رخ جانا نیمه بیر یول نظر ائيله  
وصف ائتمه منه تیرداها باغ ارمیندن  
گل چکدی خجالت اوزونی گوردی قیزاردی  
لب بسته لیگی غنچه لرئو گرندی فمیندن (۱)  
واحد بو قدر ساده غزل لر که یا زیرسان !  
بیر گون گله جک اود یا قاجا قدر قلمیندن

---

(۱) فمیندن یعنی فنیندن

## جاذبه لر

کیمده وار در گوزه لیم سنده اولان جاذبه لر  
سنه دنیاده مگر عاشق اولاندا غم ائلر

بسدر ئولدورمییه جکسن گوزه لیم دنیانی  
هر اوزی گووچک اولاندا بوقدرچم خم ائلر

قاش - گوز آتمانه بیگانه بخیللیقدان ئولور  
آزقالیر باغرینا گیرسین او اگیلمیش قمه لر

اینجیمه گوز یاشیم آخساسنی گوردو کده گولوم  
گون گورو کدو کده بهار فصلی بولوت شبنم ائلر

ناز. غمزهن . یئریشین شوخ باخشین عالمدر  
بیرده زلفین اوزه تو کسن اودا بیر عالم ائلر

حیفسن گز مه یاراشماز سنه بیگانه ایله  
او آچیب سرینی دنیایه سنی محرم ائلر

واحدم عمریمی من عشقیله صرف ائيله میشم  
عشق یا ئولدورر آخیر منی یا آدم ائلر

## دئيلمه يپ

کیم دئر که لعل نایینه کـوثر دئيلمه يپ  
مهر - جمالینا مـهی انور دئيلمه يپ  
یوز دفعه ذکر اولونسا کلامین خوشوم گلیر  
هیچ بیر کلامه بونجا مکرر دئيلمه يپ  
اگری قیلینج دییهن چوخ اولوب کج هالینه  
مژکانلارین خدنگینه خنجر دئيلمه يپ  
هر کیم گوروب جمالینا مین آفرین دئیب  
بیرما هرویه بیر بئله آفر دئيلمه يپ  
هجرینده چکدیگیم بوقدر آه و ناله لر  
اول شوخ نازنینه دییرلر دئيلمه يپ  
میخانه لرده صحبت روئین چوخ ائتمیشیک  
لعلین یانیندا باده یسه احمر دئيلمه يپ  
جانانه کیم دئمیش ایسه سیاری و احدی  
اودلارا طالعـی یانان آذر دئيلمه يپ

## زلفین

خبرین یوخ گوزه لیم گونلوم ائدیبقان زلفین  
ائیلمه گل اوزونه بیرده پیریشان زلفین  
یئتمه سین کامه و صالیندن ائدن عاشقینی  
راضیم گونلوم ائوین ائیلهسه ویران زلفین  
ال ووراندا سر اونا نازایله گونلوم اوزولور  
نازنینیم داهیا تریتمه صبادان زلفین  
دائماً مست گوزون فیتنه لر ئو گرتمیش اونا  
او سببدندر ائدیبق عالمی حیران زلفین  
سنه بیردفعه با خان عاشقی مین درده سالیر  
عادت ائتمیش بوجفا ائتمکی چوخدان زلفین  
ایسته دیم بیرده تماشا ائلهیم گل اوزونه  
گورنه ظالمدی منه وئرمه دی امکان زلفین  
دردلی واحد کیمی هر گون ده لی دیوانه اولار  
گورسد گر بیر دفعه هر عاشق نالان زلفین

---

همان دفعه در که شعرین دوز گمه سینه گوره یازیلیب

## اولاردیم

اولسایدی میسر گوزه لیم یارین اولاردیم  
هر لحظه غمین چکمگه غمخوارین اولاردیم  
هر شب دولانیب صبحه کیمی شمع جمالین  
پروانه کیمی طالب دیدارین اولاردیم  
ممکن که دگل بیرده گزیم گلشن کویین  
ممکن گر اولایدی یئنه زوارین اولاردیم  
ای طوطی و شیم آیئنه حسنونی گورجک  
آلوده اول لعل شکر وارین اولاردیم  
مجنون کیمی دائم سر کوینده گزردیم  
عمروم نقدر وارسا پرستارین اولاردیم  
یوسف کیمی وئرسه پیديله دیدارینا قیمت  
جان نقدی ایله من که خریدارین اولاردیم  
واحد سر کوینده گزردیم گئجه - گوندوز  
ای مه بو ادا ایله دل افکارین اولاردیم

## پروانه لركیمی

یاندیم او شمع حسنونه پروانه لركیمی  
اولدوم اسیر زلفونه دیوانه لركیمی  
گونلومده ساخلارام لبی لعلین خیالینی  
میخانه لرده مئی دولی پیمانه لركیمی  
قاشینلا هم پیاله دی گویا که گوزلرین  
چکمیشه تیغ قتلیمه مستانه لركیمی  
ووردون بو شیشه گونلومه سنگ ملامتی  
ائتدین شکست یئرده سینیق شانه لركیمی  
اولما رقیبه یار روا گورمه عاشقین  
باخسین کناریدن سنه بیگانه لركیمی  
یخدین بو گونلومون ائوینی بیر نگاه ایله  
ائتدین خراب خانه ویـرانه لركیمی  
واحد دیبرله تازد یئنه مئی پرست اولوب  
خلقه نشان وئریم ئوزوم آیا نه لركیمی

## خوباندر بو

سني گوردو كده دئديم خسرو خوباندر بو  
بو و جاهتله حقيقت مهی كنعاندر بو

دل غمگينيمي شادائتدين آتيب غمزهن اوخون  
سنة قربان اولوم اي شوخ نه احساندر بو

منه پيوسته نه اوخ آتسا او ابروي كمان  
دل باسار باغرينا گلديكجه ديير جاندر بو

اي ديهن ائيلمه هجران گوني فرياد و فغان  
نئجه فرياد و فغان ائتمهيم هجراندر بو

چونكي چوخ گورموشم اغياره وفا ائيله ديگين  
بيوفا سويلهسه هر كيم سنة بهتاندر بو

خلق سويلرمني واحد گوروب اول زلفه اسير  
في الحقيقت حله ديوانه دوراندر بو



زلف عنبر شکینی اول بت شکر سخنین  
سالدی صحرا لره مشکین غـزالی ختنین  
لبلرین صحبتی تا دوشدی آغزدان آغزا  
قدری اسگیلدی او گوندن بری لعل ویمنین  
پیر کنعان بو و جاهتله سنی گورسه‌یدی  
حسرتین چکمه‌زایدی یوسف گل پیرهنین  
ساقی مجلس مئی اولماسا گل رولردن  
اولماز عشق اهلینه تاثیر شراب کهنین  
جلوه گر اولماسا باغ ایچره اگر قامت یار  
بیزه دوزخ گورونور سایه‌سی سروچمنین  
چکمه سه‌یدیم من اگر هجرینی هر لاله‌روخون  
چو خدان آثاری ایتیپ گئدمیش ایدی کوه کنین  
واحد البته یانار آتش قربتده مدام  
بیلمه سه قدرینی هر کیم که مبارک و طنین  
ای لاله‌روخوم گونلومه حیرانم از لدن  
دوزموش نئجه هجرانینه مین داغ ایله سنسیز  
واحد ! نه دئمیشلر یئنه سیار ایله بدری  
بیر بیلمه دیم اول دلبر شیرین دیله سنسیز

## الفیتیم

سنسین سمانه اولسا ملک لرله الفیتیم  
یئتمم مراده اونلارا گراولسا رغبتیم

مهر رخ-ونله باغ حیاتیم صفالانیر  
آه ائیلر ممی وصلین اگراولسا قسمتیم

اینجیتسه فرقتین منی صبریم تو کنسه ده  
شوق رخ-ونله وصلینه آرتار محبتیم

سنسین انسیم حوری اولا مائل اولمارام  
راه وفادن هرگز اگیلمه ز طبیعتیم

آفت می . نشه می نه بیلیم شرعشقینی  
فتح ایله میش بو گونلوم ائوین یوخ فراغتیم

اولماز بشرده سن کیمی بیر نازنین نکار  
حورمیسن ملک میسن ای نازلی عافتیم

واحد همیشه خلقیمیزین خیر خواهیم  
گون بگون چو خالیر قدر و قیمتیم

یارب ایتیرمیشم نئچه گوندر نگاریمی  
 تئزلیکله سن یئتیرمنیم اول گلزاریمی  
 یوخدر گولوم نه اوزله گئدیم سیر کلشنه  
 بختیم بو ایل خزان ائله یب نو بهاریمی  
 اول لاله اوزلودن منه هر کیم خبر وئره  
 بـالله سئویندیرر بو دل داغداریمی  
 نامرد رغیبین حیله سینه اویدی دلبریم  
 یاندیردی نار حسرت ایله قلب زاریمی  
 باشیم بلالیدر ئولورم کیمسه بیلمه یـر  
 بیر قاره گوزلی الدن آلیب اختیاریمی  
 من بیر وفای عا شقم ئولسمده عشقه  
 ئورتر چیچکله گولله گوزه للر مزاریمی  
 یاریم منه ئولونجه وفا سیزلیق ائیلمه ز  
 چوخ چکمیش امتحانه منیم اعتباریمی  
 بیرده قدح آلیب الیمه باده ایچمه رم  
 تا گورمه ینجه گوزلریم اول گلزاریمی  
 واحد بو شعری یاز حسنه عمرودن گئدیـر  
 بیروقت اولور که خلق اوخویار یاد گاریمی

## مکتب

مکتب دئمک انسانلارا چون خانه عبرت  
مکتبدر ائدن نوع بشر روحینی راحت  
مکتبدر ایشیق لاندیران آفاقی سراسر  
مکتبله فقط پاره له نیر پرده ظلمت  
مکتب اگر اولمازسا بودنیا اوزه رینده  
محوائیلییه انسانلاری بالمره جهالت  
شان و شرف انسانلارا مکتبله در آنجاق  
مکتبسیز اولان کیمسه ده ظن ائتمه لیاقت  
جاهل لری مکتبدر ائدن مرد خردمند  
وحشی لری مکتبدر ائدن واقف حکمت  
مکتبله بیلر خلق نه در خلقت عالم  
مکتبدر اولان کاشف اسرار طبیعت  
مکتبدر ائدن ظلمدن انسانلاری آزاد  
مکتبله اولور مقصده نائل بشریت  
انسان بلی مکتبله اولور هر ایشه دارا  
مکتبله تا پار خلق جهان راه حقیقت  
مکتبله فقط گوسته ریر ابناء زمانه  
تاریخده همی علمده صنعتده مهارت

## سنسيز

- سيار - گوز مردمی که اشک تو کر بير گيله سنسيز  
بير طغليدر آغلار منه ائيلر گيله سنسيز
- واحد - بيلمهم يئنه چشمين نه خطا ائيله ميش اي بت  
مين فتنه دوشوب مملکت بيا بيله سنسيز
- بدری - بير گوشه چشميله دونوب باخمارام اي گل  
دنيابه گوزه لار گله مين غافيله سنسيز
- واحد - ذورق کیمی امواج غم ايچره ائله غرقم  
طوفاندا چخارماز مني بير ساحيله سنسيز
- بدری - يوز دفعه اگر شمع روخونله دل عاشق  
پروانه کیمی يانسادا گلمه ز ديله سنسيز
- واحد - شوراييله گوروب ناله می عشقینده مغنی  
ترك ائتدی نوا پرده سینی زاييله سنسيز
- تا گورمه سم اول متحف رخسارینی بيرده  
مين جانيم اول وئرمه رم عزرائيله سنسيز

## نئجه اولسون

من مائلم اول ياره بس ايندى نئجه اولسون  
قويموش منى آواره بس ايندى نئجه اولسون

بابل كيমে چوخ ائيلمه گل ناله دي-رلر ؟  
گل همدم اولوب خاره بس ايندى نئجه اولسون

سالميش منى گوزدن گوزه ليم نازلى طبييم  
يوخ درديمه بير چاره بس ايندى نئجه اولسون

قوى ائل منه ديوانه دئسين من كه اسيرم  
اول طرّه طراره بس ايندى نئجه اولسون

واحد اگر ئوز شمعنه پروانه در عاشق  
منده رخ ديلداره بس ايندى نئجه اولسون

## مبتلاسییم گوزه لیم

سنین گوزه للیگینین مبتلاسییم گوزه لیم  
اوقاره گوزلرینین جان فداسییم گوزه لیم

منیم بو ناله مین هر بیر گونولده وار اثری  
شکسته نی کیمی روحین غذاسییم گوزه لیم

کمند زلفینه من تک اسیر اولان چوخدر  
هامیدان عاجز و بخت قاراسییم گوزه لیم

بالالی عاشقینم باخما غیر سوزلرینه  
محبت عالمینین بینواسییم گوزه لیم

ائله نه ظلم واریندر اگر دیلیم یانسین  
دئسم جفالارینین نارضاسییم گوزه لیم

یولوندا منتظرم جان وئریم گورنده اوزون  
جفا چکنلرین اهل و فاسییم گوزه لیم

اگرچه واحدم اغیاره باش اکن دگلم  
فقط سنین سرکوبین گداسییم گوزه لیم

## آوازه سوز

تنگدر غنچه دهنین گئج گلیـر آوازه سوز  
بیر صنمدر نازنین قویموش ئوزونی نازه سوز  
سور دوم آغزین سرّینی هر کیمسدن ای تازه گل  
تا پمادیم یوزمین خیال ائتدی بو مخفی رازه سوز  
درک قیلماز زاهد بیذوق کیم نازک سوزه  
چوخ چتین قاندرماق اولماسین مردمی قانمازه سوز  
سوز بیر اوخدر سینه مه دگدیجه ای قاشی کمان  
آت گونول شهرینه آچسین عشق اوچون دروازه سوز  
رشته جانیمله آهیم سوزینی هر گون چکر  
جلر سینه مه ده حدیث عشقیجه شیرازه سوز  
یئتمه ز ای آهیم تمامه و صفی حسنون ماه و سال  
گرقضا کاتبلری یوزمین کتابه ییازه سوز  
اولماسا اوستاد بزمینده سوزون واحد قبول  
پیرلر یازسین جوابلارچین یئنه بیر تازه سوز



## مئی ناب

تا کہ یئتدی لب لعلینہ نگارین مئی ناب  
رشگدن با غرینی قان ائیلہدی جام ایچره شراب  
بادہ دن عارض عالیدن عرق ائتدی ظہور  
دامدی گل گل گلی روئیندن اونون عطرو گلاب  
تار گیسولرینی قیلدی پریشان اوزونہ  
آتدی ال شانہ یہ مین عشوہ ایلہ چون مضراب  
پیرتوی مہر جمالیلہ ایشقلاندی جہان  
ائیلہ کہہ آچیدی جمالیندن او مہپارہ نقاب  
دوردی آئینہ ایلہ آیہ مقابل اول مہ  
ماہ مہ ائتدی حسد قالمادی آئینہ دہ تاب  
شوق اعلیٰ او مہین قیلدی منی بادہ پرست  
یوخساہر گز بوقدر اولماز ایدیم خانہ خراب  
و اہدم گوشہ و حدتدی مقامیم دائم  
اور گیم غملی گوزوم نملی علاجیم نایاب

## دلشادم

عجب مجنونم اول زلفه اسیر اولدوقجا دلشادم  
بو تون دنیا غمیندن گوئیا بالمره آزادم

پریلرده یئنه بیر رحم اولور گور بیر نه ظالمسن  
نولا گر بیر تر رحم قیلسان آخر آدمیزادم

نه مجنون صبر ائدر هجرینده نه فرهاد ائدر طاقت  
یئنه مندیم دوام ائتدیم نه مجنونم نه فرهادم

گونولده شوق و صلین اولماسایدی چو خدان اولموشدوم  
اگر چه درد هجرین چکمگه عالمده معتادم

وصالین شربتیندن گورمه دیم بیر لذت عمر و مده  
فراقین زهرینی ایچمکده آنجاق خیلی اوستادم  
اول آهو گوزلونین ممکندی زلفیندن خلاص اولماق ؟  
نه ممکندر منه من که اسیر دام صیادم

منیم ایرادیمی تصحیح قیلماق غیر ممکندر  
بونوعی واحدا باشندان ایاقه منکه ایرادم

## نه بيليم

بیر گل عشقینده گونول قان اولاجاقمیش نه بیلیم  
بلبل آسا ایشیم افغان اولاجاقمیش نه بیلیم  
وصلینی سئومه زایدیم هجرو غمین بیلسه ییدیم  
قسمتیم آخیری هجران اولاجاقمیش نه بیلیم  
بو قدر عشق اودونا یا نماز ایدیم عالمده  
جگریم هجرایله سوزان اولاجاقمیش نه بیلیم  
خانه‌ای گونلومی یخدین بوستم داشی ایله  
ملک دل بیر بئله ویران اولاجاقمیش نه بیلیم  
یار نظرائتمیش ایدی بوسه وئریب جانیم آلا  
او جفا پیشه پشیمان اولاجاقمیش نه بیلیم  
گونلومی خالینه بند ائتدی زنخدان ایچره  
یوسفیم بسته زندان اولاجاقمیش نه بیلیم  
واحد اول ماه روخون زلفینه دل وئرمه زایدیم  
خاطریم بئيله پریشان اولاجاقمیش نه بیلیم

## مەنەئىم سەسەم

چال عاشق اوخويوم بىرائل ماھىنى  
عكس ائىلە سىن سارى تئللر سەسەم  
يوردمون قوجامان بىر بىلبەم  
ائشیدسین ئولکەلر ائللر سەسەم  
عراقى راست قىل چال ماھىنازلا  
موقامى باشلايم شور و حجازلا  
دنيانى جوشدوروم بوخوش آوازلا  
آپارسین ھریانا - يئلر سەسەم  
قوى سەسەم ان اوجا داغلارا يەتسین  
ھوا دالقانسین دومانلار گەتسین  
درە لر ، تپە لر حرکت ائتسین  
ئوگرنسین نەرلر، سئلر سەسەم  
ايچىلسین طویلار دا سرین قىمىزلار  
اويناسین بىر يئردە اوغلانلار قىزلار  
تور کمن ائللرى . ايگيت قىر قىزلار  
قىزاقلار ، ئوزبکلر دىللر سەسەم

روس . ارمنی . گورجی . جان بیرقارداشیق  
تاجیگ . تاتار . بلوروسلار ، یولداشیق  
بیزهامیمیز . بیریک . بیر وطنداشیق  
سسلر اوکرایندا چوللر سسیمی

---

یالان سوزبیلمه‌رم سوزوم گرچکدر  
ئولکه میز گونشدن شندر گووچکدر  
بوتون یا شیللیقدن گولدر چیچکدر  
آلغیشلار بلبللر گوللر سسیمی

---

شاعرم سوزومه اویقوندر ئولکه‌م  
اسکچی خلقیمین دوستویام محکم  
یارار دشمنلری باغربنی کولگه‌م  
کسه بیلمه‌ز خائن اللر سسیمی

---

بودر دیلیمیزین گوزهل شعاری  
صداقتله هر بیر اوغلان . قیز . قاری  
سئچیب سئچیلمگه وار اختیاری  
سئوور آزاد اولان دیللر سسیمی

ظالمىر سۇچىگىدىن بۈتۈن قىلىۋالدى  
اود تۈتدى خائىنلىرى كۈلى سوۋرۈلدى  
دشمنىن گۈزلىرى چىخىپ اوۋالدى  
ظفرلىرى قىلىۋىنۈندە سىلەر سىيىمى

---

خەلقىمىز خوش گۈنە چىخاندان بىرى  
سەئادەت آيدىدەر دىللىرى ازىرى  
سۇچىمىشلىق سۇچىرىك بۈيۈك رەبىرى  
بازىلىلار تارىخىدە ايللىرى سىيىمى



## دهلی جیران

گوزهلیم عاشقینی سالمـا نظرردن  
حسرتیندن ئولورم گل بیزه هردن  
سنه چوخدان وورولوب بودهلی گونلوم  
نئیلهیم که خبرین یوخدی خبردن  
گل منه ناز ائیلمه آی دهلی جیران  
او قارا گوزلرینه اولموشام حیران

---

بیر دونوب باخماق ایله جانیمی آلدین  
منی مجنون ائله یوب چوللره سالدین  
من اینانددیم سنه ئوز گونلومی وئردیم  
منی آتدین گم‌دیب اغیار ایله قالدین  
گل منه ناز ائیلمه آی دهلی جیران  
او قارا گوزلرینه اولموشام حیران

---

سن گزیرسن گوزهلیم غیرایله منسیر  
یوخی گلمز گوزومه بیر گئجه سنسیر

ئوزون انصاف ائله ای سئو گیلی دلبر  
هانسی بلبل یاشایار باغ و چمنسین  
گل منه ناز ائیلمه آی دهلی حیران  
او قارا گوزلرینه اولموشام حیران





## ویشقا ماهیننسی

ویشقادا چخمیشام گو گله یاریشا  
بیهزه گونش آی ائيله یر تماشا  
بورولارلا قارا نفتیمیز آخیر  
ائله بیل که گو گده ایلدیریم چاخیر

موتور فیرلانیر

ایشیقلار یانیر

گونده وارلانیر

قیزیل ئولکه میز

قلبیمده جانلانیر سئو و گی . محبت  
بختیار خلقیمه بسلرم حرمت  
منه الهام وئرن آزاد ئولکمدر  
ائلین مرد اوغلو یام قولومدا قوت

موتور فیرلانیر

ایشیقلار یانیر

گونده وارلانیر

قیزیل ئولکه میز

خیالیم قوش کیمی آچیب قول قانات  
ایشلدی کجه منه خوش گلیر حیات  
باخدی قجا یوردوما آچیلیر گونلوم  
رقص ائدیر قارشیمدا بوتون کاینات

موتور فیرلانیر

ایشیقلار یانیر

گونده وارلانیر

قیزیل ئولکه میز

مبارز خلقیمین چوخدر هنری  
دنیا یه غالیبدر قیزیل عسگری  
چخاردار ظاهره پولاد قوللاریم  
طبیعت گزلدن خزینه لری

موتور فیرلانیر

ایشیقلار یانیر

گونده وارلانیر

قیزیل ئولکه میز

گونشله چخارام بیر گه، دو گوشه  
هوسله گئددم هر گون من ایشه  
نورمادان علاوه یوز تونا لارا  
وئریرم ئولکمه محصول همیشه  
موتور فیرلانیر  
ایشیقلار یانیر  
گونده وارلانیر  
قیزیل ئولکهمیز



## بیزده در

حیات باغچاسینین باغبانی بیزیک  
یاپراقی سوز آچان گوللر بیزده در  
بیزدن الهام آلیر شیدا بلبللر  
نغمه یه جان وئرن دیلربیزده در

---

شاعریم! اینجه سوز اوستادی بیزیک  
بویوک واقفلرین اولادی بیزیک  
صنعت دنیا سینین فرهادی بیزیک  
داغلارا سس سالان اللربیزده در

---

دره لردن آخان گوموش بولاغلار  
گوگلره باش چکن دومانلی داغلار  
سنبلی تارلار چیچکلی باغلار  
آل الوان گئینمیش چوللربیزده در

---

عطیرلی باغلارین سارماشیقیک  
ائلین بزه ییک یاراشیقیک

اڭلدىن تورنمىشيك اڭل عاشىقىيىك  
اوجا بويلار . نازىك بئلەر بيزدەدر

---

انسان سئوورمى هيچروحسوز گوزەلى؟  
شاعرين اولماسا شعرى غزلى  
عاشقين اولارمى سوزى مزەلى  
سازى ديللنديرن تئلەر بيزدەدر

---

واحدىم غصەدن ، غمدن آزادام  
خلقىمىن دوستويام يادلارا يادام  
بزه كلى ئولكەم باخديقجا شادام  
باشىل باش سونالى گوللر بيزدەدر



## امانت گامه سی

غدیردی، احمددی، مرتیب قولى  
قىش اوزونى توپلايب اونلارپولى  
قويدولار اوچلو قدا بئله بيرقرار  
بیر آی قالسین کریمده یایدا اونلار



چوخ تله سیردیلمر بیلط آماقا  
ئوزلرینی یالتایا تئز سالماقا  
هیچده بو صحبت، دانیشیق بیتیمیش  
اورتایا چخدی بو فلاکتلی ایش



گلدی کدر. غصه ایچینده غدیر  
متر یاریم سیمسیقی یئردن گئدیر  
چخمازایدی حیرتمه وورایدین قانی  
سانکه توتوبدر ساریلیق اوغلانی



گئدمه لی اولما دیم سیز له آ دوستلار!  
گئتدی تراموایدا پولوم هر نه وار  
آنجا قایش ایشدنده گئچیب نیله مک  
ایندی پشیما نلیق ائیلمه ز کومک



سهوینی تئز ییلدی غدیر آنلادی  
احمد اونی خیلی زمان دانلادی  
آدم یانیندا بو قدر پول قویار؟  
فکر ائلمیر سن. سنی جیبگیر سویار؟



گیز له مه میش من پولی بیر یئرده که  
اوغری نه درلاپ بوتون ائومیزده که  
جان جگریم آختارا باشدان باشا  
عقلینه گلمه زبیری دوشمده ز باشا



کهنه. سینیق صاندیقیمیز وارقدیم  
پوللاری اورد اگئچن ایل گیزله دیم  
تئر آناسی دینله یهرک احمدی  
دولدی گوزی یاشلا اونا سویله دی



یاخشی یخلدی ائویمیز آی بالا!  
پارتلایار ایندی اورگیم آزقالا  
صاندیق ایچینه کی کتاب دفتری  
الری یانمیش او باجین گوللری



یقدی یقیشدیردی بوتون بیر یئر  
تو کدی پیچه آی یئر گیسین یئر  
ئوزئوزونی دانلادی اوندا احمد  
گول پریه ائتدی خیلی مذمت





دولدی گوزی آغلادیسا گول پری  
آغلاما غلا پول که قایتماز گئری  
غدیرله احمد دئدیله روای امان  
یاخشیجا چیخدی الیمیز یالتادان



تئزجه بو اثناده گوروندی قولی  
کئیفیده کولک کاسه ده قات قات پولی  
سیزداها دوستلاریم فکیر چکمه یین  
عقلیمه آنجاق منیم احسن دئین



هامیمیزا منده کی پوللار چاتار  
من وئره رم بورج سیزه پول منده وار  
من ائله یئرده پولومی قویمو شام  
لازم اولان یئرده سحر یا آخشام



آرخاینام اوست اوستونده ساقبجاق  
گئدیب آلام جیبده پولوم جانیم جان  
بیر ائله یئرده کی سوزون دوغروسی  
اوغروندان اوددان بوخ اونون قورخوسی!



هیچ او را دنیا گله بیلمه ز یاخین  
اینا نما یر سیز بودا پوللارا! یاخین!  
همان ساعت شادییر اور کله قولی  
دوزلتدی یولدا شلارینا پولمولی



پوللارینی قولی هر ایل یازوقیش  
امانت کاساسیندا ساخلایار میش  
ائیلهدی یولدا شلارینا مصلحت  
کاسالارا قویون پولی امانت

### سنین

ای تفلیسه گئدن باکی گوزه لی !  
یاییلدی ائللره سوراغین سنین  
سنبللر آچیلدی گوللر قیزاردی  
دگر کن تفلیسه ایاقین سنین

---

تر سیندن اوستونی چیچکله بزه  
خمار با خیشینا جان گرك دوزه  
صفانین داغینا چیخ گزه گزه  
ترلتسین لاله نی یاناقین سنین

---

تـو کـمه آق اوزونه قارا زلفونی  
گونلومده اوردادر آرا زلفونی  
احتیاطلا هـر دم دارا زلفونـی  
قوی دوشوب ایتمه سین داراقین سنین

---

سن گزن یئرلرده ئوز گه حال اولار  
گـوللـر ایـاقینا پـایمـال اولار

بیر کلمه دانییشان طوطی لال اولار  
گولدورر غنچه نی دوداقین سنین

---

واحدم عشقینده داستان قوشارام  
باشقا گوزه للردن اوزاقلارام  
ئولمه رم دنیا دا یوز ایل یاشارام  
اولارسام بیر گئجه قوناقین سنین



## بشریت

بیریترده کی حالا اولاجارکن بشریت  
وحشیللیگی پامال ائلهیرکن مدنیت  
ساحمیش شفقین گون کیمی دنیا لار اعر فان  
ظلمتدن اوزا قلا شمالیدر عالم انسان  
علمین هنرین رتبه سی بیر پایه یه چاتمیش  
انسانلاری شیش گوگلره حتی ال اوزاتمیش  
دقتله دوشوند و کجه بو گون دورزمانی  
بامباشقا گورورسن بوتون اوضاعی جهانی  
مکتب! دییه هر کیمسه ده بیر ذوق نمایان  
صنعت دییه هر کیمسه ده بیر چهره خندان  
انسانلارا لازمدر حقیقتده چالیشسین  
اولدوقجا گریک علم الیه عرفانلا آلیشسین

وقتاً بوتون اطرافى توتوب علم ايله عرفان  
بحر و برى هر دمه دولاشماق اولور آسان  
يالنيز نه گه بويولدا چاليشسين گرك ارلر  
اونلارلا قادينلاردا چاليشسينلا برابر  
زيرا قوروجى بئيله قوزوب طرز حياتى  
بيزدنده حياتين بودر آنجاق طلباتى



## سامورمارشی

نه کسب دور و بسان یو کسک داغلاری؟  
سوسوزلیقدان یانیر گول بوداغلاری  
یولونی گوزله ییر باگی باغلاری  
بیزیمده اطرافا بیر دولان سامورا

---

کانالین باشیندا کورپی سالینیر  
اغلین ظفرمارشی هر گون چالینیر  
قودورموش چاپلارین کوپی آلینیر  
ای جوشوب داغلاراسس سالان سامورا!

---

بیزیمده چوللرین روحین تازالا  
یا ایلیل شهرتین ائله ، ماحالا  
ئوزون گلجکسن آخیر کانالا  
یالوارا یالوارا بونی قان سامور

سنه قيمت وئرير بويوك گلچك  
سنينله چوللارين اوزى كولچك  
گل بيزيم يئرلره نازينى چك  
خدمتينده دوراق هر زمان سامور

---

بختيار خلقيمين ايگيتليگى وار  
سعادت عشقيه داغلارى يارار  
آز مدت ايچينده كانال قورتارار  
گئينير ئولكه ميز آل الوان سامور!

---

بيزه هميشه ليك بوشاد بايرامى  
سعادت يئتيريب ائشيديب هامى  
بوخوش گوندن آليز ائلر الهامى  
اى جوشوب داغلار اسس سالان سامور!

---

ساموردنيز آديدركه اورادان كانال قازيب بوتون  
باغلارا. چمنليك لره . اكينلره سوبورا خيلىب



## واقعدن قرجه

اښيتديم ليلينين ټولوم خبری  
يئتر کن مجنونا آرتدی کذری  
بیرتدی بڅه سنی او قلبی خسته  
یو گوردی لیلینین مزاری اوسته  
مزار باشیندا بیر اوشاق دورموشدی  
لیلینین قبرینی اوندان سوروشدی  
وشاق گولدی دئدی ای دردلی مچنون  
سن اگر حقیقی عاشق اولسایدین  
ایلمه ز دین مندن بو سئواللاری  
گد آختار گزدولاش هر بیر مزاری  
گو تور هر قبردن بیر اوج تو پراق  
او مشکین تربتی ایله بیده باخ  
گلسه او تو پراقدان محبت ایی  
یقین بیل دفن اولوب اویئرده لیلی

## علم

قارداشيم تحصيل علمه آچ گوزون امداد قيل  
علم اوخى بالمره جهلى خاطريندن ياد قيل  
علميسز انسان اولور دائم بلايه مبتلا  
علم ايله دردى كنار ائد غملى گونلون شاد قيل  
كوهله نى نفسى داياندير عقلى پارلاق ائد گوزوم  
علم ائوين آباد، جهلين خانه سين برباد قيل  
مستسن غفلت شراييندان هميت وقتيدر  
هوشيار اولما قليقا ئور خلقينى معتاد قيل  
قيل وطن اولادينا تعليم و علم وصنعتى  
جهلیدن قايتار تمامين علمده اوستاد قيل  
غير لر ايجاد ائدير لر تلگراف، تلفون مدام  
سنده بير مکتب وطن اولادينا ايجاد قيل  
خلقينه فرصت واريکن خدمت ائد واحد مدام  
تا که سنده بو صداقتله جهاندا آد قيل

## اوجال ملڪيم

قادينلا يو كسه لجك شاني آذرستانين  
اولورسا تربيه اوغروندا سعي نسوانين  
بشر ترقى ائدر تربيتله دنيا ده  
فنا در عاقبتى تربيتسيز انسانين  
قاديندان آسلودر اطفاله تربيت وئرمك  
بوني طلب ائله ير اقتصاسى دورانين  
چاليش بو تربيت اوغروندا مردا پگينلر تك  
باخيپ شفقتينه عالم اولسون حيرانين  
چكيلدى پرده ظلمت يخلدى اهل تفاق  
يا بيلدى عالمه گون تك ضياعى عرفانين  
گوتورا و پرده نى اوزدن جهانى قيل روشن  
بنائى ظلمتى يخ آچ عذارى تابانين  
شرفله عمرونى صرف ائدمعارف اوغروندا  
گوزه تله عزت نفسين . اونو تما وجدانين  
اوجال اوجال ملڪيم يو كسه لير سنينله حيات  
اوجال كه يو كسه له عالمده شهرت وشانين

## گر بلای قنبرین او غلونا نصیحتی

او غلوم آتانی چخما سوزوندن کورا اولارسان  
آل وئردن اوزاقلاشما اینان دلخور اولارسان  
یونگو لجه دولان برك ایشه گیرمه یورولارسان

پاپروس ساتان او غلوم

سرخوش یاتان او غلوم

بیریئرده گئدیپ ایشلمهین ایندی عبشر  
پاپروسدان اوچر ددن نه قازانسان بیزه . بسدر  
مین مفتتہ تراموایلارا گئد تینلری کسدر

پاپروس ساتان او غلوم

سرخوش باتان او غلوم

بیلدیر لری آل وئرله بویوک دولته چاتدیم  
اوچ آی قیشی هیی قمد چای آلیب خلوتی ساتدیم  
هر چند بیر آزرئی گئدیپ حبسده یاتدیم

پاپروس ساتان او غلوم

سرخوش یانان او غلوم

ایندی آبالام آزقالیب اون بئش باشین اولسون  
بیرمین سنین هر گونده گرك داش باشین اولسون  
آلوئرچی گرك الدن ایاقدان ماشین اولسون

پاپروس ساتان اوغلوم

سرخوش یاتان اوغلوم

شکر آلله صانديق دولوسی قند چائین وار  
آرشین مالیدان گونده پاساژلاردا پائین وار  
غمه چکمه توتولسان نه دی کی آلتی آئین وار

پاپروس ساتان اوغلوم

سرخوش یاتان اوغلوم

گئد چای خانایا ایچ چائی چك نئشه نی حالان  
دینج اولما ساتاش خلقه تراموایلارا سالان  
تئر گیر جیبه گوردون که پلیس واریئر توللان

پاپروس ساتان اوغلوم

سرخوش یاتان اوغلوم

سن گنچمیشه باخما آتان اونداخونئین دی  
قالساپدی اومال دولتیم هر گاه پیری مین دی  
دولتده گندیپ مالدا گندیپ نیله یم ایندی

پاپروس ساتان اوغلوم  
سرخوش یاتان اوغلوم  
عبرت آل آتاندان  
مامملی ماتان اوغلوم  
ئولسون آتان اوغلوم  
سرخوش یاتان اوغلوم



## ئولكه مېزىن

ساليبدر عالمه شهرت صفاسى ئولكه مېزىن  
گوزەللەشپىر گونى گوندن بىناسى ئولكه مېزىن  
بھاردا چوللرى چولقارچىچكلرىن قوخوسى  
چىملرىندە يىتن دادلى ميوە در چوخوسى  
چائى-بالى-دوگوسى. چلتىگى گوزەل لوموسى  
بالقنىن ھرىانى توتوموش صداسى ئولكه مېزىن

---

عطىرلى گوللى ياشىل باغلارپىندا لالەسى وار  
الىندە ھربىرىنىن پىرقىزىل پىئالەسى وار  
صفالى چشمەلرى روح آچان شالەسى وار  
دىرىلدىر عالمى آب و ھواسى ئولكه مېزىن

---

گلەن كىمى دومان آلتىندا گىزلىنىپ مەشەسى  
بولوتلارپىن اولوب عشقىندە آغلاماق پەشەسى

گوزەللىك آرتىرىر ھربىر آقاچدا ئوزرىشەسى  
گول اوزلى قوشلار اولوب آشىناسى ئولكەمىزىن

---

سوزر گولونده گوزەل دورنالار گوزەل قازلار  
بزه نىمىش آى كىمى قولخوزدا ايشلەين قىزلار  
بىرئوزگە لذت آلیر لار ھنرلى قولخوزلار  
اولوبدر ھرىئرى روحون غذاسى ئولكەمىزىن

---

قىزىل وطنمىزە فابرىك ذوود گوزەل ياراشىر  
يئنى بنالرى ، مکتبلرى قدردن آشیر  
تراكتورى. ماشىنى ھرىئرى گزىب دولاشیر  
وارايندى تکنىكا دا اختصاصى ئولكەمىزىن

---

داشى . دوزى . مازىتى توپراقى جواھر در  
خزىنە لىر ائلمىن ھر يئرینده ظاھر در  
باخ ايندىكى يئنى نىسلى . ادیب و شاعر در  
فضولیلر يئتىرىدەر ضیاسى ئولكەمىزىن



یوزایللر ایله بیزی بک-خان ایشله ریب یوردی  
شرفلی خلقیمیزی اینجیدیب قانین سوردی  
وطنمیز ایندی دگل ظلم ائدنلرین یوردی  
سئووت حکومتیدر رهنه ماسی ئولکه میزین

---

بو فخر درمنه واحد که خلق شاعریم  
بویوک فضولیلرین خاک پایین بریم  
بو تون بشر یا شادیقچا من ئولمه رم دیریم  
اوجاالتدی عمر و می نشوو نماسی ئولکه میزین



## گوزهل اتوين چير كين قونشيشى

حاضرده سرعتله تيكيلمده اولان گوزهل نظامى موزه نين  
قارشيسيندا كى همكارلار اتفاملارى بناسينين اوست مرتبه لرى  
جو خدان تيكيلديگينه باخما يارق حله بو وقتته تك آقارديلماميش  
رنگيلنمه ميشدر همان بنانين بو حالى هيچ كيمي ناراحت ائتمه

اي منيم قارشيمدا اوجالان بنا  
قارييب قاسييب قوجالان بنا !  
حسرتله باخير سان نه فاقير فاقير  
اوزوندىن گوزوندىن كيفير ليك ياقير  
با كينين ان گوزهل بير يئر ينده سن  
بير منهدى گوروم كيم سن نه چيسن ؟  
تمام چوپور چوپور درين ديوارين  
(۱) هورمچك باغلايب دورديير كنارين  
كيم سنى سالميش بودوزلمه زحالا ؟  
عمر ونده گورمه دين نهرنك نه مالا

حیف او پوللاردان صرف اولموش سنه  
 مین ایلده یاشاسان چاتمازسان منه  
 هانسی اداره بی تیکدیریب سنی  
 مگر او گورمه ییر قارشیندا منی ؟  
 سرعتله یو کسه لیر گو گلره باشیم  
 گونشله بحث ائدیر توپراقیم داشیم  
 قوجا-امان تار یخین ی-ادگار پیام  
 نظامی عصرینین افتخار پیام  
 او بویوک شاعرین ایللردن بری  
 دیللرده سویله نن (هفت پیکری)  
 مقدس سینه مده پارلایا جاقدر  
 خلقیمیز باخدیقجا شاد اولاجاقدر  
 گلجک نسل او چون بوائو بو هیکل  
 داستانلار یارادان بو (یئددی گوزه ل)

فرحلىر وئىرچك شانلى وطنه  
بويوندان بىر اوتان عاراولسون سنه  
منم سئو گىلىسى بويوك بىر خلقين  
منيم گوروشومه ائل آخين. آخين  
سئووينجمله. هوسله هر گون گلچك  
سنیده يانيمدا گورۇب دىيه چك  
حيف نظامينين بو موزه يندن  
كه اونون بواوزله قونشوسان سن

---

(۱) هورمچك يعنى تور آتان



## حسن جمیل

حق سنه وئر میش حبیبیم ائیله کیم حسن جمیل  
کیم- یئر اثبات حقه مشحفی روئین دلیل

حیفدر کیم، آتما پیکانین- یئر بیر کج نگاه  
ای کمان ابرو منی گر گورمک ایسترسن قتیل

تشنه جامی زلال و صلیم بیر تیغ ایله  
نولا گر بیر لطف ائدیب قانیم تو کوب قیلسان قتیل

یئتمک اولماز ظلمت زلفینله لعلین وصلینه  
اولسا گر حقدن مقدر خضروش عمر طویل

مین حسد گلزار گوینده منه قیلسا رغیب  
غم دگل زیرا که یا نماز نار نمروده خلیل

بیر زمان مجنون اسیر زلفین اولدی ایندی من  
باغملانییر دیوانه لیر زنجیر عشقه متصل

نولا واحد یاره زلفیندن چکن محنتلری  
دیل آچایدیم شانه تک شرح ائیله بیدیم دیل به دیل

## تۆڭچى

بىر قوچىدىم چو خدى قاباق حرمتىم  
خلقى دو گوب دويمك ايدى صنعتىم  
ايندى قابىب اورگيمده حسرتىم  
ئولدىدوره بىلمىرم دو گە بىلمىرم  
هيچ كسى اينجىدىب سو گە بىلمىرم

---

اينجىدىردىم قاباق بىنا فعلەنى  
گتىرمىشىدىم تنگە بوتون محلەنى  
ايندى دو گور سو گور هر يىتن منى  
ئولدىدوره بىلمىرم دو گە بىلمىرم  
هيچ كسى اينجىدىب سو گە بىلمىرم

---

او گوندىن كە شەرە دوشوب انقلاب  
بو غصەدن باغرىم اولوبدر كباب  
كورپەلردە منە قايتا رىر جواب  
ئولدىدوره بىلمىرم دو گە بىلمىرم  
هيچ كسى اينجىدىب سو گە بىلمىرم

اسیردی قونشولار گلن تڭ آدیم  
بیر کیشیدن یوخ ایدی قورخوم زادیم  
ایندی به گنمیرمنی ئوز آروادیم  
ئولدوره بیلمیرم دوگه بیلمیرم  
هیچ کسی اینجیدیب سوگه بیلمیرم  
بوندان ازل قوچاقدیم فرهاد کیمی  
کس دیرردیم تینلری جلاد کیمی  
ایندی گیرمیشم ائوه آرواد کیمی  
ئولدوره بیلمیرم دوگه بیلمیرم  
هیچ کسی اینجیدیب سوگه بیلمیرم



## کوسو بسن مندن

اښتيديم سئو گيليم کوسو بسن مندن  
قاچيرما بلبلې ئوز چمنيندن  
منيمله دوز دولان کوسرم سندن  
منده دوستلوق دا وار پيگانه ليکده

---

بیرسنن بومجنون گونلومه اويغون  
سنين جمالينا اولموشام وورقون  
هرليلی عشقینده دگلم مجنون  
منده کمالدا وار ديوانه ليکده

---

بو تون بودنيانی گزديم . دولانديم  
بیرسني ئوزومه وفالی ساندیم  
سن گزدين ئوز گيله اود توتوب يانديم  
منده آتشدہ وار پروانه ليکده



از لدن دئمیشم سنینله یارام  
 یولوندا ئولسمده بیر بختیارام  
 دئدیگیم سوزاوسته من یئنه وارام  
 منده گئج لیکده وارمردانه لیکده  
 واحد بو بیر سوزون مین لعله دکر  
 منه گرک دگل نه ثروت نه زر  
 طبعم خزینه در سوزلریم گوهر  
 منده گنجلیکده وار پیرانه لیکده



## وار قیل

کمال و علمی خوشالما جوانسان او غلوم عارقیل  
بوراخ بو راه مکتبی جهالتی شعار قیل!  
اماندر اولما ناخلف توتوب ره جهالتی  
منیم تک آد قازانگیلن بو روزه وئر شجاعتی  
چکینمه جوورو ظلمدن دئمه که وار قباحتی  
ئوزونه راغب ائتگیلن هر اسیدن جماعتی  
ووروب . یخ ئولدر عالمی هنر لر آشکار قیل

---

ئولور می علمدن گورک زمانده ثمر اوغول  
قیلیبمی علم بیر کسی جهاندا بختور اوغول  
اینانما خیری وار سنه تمامیدر هدر اوغول  
عبثدی وئرمه کندینه (۱) بو قدر در دسر اوغول  
گورنده علمی مکتبی دایانما تئز فرارقیل

---

(۱) کندینه یعنی ئوزونه بولغت تور کیه لغتی در

بوراخ طریق مکتبی یو گورمه راه صنعته  
چالیش که سالما باشینی بلا و درد و محنته  
مجاز ایله دولانگیلن باخان هانی حقیقته  
همیشه غالب اولگیلن جهاندا قتل و غارت  
اذیت ائيله خلقینه جفای بیشمار قیل

فقیره تهمت ائيله مك همیشه اولسون عادتین  
بیر ائيله ظالم اول سالما جهاندا لرزه شهرتین  
وورئولدور آرتا گون بگون خلاق ایچره حرمتین  
غم ائتمه اولسادا اگر اسیر غیره ملتین  
همیشه مسلکین کیمی بو خلقی تارو مار قیل



## قربان بايرامى

بیرده گورسه یدیم سنی رویاده قربان بايرامى.  
حسرتیم قالمازدی بودنیاده قربان بايرامى.  
حضرت ابراهیمین سنسن اوجالدان شهرتین.  
سن اونون آرتیردین عالمده جلالین دولتین.  
بیرسنة تا پشیردی گئتدی بیز مسلمان امتین.  
اولموشوق ارثاً سנה دلداده قربان بايرام.

کوز اونوندن کچمیشم سینمیش نه کرتک فیرلانیر!  
سانکی امریمله یئنه کئف مجلسیم حاضر لانیر  
توستو قالخیردالبادال شیشلیک گلیرمانقال یانیر  
گزدیریر معشوقم الده باده قربان بايرام

ایندییه فکریمده دربرک ایشمیشم کلهم دولی  
مجلسمدن قوولادیم بايرام گونئی بیر یوخسولی  
نه کباب وئردیم نه وردیم بیرقه پک بايرام پولی  
آجلیقیندان باشلادی فریاده قربان بايرامى

مجلسیمده جورلادیمل وارلیدی بگ خان بوسوتون  
 لایقی یو خدی بیزه هر یو خسولون هر بیر قولون  
 یو کسه لیردیک گو گلره چخدیقچا مانقالدان توتون  
 فخراندردیم من سنینه آده قربان بایرامی  
 ایندی تئیلیم چئووریلیب دنیا د گیشمیش سربس  
 وارنه قرباندان نه شیشلیکدن نه مانقالدان اثر  
 کهنه عادتلر پوزولدی من قوجالیم مختصر  
 دوشمه ییر ایملرجه اصلا یاده قربان بایرامی



## عمل ترانه می

مقصود یئتیشمکسه اگر فضل و کماله  
سعی ائتمه لیک علمه دونر سکنده هلاله  
هیچ یئرده ترقی ائلمه زعلمسین انسان  
می بهره اولور گرسو وئریلمه زسه نهاله  
حالین نظره آلمالی مظلوم جهانین  
بی تربیه لیکدن یئتیشیب جهله مالاله  
مظلوم جهان نفعنه جهد ائتمه لیک بیز  
بو حالی فقط سالمالی هر لحظه خیاله  
آزقینلارا گوسترمه لیک راه حقیقت  
دائم بونا دائر ییازاق البته مقاله  
ائتمه زمی کفایت ستمی. جووری عدودن  
ابنای زمان یئتمه ده در گونده ذواله  
جهد ائتمه لی آزاده لیک اوغروندا همیشه  
تبدیل ائلییه ک هجر. غمین عشی وصاله  
بیر آن فقر اصنفی گرگ یاتمایا راحت  
عبرتله فقط باخمالی کیفیتی حاله  
دشمن چالیشیر یخماقا احرار زمانی  
هایدی اونا قارش چخالیم جنگ وجداله

## بایرام نذمه سی

گوز آچماقا بیر لحظه ناقون وئرمه دی فرصت  
افسوس بو ایل اولمادی بایرام بیزه قسمت  
گئچمیشده کیمین واردی منیم کیمی جلالی ؟  
شان و شرفی حرمتی هم دولتی مالی ؟  
بایرامدا دوزلدردیم هر ایل مجلس عالی  
احوالیما ایندی یانیرام گئچمیشه نسبت  
افسوس بو ایل اولمادی بایرام بیزه قسمت  
مملو و ایدی سفرهم علمادن نجه اادن  
گوندوز گئجه سرگرم ایدیك هر ذوق صفادن  
گورمه زدیك اثر میر مجلس میزده فقرادن  
دو لهو شدی بوتون مجلسه صاحب ثروت  
افسوس بو ایل اولمادی بایرام بیزه قسمت  
مین شوق هوسله ائوی بایرامدا بیزه ردیم  
گئفین چکنی بوشقابا میز اوسته دوزردیم  
گلسه یدی کاسب مجلسه حلقومون اوزردیم  
دولتلی گلن وقتیه ائیدردیم اونسا حرمت

افسوس بوايل اولمادی بايرام بيزه قسمت.  
اما گورورم ايندی ائله دینسيز آداملار  
حتی بو گوزهل بايرامی دا ائيله ير انکار  
جمشیدن ایللرجه قالیب یعنی بو آثار  
بايرام دییه بیزلرده بونی ائتمیشک عادت.  
افسوس بو ایل اولمادی بايرام بيزه قسمت.

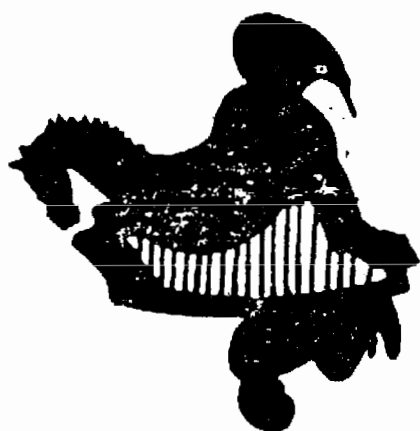




## باجارماز

دللالار ایله حیلده ده شیطاندا باجارماز  
شیطان نه چیدرجین نه دی خورتدانداندا باجارماز  
بیر کندچی اولا خام گله آت آلماقا ناگاه  
وای حالینه دللالار ایشیندن اولا آگاه  
بونوعی سویار لار اونى گوسترمه سین الله  
قصا بلیقی بونلار کیمی شیطاندا باجارماز  
شیطان نه چیدرجین نه دی خورتدانداندا باجارماز  
آلدا تماق اولور کند لینی تعرفیله خیالی  
باخ گور نئجه کا کلی وار در نئجه یالی  
هر چند بو آتدی ولی هیچ یو خدی مثالی  
وار بیر یئریشی که اونى جیراندا باجارماز  
جیران نه چیدر شیر نه دی اصلاندا باجاماز  
مین حیلده ایله آتا اونى راغب ائدر لر  
آخر نئجه یوز شیوه ایله طالب ائدر لر  
بیچاره نى بیر کملی آتا صاحب ائدر لر  
بیر چاره او بیچاره یه لقماندا باجارماز  
شیطان نه چیدرجین نه دی خورتدانداندا باجارماز

وار بېر چوڅى قالمازا وروچوندان نمازيندان  
باخسان نئچه يوزائو يخيپ عمرونده آزيندان  
ترك ائتميه جك جانى چخينجا بوقازيندان  
قولدورلوقى دللال كيمى اصلاندا باجارماز  
شيطان نه چيدر جين نه دى خورتداندا باجارماز



## سامانلا سین

گلدی بایرامی امیرایشلری سامانلا سین  
 فرصت ایکن هر کیشی ئوز ایشینی آنلا سین  
 ترك اولا بوندان بئله مهر و محبت گرك  
 ساخلا یالیم دهریده جانی سلامت گرك  
 ائیلیه لیم جمله میز ترك تجارت گرك  
 جهله طرف گئد مگه ائیلیهك عادت گرك  
 گلدی بایرامی امیرایشلری سامانلا سین  
 فرصت ایکن هر کیشی ئوز ایشینی آنلا سین  
 جمله وئریب ال اله غیرییه امداد ائدهك  
 سعی قیلیب روزوشب دهریده بیر آد ائدهك  
 مکتب و شورب و قمار جهدا ئدیب ایجاد ائدهك  
 بلکه غم و غصه دن گونلوموزی شاد ائدهك  
 گلدی بایرامی امیرایشلری سامانلا سین  
 فرصت ایکن هر کیشی ئوز ایشینی آنلا سین  
 محو اولا تنزلیکله بـو حال پریشانیمیز  
 همت ائدهك قالما یا ذره جه نقصانیمیز

ذلت ايله چخمایا حسرت ايله جانیمیز  
قویما یوز الدن گئده شوکت ايله شانیمیز  
گلدی بایرامی امیر ایشلری سامانلا سین  
فرصت ایکن هر کیشی ئوز ایشینی آنلا سین

دمدر آچا اویقودان چشمینی خورد و کبار  
اولما لایق جمله میز ملته خدمت گذار  
دلبر او چون ائيله یك عشق ايله جانلار نثار  
مسجد و منبر لری ائیلییه لیم تارومار  
گلدی بایرامی امیر ایشلری سامانلا سین  
فرصت ایکن هر کیشی ئوز ایشینی آنلا سین

کئیف ايله بیگانه لر جمله اولوب بختور  
سعی ائده ریک حیف بیزه رایشه شام و سحر  
ائیلمه ز اصلا بیزه ناله مظلوم اثر  
ایستمه ریک غیریدن عبرت آلاق مختصر  
گلدی بایرامی امیر ایشلری سامانلا سین  
فرصت ایکن هر کیشی ئوز ایشینی آنلا سین

## امان آی ملا

امان آی ملا بو شعرین اوخی معناسینا باخ  
صرفینه - نحوینه - املا سینا - انشاسینا باخ  
شعر یازماقلیقا هر چند که یو خدر هوسیم  
دییرم شاعرم اولام چولقاسین اطرافی سسیم  
لیک وار بیر نئچه سوز یازماقا ئ-وز اینتئرسیم  
اوخی باشدان باشا سن گیزلی معماسینا باخ

---

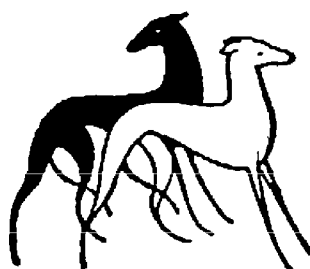
دوشمه میشدر پاراپت سمتینه بیر یول گذرین  
بئتمه میش اوردا کی دلاللارا بیردم نظرین  
اغل بوتون دلال اولو بدر یئنه یو خدر خبرین  
بیرجه گل اونلارین ائتدی کلمری سوداسینا باخ

---

یورولور ایشله یر آخشا ما کیمی بی-ر عمله  
دینجینی آماقا بیردن که سالیق فرصت اله  
کورجک اگلشیب هر سمتیده دلالدر حله  
ایشچینین بیر یئر او چون بوش قوری قولیاسینا باخ

---

حله وار بیر نئچه سی دینچی قویو بیدر آدینی  
 باشلی باشینا بورا خیب ائوده گوزهل آروادینی  
 شبه سیز در دییه جک گورسه گوزهل بیر قادینی  
 بیرجه بوماد مازیلین صورت و سیما سینا باخ  
 آمان آی ملا بو شعرین اوخی معنا سینا باخ



## دهده راي

شوشادا اولان صاب-ر آدينا كولوب پيس وضعه تده ایدی  
رايون تشيگلالاتلاری بوندان خبردار ایدیلرلا کن  
تدبیر گورمورلر ( مخبر مکتوب-وندان )

---

دهده وای هیی یاتیرام بیر یوخودان دویاممیرام  
بو آغیر یاتماقیمین سړی نه در دویا ممیرام ؟ !  
سانکه قیزدیرمالییم باخسان اگر نك روخوما  
بیر پوتووقا گوتوروب گئد ملی اولدوم سوخوما  
گئجه اولماز که گلیب گیرمگه صابر یوخوما  
چاقیریر طعنه لی سوزلرله منی اوی-اممیرام  
بو آقیر یاتماقیمین سړی نه در دویا ممیرام

---

دییرم ای بویوک اوستاد منی سالما یادینا  
شوشا شهرینده دیرلر که کولوب وار آدینا  
بئله معلوم که اولایق دگل استعدادینا

حلهده من ئوزومه خیردا بیر آد قویاممیرام  
بو آقیر یاتماقیمین سړی نه در دویانمیرام

---

بو . کولوب بنزهیر هر چند اوچولموش اوطاقا  
چئووریلیب قیشدا اینک یازدا قویون ساخلاماقا  
آتیلیب موسیقی آلتلری بیر کونج بوجاقا  
منه نه من که بوتوز توپراقا هیچ بویانمیرام  
بو آقیر یاتماقیمین سړی نه در دویانمیرام

---

چوخ آداملار بو کولوبدان بیرهمین خیره چاتیر  
دورد نفر ایشچیسی وارمفته یئیر مفتہ یاتیر  
بوش آداملاردا گلیر آخشاما جان شیش آتیر  
اوز که وارد اوتانیر هیچ کسی قوولا یاممیرام  
بو آقیر یاتماقیمین سړی نه در دویانمیرام

---

بیلمه یرمی بو کولوب صحبتنی رایکوم ئوزی ؟  
گورمه یر سنجہ معارفچیلربن یوخسا گوزی



بیرده تکرار ائلمه هر یئره چاتدین بوسوزی  
دانلایب اونلازین هرگون اوزونی یویاممیرام  
بو آقیر یاتماقیمین سړی نه در دویانمیرام  
دهده وایهیی یاتیرام بیربوخودان دویاممیرام



گوزلرین آیدین اولسون آی حاجی نعمت کیشی  
سن داها بوندان بئله ائیلمه خفت کیشی  
دوشمه یجکسن داها بیر داها یوخسو للوقا  
چخار تدی طالع سنی دار گونونده بو للوقا  
ائیشیتدیم اوغلون گیریپ کوپراتیفده قوللوقا  
آج جبینین آغ-زینی ائیلمه غفلت کیشی  
گوزلرین آیدین اولسون آی حاجی نعمت کیشی

گئتدبگین مکه حقتی گن بول اولار داشباشین  
مفته دی بوندان بئله ائوده آشین بوز باشین  
هم سن ئوزون پیرسن هم ده قوهوم قارداشین  
ئولونجه هیچ بیر شئی قالماسان حسرت کیشی  
گوزلرین آیدین اولسون آی حاجی نعمت کیشی

کهنه بیر آل و ئرچیسن گیریپسن دوندان دونا  
اوغرولوقون بیجلیگین فننینی ئوگرت اونا  
فرستی فوت ائیلمه قویما بو گوندن سونا  
گرچه قبول ائتمهسه دوگی . ائله تهمت کیشی  
گوزلرین آیدین اولسون آی حاجی نعمت کیشی

## قوجالیق

قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد ئولورم  
دوشمه یر ایندی جوانلیق اله فریاد ئولورم  
گوزومون نوری گئدیبدیزده یوخومدر طاقت  
باخیرام من ایشین از وایشینه هر ساعت  
گورورم هر دم ئوزومده بیر عجایب حالت  
گئجه لر صبحه کیمی یاتمایرام هیچ راحت  
دوشمه یر ایندی جوانلیق اله فریاد ئولورم

بیر کسیم قالمامیش عرض ائیله یم ئوزا حوالیمی  
درد چکمکدن آقارمیش بو قارا ساقالیمی  
بیر گونی ائیلمه ز امداد منه اقبالیمی  
قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد ئولورم  
دوشمه یر ایندی جوانلیق اله فریاد ئولورم

گئتدی الدن تقدیر واریم ایدی جاه و جلال  
زرّه جه قالمامیش اصلاً داهادولت و مال  
آلیب اطرافیمی لشکر کیمی اندوه و ملال  
مختصر یئتمه ده در عمر و مه هر گونه زوال

قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد ئولورم  
 دوشمه یر ایندی جوانلیق اله فریاد ئولورم  
 نئجه آسوره اولور درد و بلادن باشیم  
 آغلاماقدان جوشوب عمانه دونوب گوزیاشیم  
 همت ائتمه ز منه اصلاً نه قوهوم قارداشیم  
 بئله بیر گونده که هشتادی گئچیدر یاشیم  
 قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد ئولورم  
 دوشمه یر ایندی جوانلیق اله فریاد ئولورم

خوش او گونلر که جوانلیقداجالیم وارایدی  
 حق بیلیر کیم نه قدر دولت و مالیم وار ایدی  
 نه که بیر بئيله منیم فکر و خیالیم وار ایدی  
 نه ده بیر بئيله منیم درد و مالالیم وار ایدی  
 قوجالیق سالدی ایاقدان منی ای داد ئولورم  
 دوشمه یر ایندی جوانلیق اله فریاد ئولورم

## ایستگلی اوخویانلار!

واحدین غزللری و شعرلری بورادا قورتاردی. البته  
دوغرودر که ایندییه کیمی بوغرللرین چوخی بعضی کتابلاردا  
چاپ اولوب و ساتیشا گئدیردی لاکن اگر بیر آزدقت  
اولونسایدی تئزجه بیلینردی که یوز کلمه ده اوتوز کلمه  
سی غلطه و حتی دوشموش و آرادان گئدمیش ایدی. اله  
اولان واحد علاوه بو که واحدین لاتینی کتابیندان  
چئووریلیب و کلیاتدر بلکه اولدوقجا سعی اولونوب که غلط  
ودوشموش اولماسین.

بورادا یئری واروشایسته در که جناب آقای (حسن  
اوغلی) دان که بو کتابی آقای (زیوه) دن آلیب و  
بیزیم اختیاریمیزدا قویما فدا زحمت چکیب و لطف  
قیلیبلار

### اولدوقجا تشکرائدک

عزیز! اوخویانلار واحدین دالیسی بیر آز زماندا  
(فضولی) نین دیوانی چاپ اولاجاق و البته فضولینین ادبی  
وفلسفی مقامی چوخلار اوچون حله آیدین دگل دوغروسى

فضولی بوتون تورك ائللری اوچون بویوك بیر شخصیت و  
داهی بیر فیلسوفدر. انشاله گلجکده بویوك وتاریخی اوستادین  
باره سینده اولدوقچا ایشیلار

ایندی بیر نئچه نمونه بویوك فضولیدن چاپ اولونور  
که عزیز اوخویانلارداها یواش یواش بویوك شخصیت ایله  
تانیس اولسونلار

آنجاق بورادا دئمک لازم گلیر که فضولینین ادبی  
وفلسفی مقامی صائب تبریزی- شمس تبریزی- عبدالرحمن  
جامی- فروغی بسطامی- حافظ شیرازی- کیمی بویوك  
شاعرلر ایله برابر وحتی ایره لیدر ایندی بوسیز بودا فضولینین  
غزلریندن بیر نئچه نمونه فقط بو شرط ایله که بیر آز دقت ایله  
اوخویاندا سونرا قضاوت ائده سیز



## دشمن منه

دوستوم عالم سنینچون گر اولوب دشمن منه  
غم دگل زیرا یئترسن دوست آنجاق سن منه  
عشقه سالدیم من منی پند آلمایب بیر دوستدان  
هیچ دشمن ائیلمهز آنی که ائتمدیم من منه  
جان وتن اولدوقجا مندن درد داغ اسگیك دگل  
چخسا جان خاک اولسا جان نه جان گرک نه تن منه  
وصل قدرین بیلمه دیم هجران بلا سین چکمه دن  
ظلمت هجر ائتدی چوخ مبهم ایشی روشن منه  
دود اخگر در منه سرو ایله گل ای باغبان  
نئیلرم من گلشنی . گلشن سنه گلخن منه  
غمزه تغین چکدی اولمه اولما غافل ای گونول  
کیم مقرر در بو گون ئولمک سنه شیون منه  
ای فضولی چخدی جان چخمان طریق عشقیدن  
رهگذار اهل عشق اوزره قیلین مدفن منه

## رهنما منه

يارب هميشه لطفنى ائد رهنما منه  
گوستره اول طريقي كه گئدمه ز سنا منه  
قطع ائيله آشيناليقيم اوندان كه غير در  
آنجا ق ئوز آشينالرين ائد آشينا منه  
بير يولدا ثابت ائد قدم اعتباريمى  
كيم رهبريم سرعت اولا مقتدا منه  
يوخ منده بير عمل سنه شايسته آه اگر  
اعماليمه گوره وئرد عدلين جزا منه  
خوف خطا ده مضطربم وار اميد كيم  
لطفين وئره بشارت عفو عطا منه  
من بيلم دزم منه گر كين سن حكيمين  
حاشا كه سندن ئوز گه اولا مدعا منه  
حبس هواده فويما فضولى صفت اسير  
يارب هدايت ائيله طريق فنا منه



## حیر اندرسنه

ای ملک سیمما که سندن ئوز گه حیر اندرسنه  
حق بیلیر انسان دئمەز هر کیم که انساند رسنه  
وئرمیهن جانین سنه بیلەمز حیات جاویدان  
زنده و جاوید اونا دئر لر که قرباندر سنه  
عالمی پروانه شمع جمالین قیلدی عشق  
جان عالمسن فدا هر لحظه مین جاندر سنه  
عاشقه شوقینله جان وئرمک ایکن مشکلد گل  
چون مسیحی وقتسن جان وئرمک آساندر سنه  
چخسا یاریم گئجه لر اغیار طعنیدن ساقین  
سن مہی اوج ملاححسن بو نقصاندر سنه  
پادشاهیم ظلم ائدیب عاشق سنه ظالم دئمیش  
خوبرو لردن یامان گلامەز بو بہتاندر سنه  
ای فضولی خوبرو لردن تغافلدر یامان  
گر جفاهم گلەسه اونلاردان بیر احساندر سنه

## حباب اونا

جام ایچره مئی که دائره سالمیش حباب اونا  
آئینه در که عکس سالیبر آفتاب اونا  
زاهد سوال ائدرسه که مئی دن نه در مراد؟  
بیزده صفا در اونا کدورت جواب اونا  
قان یاش تو کوب یانیندا گذر آتشین کباب  
معشوقه بنزر آتشه عاشق کباب اونا  
ائیلر گونولده اشک خطین شوقونی فزون  
اوزدان چخار بوخار ساچیلدیقجا آب اونا  
چشمین مریضی اولدی گونول لعلدن امائد  
رنج خماره دوشدی دوا در شراب اونا  
تکلیف جنت ائیلمه کوینده گونلومه  
چون جنت اهلیدرنه وئیرسن عذاب اونا  
مسدود در فضولییه مئخانه لریولای  
یارب هدایت ائیله طریق ثواب اونا

## محنت سَنه

گرچه ای دل یار او چون اوز و ئردی مین محنت سَنه  
 ذره جه قطع محبت ائتمه دین رحمت سَنه !  
 ساخلاما نقد غمی عشقینی ای جان ظاهر ائد.  
 کیم و ئریم حبس بدندن چخم اقا رخصت سَنه  
 چاره بهبودیمی سوردوم معالجه دن دئیدی  
 درد ، دردی عشق قدر ممکن دگل صحت سَنه  
 توتارام یارین قیامتده حبیبیم دامنین  
 مستسن غفلت شرابندان بوگون مهلت سَنه  
 اهل عشقی آتش هجرانه ائیلر سن کباب  
 دونه دونه امتحان ائتدیم بو در عادت سَنه  
 اینجیدیر ناله م سنی وه نولا گر بیر تیغ ایلده  
 چشم جلا دین ائده احسان منه ، منت سَنه  
 سنده دون گوردوم فضولی میلی محراب و نماز  
 نراک عشق ائتمه کمی ایستر سن نه در بیت سَنه ؟

## جفا سینه

ای بیوفا که عادت اولوبدر جفا سینه  
بالله جفا در - اولما دئمک بیوفا سینه  
گه نازو گه کرشمه و گه شیوه در ایشین  
خانین سئوونلر اولماسا ای آشینا سینه  
مین جان اولایدی کاش منی دل شکسته ده  
تا هر بیر یله بیر گز اولایدیم فدا سینه  
عشقینده مبتلا لیقیم ی عیب ائدن سانیر  
کیم اولماق اختیار ائله در مبتلا سینه  
ای دل که هجره دویمایب ایسترسن اولمهی  
شکر ائد بو حاله یو خسا گلر بیر بلا سینه  
ای گل غمیندن اشک رخ زردیم ائتدی آل  
بیلدیردی اول صورت حالیم صبا سینه  
دوشمه ز چو شاه قرب فضوای گدالره  
اول شاهیدن التفات نه نسبت منه ، سینه

## گوروب

اول که هر ساعت گولردی چشم گریانیم گوروب  
آغلار اولدی حالیمه بیر رحم جانانیم گوروب  
ائیله بن تعیین اج-زائی مداوا دردیمه  
ترك ائدیب جم ائتمه دی حال پریشانیم گوروب  
لاله روخلار گو یسمون چا کینه قیلمازلار نظر  
هیچ بیر رحم ائتمه زلرداغ پنهانیم گوروب  
توت گوزون ای دود دل چرخین که دورین ترك ائدیب  
قالما سین حیرتده چشم گوهر افشانیم گوروب  
پر توی خورشید سانمین یئرده کیم دوری فلك  
یئره وورموش آفتابین ماه تابانیم گوروب  
سوده عکس سرو سانمین کیم قوپاریب باغبان  
سویه سالمیش سروینی سرو خرامانیم گوروب  
ای فضولی بیل که اول گول عارضین گوره وشد گل  
کیم که طعن ائیلر منیم چاک گریانیم گوروب

## ناب سینه

کمال حسن وئریبدر شراب ناب سینه  
بئله حاللیـدر ای مغیچه شراب سینه  
سنی ملک گوره لی یازماز اولدی عشق گناه  
ولی یازیلدی بو اوزدن بسی ثواب سینه  
لبین سئوالینا وئرمهز جواب عشاقین  
سئوال اولورسا بوسندن نه درجواب سینه ؟  
جزا گونونده سورولماز خطا رائیله دیگین  
یئتر فغان ایله من وئردیگیم عذاب سینه  
منی قراریم ایله قویماز اولدون ای گردون  
یئری در آهیم ایله وئرسم انقلاب سینه  
شعاع جوهری تیغیندن اومما رحم ای دیل  
ساقینما سو وئره ای تشنه اول سراب سینه  
فضولی باشینا اول سروسایه سالدی بو گون  
علو رفعت ایله یئمـه ز آفتاب سینه

## یوخ عجب

قیلسا و صلین شامیمی صبحه بیر ابر یوخ عجب  
رسمدر فصل بهار اولماق برابر روز و شب

گونکه سایه ن دوشدو گی یئردن دورا بیر وجهی وار  
گلسه اعالیقدر لرفقر اهلی دورما قدر ادب

اولمادان میخانه عشقینده مست جام ذوق  
دوزمه دی بزم فلکده زهره قانون طرب

جنت و صالیندر اول مقصد که ایمان اهلینه  
قیلسا حق روز جهنم آتشی اولدر سبب

غالباً مقصد و صالیندر که دون گون دورمایب  
چرخ سرگردان گزر بیلمه ز نه درنج تعب

بسته زنجیر زلف و ندر نسیم تر مزاج  
تشنه جام و صالیندر محیط خشک لب

قیلما فیض نعمتی و صلین فضولیدن دریغ  
یوخدر ئوز گه مقصدی سندن سنی ائیلر طلب

## تاب اونا

رشته در جسمیم که دور چرخ وئر میش تاب اونا  
مردمی چشمیم دوزه هر دم دوری سیراب اونا  
سایه زلفون شبستا نیندا در شمع رخون  
نءجه یئتسین قدر ایله خورشید عالمتاب اونا  
دوردی مئی تک غرقه خونا به گوردوم گونلومی  
گورنه گلدی باشینا نئتدی شراب ناب اونا  
قامت خم بیرله بیر اهلی کرامتدر قـاشین  
داش اولور البته گر باش اگمه سه محراب اونا  
چشمینی اهلی نظر قصدینه تعیین ائیلهین  
نازو غمزندن مهیا ائیلیمیش اسباب اونا  
ترله میش رخسار ایله خوبلار آچارلار گونلومی  
گورنه گلشندر که آتشدن وئر لر آب اونا  
سیلکی اهل حال چکسیش زاهدی اشک ریا  
میس کیمی کیم سیم قدرین بیلدیریر سیماب اونا  
ای فضولی قالمامیش غوغای مجنوندان اثر  
غالباً افسانه ای عشقین گتیر میش خواب اونا



## فلکدن انقلاب

روزگاریم بولدی دوران فلکدن انقلاب  
قان ایچینده ئولدوم ایاق چکدی بزمیدن شراب  
شعله آه ایله یان دیردیم دیلی سرگشتیه  
بیراودا اولدوم چیز گهنن جورمده اولمازمی کباب  
لعلین ایله باده بحث ائتمیش ذهی گمراھلیق  
اولدی واجب ائیلیمک اول بی ادبدن اجتناب  
وئر مه زاولدی یول وصاله پیچ زلفون آه کیم  
رشته تدبیردن دوران کجرو آچدی تاب  
اولمادی اول ماهه روشن یان دیقیم هجران گونی  
یان دیقین شب تاسحر شمعین نه ییلسین آفتاب  
گوز که پیکانین قاپوب کو کدن ساچاره ریان سرشک  
بیر صدقدر قطره بارانی ائیلر درّ نساب  
اولدی ابر دودی آهیم پرده رخسار ماه  
آه کیم آلماز جمالیندن هنوز اول مه نقاب  
کسمه دی مندن سر کوبنده آزارین رقیب  
ای فضولی جئت ایچره نئجه یوخ دئر لر عذاب

## گردون منه

عشق اطـوارین مسلّم ائیلهدی گـردون منه  
بونجا کیم ییلدی یویوردی یئتمهدی مجنون منه

قیلدی مندن رفع تکلیف نهـازی مستلیک  
سالدی حق بیر نشئه جامی مئی گالگون منه

باغبان گر میل قیلمان سروینه معذور قیل  
سرودن بیرک گلیر اول قامت موزون منه

دوستلار قانداش تو کوب قیلدی منی رسوای خلق  
وه که دشمن چخدی آخیر دیدۀ پر خون منه

اولمازام هر قاندا کیم اولسام گرفتار اولمادان  
بیر بلالدر گوز بیر آفتدر دل محزون منه

ای فضولی ناو کی آهیمله آلدیم انتقام  
دونه دونه گرچه بیداد ائتدی چرخ دون منه

## اَئْتَمَهُزْ مِنْهُ

غم دیارینده اجل پیکی گذار ائتمه زمنه  
 یوخ سانیب واریم مگر کیم اعتبار ائتمه زمنه  
 یار جور ائتمه زمنه اغیار تعلیم ائتمه دن  
 بالله اغیار ائیله بین احسانی یار ائتمه زمنه  
 داقیدیر هر لحظه رختی عیشیمی آهیم یئلی  
 قانقی ناحق ظلمدر کیم روزگار ائتمه زمنه  
 عشق ذوقیله خوشام ترک نصیحت قیل رفیق  
 من که تریاکی مزاجم زهر کار ائتمه زمنه  
 چرخدن آشیرمادان یادینله آهی آتشین  
 قدر ائدیب گردون شرردن زرنثار ائتمه زمنه  
 نقد جان تاراج غمدن ساخلماق دشوار در  
 عشق تا سنگ ملامتدن حصار ائتمه زمنه  
 یادی لعلینله فضولی گوزله یب راه عدم  
 وار بیر تدبیر اما آشکار ائتمه زمنه

## فدا

جانیمین جوهری اول لعل گوهر باره فدا  
عمرومون حاصلی اول شیوه رفتاره فدا  
درد چکمیش باشیم اول خالی سیاه قربانی  
تاب گورموش تنیم اول طره طراره فدا  
گوزلریمدن ساچیلان قطره اشگیم گوهری  
لبلریمدن تو کولن لئولئوی شهواره فدا  
چاک سینمدن اولان قانلی جگر پاره لری  
مست چشمینده اولان غمزه خونخواره فدا  
پاره پاره دل مجروحی پریشانیمدان  
سرکوبنده اولان هر ایته بیرپاره فدا  
جان و دل قیدینی چکمکدن ئوزوم قورتادیم  
جانی جانانیمیه ائتدیم دلی دلداره فدا  
ای فضولی نولا گرساخلارایسم جانی عزیز  
وقت اولار کیم اول اول شوخی ستمکاره فدا

## سالدین نقاب

سن اوزوندن عالمی روشن قیلیب سالدین نقاب  
یازیا سالسین بو گوندن بویله نورین آفتاب  
سن نه نور پاکسن ای مظهر صون ایلاه  
کیم آلیر شمع رخوندان نور مهر و ماهتاب  
عکس روین سویه سالمیش سایه زلفون توپراقا  
عنبر ائتمیش توپراقین آدین- سویون اسمین گلاب  
یئلده بیلیمیش بوئی زلفون سوده عکس عارضین  
کیم یئلی باغرینا باسیب سویا گوز تیکمیش حباب  
لعلگون مؤیدر الینده ساغری سیمین ایله  
یانیکین لعلیدر رشگ لبیندن اولدی آب  
گله قدرت لوح سینمده سنی قیلیمیش رقم  
ائیله ییب محبوبلر مجموعه سیندن انتخاب  
ای فضولی هر عمل قیلسان خطا در غیر عشق  
بود و در ورمن بیلدیگیم والله و اعلم بس ثواب

## فریب

گوه کن شیرینه ئوز نقشین چکیب وئر میش فریب  
 گورنه جاهلدریو نارداشدان ئوزیچون بیررقیب  
 قاشلارین یائی بیر اوخ لطف ائیل میش هر عاشقه  
 من هم اوندان ائیلرم بیر اوخ تمنا یا نصیب  
 طوطیائی خاک پائین فیضینه یول بیلمه سم  
 نورچشمیم عیب قیلما کورا اولوردئر لر غریب  
 مضطربدر چاره دردیلمده وه کیم بیلمه یب  
 بیردواسیز درده اوغرا تمیش ئوزون مسکین طبیب  
 برق آهیمدن ائویم هر گوشه بیلمش رخنه لر  
 گل گورای گل کیم گرفتار قفسدر عندلیب  
 ای منه صبر ائد دییهن حال دیلیمدن بیخبر  
 عشق اولان یئرده نه در آرام یا نئیلر شکیب  
 ای فضولی اینجیمه سندن تغفول قیلسایار  
 دسمدر کیم گوستره اجیابه استغنا حبیب

## سلطانیدر

اول پریوش کیم ملاحهت ملکینین سلطانیدر  
حکم اونون حکمیدر فرمان اونون فرمانیدر

سوردی مجنون نوبتین ایندی منم رسوای عشق  
دوغری دئر لر هر زمان بیر عاشقین دور انیدر

لحظه لحظه گونلوم اودوندان شر لر در چخان  
قطره قطره گوزتو کن سانسیش سرشگیم قانیدر

چا کله جسمیمده تیغ عشقیدن عیب ائتمه یوز  
کیم جنون گلزارینین بونلار گلی خندانیدر

ای فضولی اولدی کیم رحم ائده یار افغانینا ؟  
آغلا زار آنجاق کیم زار آغلاماق امکانیدر

## حيوان اونا

شربت لعلين كه دئر لر چشمه حيوان اونا  
اول وئرير جان دمبدم عشاقه ومن جان اونا  
اوخلاريندان كيم تيكان تك سانجيليبدر هر طرف  
گلبنيدر خم قديم هر غنچه پير پيكان اونا  
خال وخطه وييلمه ناول آئينه رخسار اوزه  
يا گوزومدن عكس سالميش مردمى مژگان اونا  
توتما اى قان دمبدم طغيان ائديب تن چا كى  
قوى منظر دن دمى نظاره قيلسين جان اونا  
بحره لئوئوديشلرين وصفين مگر سويلر صبا  
كيم قولاق توتوموش صدف ايچره قورى غلطان اونا  
سالى خطدين ذوقونى دل جانه قانلار اوددوروب  
طفل تك كيم او خودارلار زجر ايله قرآن اونا  
اى فضولى اول صنم افغانينا رحم ائيلمه ز  
داسه بنزرباغرى تاثير ائيلمه ز افغان اونا



## طیب

درد عشقیم دفعنه دائم چکر زحمت طیب  
شکر کیم اولموش او نازحمت منہ راحت نصیب

بیر زباند شرح غم تقریرینه هر برک گول  
ایلمهز بیپوده گل گوردو کده افغان عندلیب

بیلسه ذوقوم وصلیدن فرفتده افزون اولدوقوم  
وصلیدن منعیم روا گورمه زدی رشکیدن رقیب

طعنه غفلتدر پری طلعت لره اظهار حال  
سانما کیم احباب حالیندن اولور غافل حبیب

آه بیلمهن نئیلهیم قورتولماق اولماز قیددن  
من حریف ساده دل . خوبان جمال دلفریب

شمع قریبله تفاخر قیلما ای پروانه کیم  
خرمین عمرون گویدر برقی قنادن عنقریب

نولا آغلار سا فضولی روضه کوئین آنیب  
لاجرم گریان اولور قیلجاق وطن یادین قریب

## دل زار سَنه

غم‌دن ئولدوم دئمهدیم حال دلی‌زار سَنه  
ای گلی‌تازه روا گورمه‌دیم آزار سَنه  
ایچ مئی ناب که باغ‌ریندان ائدر جمله کباب  
آتش عشق ایله عشاق جگرخوار سَنه  
مئی گلگوندا دگل نرگس مستین عکسی  
قدح اولموش گوز آچیب عاشقی‌دیدار سَنه  
عارضین گول گول ائدی‌بدر مئی گلگون‌تابی  
وه که بیر گولدن آچیل‌میش نئچه گلزار سَنه  
باغه سیرا ئد بورخا لعل ایله کیم غنچه و گل  
گوستره خون دل و دیده‌خونبار سَنه  
دئرایدیم قامتینه سرو ولی ئوز گه‌ایمیش  
حرکات و روش و شیوه و رفتار سَنه  
ایله‌یب طرف بنا گوشینه درد دیلیمی  
یا او طاقین دیبه یا طرّه دستار سَنه

من گرفتارینم و فتنه‌دن اولمان آزاد  
هیچ کیم اولماسین ای شوخ گرفتار سنه  
لعل نابین‌هوسی باغ‌ریمی قان‌ائیله دیگین  
آه کیم قانلی یاشیم قیلما دی‌اظهار سنه  
ای فضولی‌فلکین وار سنینله نظری  
کیم غم و محنتینی وئردی نه کیم وار سنه



## گر گمه زمی سنه؟

غمزه سین سئوودین گونول جانین گر گمه زمی سنه؟  
تیغه ووردون جسم عریانین گر گمه زمی سنه؟  
آتشین آهیمله ائیلرسن منه تکلیف باغ  
باغبان گلبرك خندانین گراگمه زمی سنه؟  
یئلله وئرمه داقیدیپ هریان ایاقلاردان گوتور  
ای پری زلفی پریشانین گر گمه زمی سنه؟  
ای کمان ابرو رقیبه وئرمه غمزندن نصیب  
اوخ آتارسان داشه پیکانین گراگمه زمی سنه؟  
یاندیریپ جانیم جهانسوز ائتمه برقی آهیمی  
آسمان خورشیدی رخشانین گر گمه زمی سنه؟  
کفر زلفوندن منی منع ائیلمهك لایقمیدر  
صوفی انصاف ائیله ایمانین گر گمه زمی سنه؟  
توتالیم کیم اشك سیلابینه یوخدر اعتبار  
ای فضولی چشم گریانین گر گمه زمی سنه؟

## گوروب

پای بند اولدوم سر زلف پریشانین گوروب  
نطقدن دوشدوم لب لعل در افشانین گوروب  
اودا یاخدید شمعوش جانیم باخیب رخسارینا  
چرخه چکدید دوددل سرو خرامانین گوروب  
گذدیررهریان گوزوم اشك ایچره باغریم پاره سین  
خلعت گلگون ایله رخس اوزره جولانین گوروب  
بیر زمان گئچمه ز که دل تیغندن اولماز چا کچاک  
آچیلیر هر دم توتولموش گونلوم احسانین گوروب  
گونلومی تنهالیق ائیلردی پریشان سینه ده  
اولماسایدین جمع هریاندا پیکانین گوروب  
بندزدان و غم و محنتدن اولموشدوم خلاص  
آه کیم دوشدوم یئنه زلف و زنجدانین گوروب  
ای فضولی بونجا که توتدون نهان حال دلین  
عاقبت فهم ائتدی ائل چاک گریبانین گوروب

## بالند

نالہ دندر نئی کیمی آوازہ عشقیم بلند  
 نالہ تر کین قیلما رام نئی تک گسیلسم بندبند  
 قیل مدد ای بخت ورنه کام دل ممکن دگل  
 بویله کیم اول دلربا . بیدرد . در من دردمند  
 داغیلر در او دلی گونلومده قاراسی قوپمامیش  
 یا ثبات عشق او چون اود اوزره بیر نچه سپند

آچیلیر گونلوم گهی کیم کیره تلخیم گوروب  
 آچار اول گلرخ تبسم بیرله لعل نوشخند  
 خاک راهیندن منی قالدیرا بیلمه ز سایه تک  
 قیلسا گردون آفتابین هر شعاعین بیر کمند  
 جام توت دئر . سافی گلچهره زاهد ترک جام  
 ای گونول فکر ائیله گور کیم فانسیدر قبولی پند  
 ای فضولی صورت فقرین قبولی دوستدر  
 هیچ درویش سنین تک گورمه دیم سلطان پسند

---

سلطان پسند دئمکده منظور معنوی بیر عشقدر

## بدنیم

پنبه داغ جنون ایچره نهاندر بدنیم  
 دیری اولدوقجا باسیم بودر ئولسم کفنیم  
 جانی جانان دیله میش وئر ممک اولمازای دل  
 نه نزاع ائیلیهیم اول نه سنیندر نه منیم  
 داش دلر آهیم اوخی شهیدلین شوقیندن  
 نولازنبور ائوینه بنزه سه بیت الحزنیم  
 طوق زنجیر جنون دائیره دولتدر  
 نه روا کیم منی اوندان چخارا ضعف تنیم  
 عشق سر گشته سیم سیل سر شک ایچره یئریم  
 بیر حبابم که هواندن دولودر پیرهنیم  
 بلبل غمزده یم باغ و بهاریم سنسن  
 دهن وقد ور خون غنچه و سرو و سمنیم  
 ائدمن ترک فضولی سر که وئین یارین  
 وطنیمدر . وطنیمدر . وطنیمدر وطنیم

## بیلیرم

یار حال دیلیمی زار بیلیدر بیلیرم  
دیل زاریمده نه کیم وار بیلیدر بیلیرم  
یاری اغیار بیلیدر که منه یار اولماز  
منده دخی اونی که اغیار بیلیدر بیلیرم  
زلفینی اهل وفا صیدینه دام ای لیلی !  
منی اول دامه گرفتار بیلیدر بیلیرم  
من نه حاجت که قیلیم شرح اونا درد دلیمی  
هامی درد دلمی یار بیلیدر بیلیرم  
یار هم صحبتیم اولماز سا فضولی نه عجب  
ئوزونه صحبتیمی عاربیلیدر بیلیرم





## خون ائتدین

ای فراق لب جانان جگریم ائتدین  
چهره زردیمی خوناب ایله گلگون ائتدین  
جگریم قانینی گوز یاشینا تو کدون ای دل  
واره واره اونی قولزوم جیحون ائتدین  
نئجه حسن ایله سنی لیلیه نسبت قیلالیم ؟  
بیلمه یب دردیمی ترک من مجنون ائتدین  
سویله دین کیم توتارام شاد کونوللرده مقام  
شادایکن بوسوز ایله گونلومی محزون ائتدین  
عهد قیلدین که جفا کسمیه سن عاشقدن  
عاشقی وعده احسان ایله ممنون ائتدین  
جرعه جرعه مئی ایچیب زیب جمال آرتیردین  
ذره ذره گوزومون نورینی افزون ائتدین  
ای فضولی آخیدیپ سیل سرشگ آغلا یالیم  
عشقین اهلینه فغان ائتمگی قانون ائتدین

## ای حکیم

عشق‌دن جانیمده بیر پنهان مرض وار ای حکیم  
خلقه پنهان دردیم اظهار ائتمه زنه‌ار ای حکیم  
وار بیر دردیم که چوخ درماندان آرتیق‌در منه  
قوی منی دردیمله درمان ائیلمه وار<sup>۱</sup> ای حکیم  
گر با سبب ال نبضیمه تشخیص قیلسان دردیمنی  
آل امانت قیلما هر بیدرده اظهار ای حکیم  
گل منیم تدبیر بیهوده‌مده سن بیر سعی قیل  
کیم اولام بودرده آرتیق‌راق گرفتار ای حکیم  
گرتن عریان ایله احوالیمی هجران گونی  
وار ایمنیش روز قیامت قیلما انکار ای حکیم  
رنج چکمه صحت امیدنی فضولیدن گوتور  
کیم قبول صحت ائتمه ز بویله بیمار ای حکیم

---

(۱) وار یعنی گئد

## خبر و ئردین

صبا لطف ائتدین اهل درده درماندان خبر و ئردین  
تن محزوننه چاندان جانہ جانانندان خبر و ئردین  
خزان غمده گـوردوم اضطرار بین بلبل زارین  
بهار ایامی تک گل برگ خندانندان خبر و ئردین  
سوزونی وح نازل گر دئسم هیچ کفر اولماز  
جهانی تو تموش ایکن کفر ایمانندان خبر و ئردین  
دئدیلر یار عشاقین گلیر جمع ائتمگه گونلون  
مگر کیم یار عشاق پریشانندان و ئردین  
سلیمان مسندیندن دیو گمراه رغبتین کسدین  
دنیزده خاتم حکم سلیمانندان خبر و ئردین  
فضولی روزگارین تیره گوردوم شام هجرانندان  
نسیم صبح تک خورشید رخشانندان خبر و ئردین

## تربین وار

ای گل نه عجب سلسله مشکین تربین وار  
وی سرو نه خوش جان آلیجی عشوه لرین وار  
آجیتدی منی آجی سوزون تندنگاهین  
ای نخل ملاححت نه بلا تلخ برین وار  
پیکانلاری ایله دولودر چشم پر آییم  
ای بحر ساقینما سنین آنجاق گوهرین وار  
اول سنگ دله ناله زارین اثر ائتمیش  
ای دل سنه بودوق یئتر تا اثرین وار  
عشق ایچره گونول دئمکه من بیخودم آنجاق  
ای غافل ئوزوندن سنین آنجاق خبرین وار  
چوخ باخدیقجا غمزه ایله باغریں ازرسن  
هر کیمه که باخمازسان اونونلا نظریں وار  
عشق اهلینه اول ماه. فضولی! اثر ائتمیش  
سندہ ئوزونی گوستر اگر بیر هنریں وار

## نه ایـمیش

ای خوش اول مست که بیلمه زغم عالم نه ایـمیش  
نه چکر عالم او چون غم نه بیلر غم نه ایـمیش

بیر بر سلسله عشقینه دوشدوم نا گه  
شیمدی بیلدیم سبب خلقت آدم نه ایـمیش

واعظ اوصاف جهنم دئیرای اهل و هره  
وار<sup>۱</sup> اونون مجلسینه بیلکی جهنم نه ایـمیش

اوخی کو کسیمدن او توب قالمیش ایـمیش پیکانین  
آه بیلدیم سبب آه دما دم نه ایـمیش

ای فضولی مزه ساقی و صهبا بیلدین  
توبه قیل تا بیله سن زرق وریاهم نه ایـمیش

---

(۱) واری یعنی وارد اول و یا گیر او مجلسه

## خالین سنین

قیلدی زلفین تک پریشان حالیمی خالین سنین  
بیر گون ای بی درد سورمازسان نه در حالین سنین  
گئمتدی باشیندان گونول اول سروقدین سایه سی  
آغلاکیم ادباره تبدیل اولدی اقبالین سنین  
زینت او چون جسم دیواریندا ائتمزدیم یئرین  
چکمه سه یدی عشق لوحی جانہ تمثالین سنین  
تیز چکمه ز سن جفا تیغین منی ئول دور مگه  
ئول دورر آخیر منی بیر گون بو احمالین سنین  
غرق خوناب جگر قیلمیش گوزوم مردملرین  
آرزوی خال مشکین و رخ عالین سنین  
دامگاه عشقیدن توت بیر کنار ای مرغ دل  
سینم امدا سنگ ملامتدن پر و بالین سنین  
سایه دوش چو خدان فضولی خاک کوئین یاسلار  
بودر امید کی بیر گون اول پامالین سنین

## محرم ایـدیـم

خوش اول زمان که حریم وصاله محرم ایـدیـم  
نه مبتلائی بلا و نه مبتلا غم ایـدیـم  
گذردیم ایتلرین ایچره فضائی گوینده  
یئریم بهشت بیرین ایـدیـم من بیر آدم ایـدیـم  
همیشه سجده گهیم خاک آستانه ایـدی  
بواعتبار ایله بیر سربلند عالم ایـدیـم  
کدای کوئین ایـدیـم بیله دلتیم یوخ ایـدی  
سریر . سلطنت قریده معظم ایـدیـم  
زمان زمان اثر پرتوی جمالیندن  
معالج دل پردرد و چشم پر نم ایـدیـم  
زیاده غمزده یم هجر ایله خوش اول گونلر  
که من بو غمزده لیکدن زیاده خرّم ایـدیـم  
فضولی اولماز ایمیش محنت فراقه مفید  
بودوف ذکر که بیردم یاره همدم ایـدیـم

## گونلوم

توتوشدی غم او دونا شاد گوردو گون گونلوم  
مقیّد اولدی اول آزاد گوردو گون گونلوم  
دیار هجریده سیل ستمدن اولدی خراب  
فضائی عشقه آباد گوردو گون گونلوم  
نه گوردی باده ده بیلمه‌ن که اولدی باده پرست  
مرید مشرب و زهاد گوردو گون گونلوم  
فراقین اودونسی گوردو کجه موم تک اریدی  
ثبات و صبرده فولاد گوردو گون گونلوم  
گتیردی عجز گوروب عشق مشکّل اولدو قونی  
قامو . هنرلره اوستاد گوردو گون گونلوم  
دگلدی بویله دمینده بیر اهل عشرت ایدی  
بو قانلار ایچمکه معتاد گوردو گون گونلوم  
فضولسی ائیلهدی آهین که عیش خانه روم  
اسیر محنت بغداد گوردو گون گونلوم



## اوزون

گورمه سم هر گوز آچاندا اول گل رعنا اوزون  
گوزيومو بجا اشك گلگونيم توتاردنيا اوزون  
گرچه کافر سن . سنه ای بت يئتر اول اجر کيم  
رغبتين بتخانه دن دوندردی يوز تر سا اوزون

پردۀ چشميمده نقش جوهری تيغين سنین  
موجه بنزر کيم توتار تحريك ايله دريا اوزون  
اولما ای صحرانشین غافل دگل هر سوسراب  
موج اشك چشم مجنوندر توتان صحرا اوزون

یاد رخسار ايله اول ماهین گوزوم قان یاش تو کر  
هر گورن ساعتده خورشید جهان آرا اوزون

ناز اندیب دوندرمه ای بی درد ئوز عشاقینی  
بونجاهم گوسترمه فقر اهلینه استغنا اوزون

ای فضولی دود آهیم تیره ائیلر عالمی  
گورمه سم بیر لحظه اول ماه ملک سیما اوزون

## نوش خندیندن

شفا لطف ائد منی بیمارہ لعل نوش خندیندن  
ایکن هم اولما ای بیدرد ! غافل درد مندیندن

سمندین قتلیمه سکریتدین اما قورخوم اونداندر  
که سبقت ائده نا که توسن عمروم سمندیندن

مراد خاطرین گرمشگل اولما قدرایشیم اولسون  
نه چاره گئچمک اولماز خاطر مشگل پسندیندن

بیلردیم سنده هم وار اول هوا کیم منده وار ای نئی  
دم اوردوقجا اگر چیخسایدی آتش بندبندیمدن

حریص ائیلر منی پندین مذاقی عشقه ای ناصح !  
دریغ ائتمه که محفوظم سنین پیوسته پندیندن

کمند دود آهیمدر فضولی چرخ بویونوندا  
عجب صیاد سن کیم چرخ قور تولماز کمندیندن

## گوزی یاشین

قوروتמוש غالباً شوق اودی فرهادین گوزی یاشین  
که گر آخسایندی لعل ائیلردی بیشک... بیستون داشین

بلا یولوندا غوغایه قاچان من تک دوزر مجنون  
قاچان اولماز دوران تک ای بیلیر هر کیمسه یولداشین

دئمهن گوزیاشی ایله دفع اولور عشق آتشی تندن  
بو اود هر یئر دوشسه فرق قیلماز قوروسون، یاشین

بیان عشق بسدر لوح رخساریمده خون دل  
بصیرت اهلینه ظاهر قیلیر هر نقش ، نقاشین

فضولی باده خوار دوزخ ، دئر خلق حیرانم  
که حق نچون سالیبدر جتته میخانه اوباشین



## عشاقه آزار ائيله

هدر قيل آه اودوندان جـ وروني عشاقه آزار ائيله  
 خس و خاشاك ، كو لگه سينده ياتما احتراز ائيله  
 صنملر سجده سيدر بيزده طاعت تانري چون زاهد !  
 كمى گور-ن-سن ئوز ديننده تكليف نماز ائيله  
 حقيقت خطيني يازماق پيلر سن لوح ذاتيندا  
 خطين گلر خسارلر . منظور توت مشق حجاز ائيله  
 صنملر سنگديللر ائشيدمه زلر سوزى زاهد !  
 يئتر بيهوده من ك اونلاره عرض نياز ائيله  
 سني نازين گورنده عقل قالماز حسبتن لله  
 امان وئر طال ، ديداره بيردم ترك ناز ائيله  
 يولوندا انتظ د مينله خاك اولان چـ و خدر  
 خرام ائد ي قدم مين خاك سارى سرفراز ائيله  
 فضولى ! جانه تاپشيردين خيالن شيمدى رسواسان  
 سنه كيم دئر كه هر نا محرمه افشاى راز ائيله

## ساین اوخویانلار!

بو یاخینلاردا اوچ کتابیمیز چیخا جا قدر

۱- ( ملیت و ادبیات ) - تبریزلی - علی

۲- ( گۆز یاشلاری ) - تبریزلی - علی

۳- ( تبریزلی علی نین ) ایکینجی دیوان کتابی

۴- ( ساوالانین غزللری ) - حسن مجیدزاده

## کتابفروشی آتروپات

خیام - مقابل پارک شهر - کوچه اعتماد مقدم

تلفن ۳۱۷۴۴۱

بهاء ۱۵۰ ریال